

Kőműves Ida
Elveszett mesék

novellák

Kőműves Ida

Elveszett mesék

novellák

A borítót tervezte:
Kőműves Mór

Szerkesztette:
Kőműves Ida

Lektor:
Kőműves Glória

2017.

Tartalomjegyzék

Fiktív történetek:

Teabolt	6
Kézen fogva	14
Akarsz a feleségem lenni?	19
Maradj talpon!	24
Ez lánykérés volt?	30
Öreg fát átültetni	35
Még egy esély	40
Az elbaltázott randi	45
Pistike meséi	54
Bünti	60
Amikor kinyílik a világ	63
Az öreg tudós	73
Amikor a fal adja a másikat	78
Tea citrommal, mézzel	82
Telitalálat	86
Bori és Döme Prágában	93
Csínytevések éjszakája	104
Egyedül	110

Emlékeimből:

Magyar Szó nélkül	116
Disznópásztor és királykisasszony	120
Holdfényszonáta	123
Az éjszaka varázsa	125
A nyúlcipő	129
Gitár	132
Tapsi, a rókaképű	135
Gürci megpróbáltatásai	137
A pokol tornácán	142

Begolyózva	145
Mami, aludj!...	148
Amikor az égiek is sírnak	150
Mindennapi kenyerünket...	153
Haladni a korral	157
Szállni, lebegni	159
Egy ősz hajtincs	162
Egyszervolt unokabátyám	164
Három nyírfa	171
Elveszett mesék	176
Göröngyökbe zárt gyerekkor	180
Születésnapomon	185
Ördög és angyal	187
Tanárnő, én készültem!	190

Teabolt

Bence munkából hazafelé tartva, azon gondolkodott, hogy mit is kezdjen másnap a szabadnapjával.

Elmehegnének Diával kirándulni, vagy csak lustálkodna otthon, sokáig ágyban maradhatna, aztán egész nap tévét nézne, sörözgetne... Hát az sem lenne rossz. No, majd Diával megbeszélik.

Túlórázásból jött össze ez a szabadnap, ma szólt Dezső, a főnök, holnap kihasználhatja, mert azután ki tudja mikor lesz rá alkalom, ha bejön az a sok beígért munka. Alig várta, hogy hazaérjen és elújságolja Diának milyen tervei vannak. Vajon Dia örülni fog?

Erre a kérdésre nem sokáig kellett várnia a választ. Dia nagy örömmel fogadta a szabadnapot, így legalább helyettesítheti őt a boltban, mert neki fogorvoshoz kell mennie, meg okmányirodába, meg azon kívül is rengeteg elintéznivalója van, s nagy gondban volt, hogy kit is hívjon a boltba, de hát így akkor ez a probléma is megoldva! Bence még próbálkozott.

– Úgy szerettem volna, ha elmegyünk kettesben egy kis kirándulásra, olyan régen voltunk.

– Meg vagy te zakkánva, és a bolt? Vagy írjam ki, hogy: Kirándulás miatt zárva! Mégis hogy képzeled? Benn fogsz csücsülni egész nap a boltban, ne aggódj nem fogsz megszakadni.

Ezzel Dia lezártnak tekintette az ügyet. Bence bosszankodott, arról a fránya teaboltról meg is feledkezett.

Dia ragaszkodott nagyon a kis bolthoz. Amikor hosszas, sikertelen munkakeresés után valaki telebeszélte a fejét, hogy nyisson egy teaboltot, akkor

madarat lehetett volna vele fogatni. Azóta is megszállottként munkálkodik, hogy beindítsa, többkevesebb sikerrel. Kezdetben még ő is segített neki, legyen meg az öröme. Együtt rendezték be, sőt szabadidejében be is ment olykor a boltba és együtt dolgozott Diával. Elsajátította már a száznál is több tea nevét, tudja mi mire jó, mi hol található... persze ki más is ugorhatna be most Dia helyett? Bár nem éppen így tervezte a szabadnapját.

Másnap reggel lustálkodott egy jó adagot, hiszen 10-kor kellett nyitnia a boltot. Kényelmesen megreggelizett, kávézott, majd fogott egy üveg sört és lement a földszinti kis boltba. Úgy látszott, hogy tényleg nem lesz dolga, 11-ig csak két vevő tévedt be, de hosszú még a nap, legalább valami olvasnivalót hozott volna, megöli az unalom. No, nyílt újra az ajtó, egy korosodó hölgyvásárló érkezett.

– Jó napot kívánok! Kezét csókolom! Tessék parancsolni! – mondta udvariasan Bence.

– Nem parancsolni jöttem én uram, hanem kérni. – szólt kicsit kellemetlen hangon a hölgy.

– Tessék kérni, hölgyem! Mit szeretne?

– Kávét szeretnék uram, s mivel nagyon igényes vagyok, remélem talállok megfelelőt.

– Sajnálom hölgyem, kávéval nem szolgálhatok, ez egy teabolt!

– Mint már mondtam, nagyon igényes vagyok. Arabica és robusta kávék kérnék, remélem van, merthogy nagyon igényes vagyok. Úgy szeretem keverve, 60% arabica, 40% robusta. Mert tudja, az arabica-nak kevés a koffein tartalma, de nagyon finom az íze, a robusta viszont sok koffeint tartalmaz, s én összevegyítem őket. Fantasztikus kávék tudok főzni belőle, így keverve a

koffein tartalma is kielégítő, az íz viszont harmonikus...
mint már mondtam, nagyon igényes vagyok...

– Hölgyem! – Bence alig jutott szóhoz – mint már mondtam nem tartunk kávé, ez egy teabolt!

– Uram, ugye nem mondja komolyan? Ez ma már a harmadik bolt, ide küldtek, hogy itt biztosan kapok a kívánt kávéfajtából, nagyon kérem, vegyen komolyan, és ne tréfáljon velem, mint már mondtam, nagyon...

– Igeen, tudom, nagyon igényesnek tetszik lenni. Akkor tessék kifáradni és elolvasni az ajtó feletti táblát, az áll rajta: Teabolt.

– Ennyire udvariatlan fiatalemberrel még nem találkoztam. Nem is értem, miért nem akar kiszolgálni, valami kifogása van ellenem? Mint már mondtam, nagyon igényes...

– Drága hölgyem, tudok róla. Nagyon igényesnek tetszik lenni, én viszont nem vagyok udvariatlan, csak éppen kávé, nincs egy szem sem, merthogy ez egy teabolt, amit ön nem óhajt tudomásul venni.

– Elképesztő, hogy mit nem enged meg magának. Olyan nehezére esik levenni a polcra azt a nyamvadt kávé, s még, hogy nem udvariatlan. Ki látott már ilyent? Minek van itt a boltban, ha nem tudja kiszolgálni a vásárlót?

– Ezt igazán már magam sem tudom, kedves asszonyom...

– Mi az, még sérteget is? Én még kisasszony vagyok, de maradhatunk a hölgyemnél. Hajlandó végre kiszolgálni?

– Kedves hölgyem, én nem tudom, hogy Ön ért-e magyarul, de ennél értelmesebben nem tudom megmagyarázni, hogy rossz helyre küldték, kávéval nem szolgálhatok, ez egy teabolt!

– Ez hallatlan, ki látott már ilyent, nem hajlandók kiszolgálni a kiszolgáltatót vásárlót, hanem még

üvöltöznek vele... Na, ide sem jövök többé! – mormogott magában, amíg kifelé botorkált a boltból.

Bence felsóhajtott, hála Istennek csakhogy elment. Hogy milyen emberek vannak?!

Na, végre, egy férfi vásárló – gondolta Bence – talán a saját nemével jobban boldogul.

–Jó napot kívánok! – udvariasságot erőltetett magára.

A vevő nem köszönt, nem szólt egy szót sem, csak jött befelé. Kissé mintha bizonytalan lett volna a járása. Bence most már szó nélkül figyelt, és várt...

– Mondja, csak ketten vannak? hikk! – erre a váratlan fordulatra Bence maga is körülnézett.

– Tessék kérni, mit óhajt?

– Hajoljon közelebb fiatalember, hikk! Adjon abból a múltkori hikk, jó barack pálinkából, hikk!

– Uram, ez nem kocsma, ha az volna sem adnék. Ön erősen illuminált állapotban van, kérem távozzon! – mondta Bence, türtőztetve magát.

– Hogy milyen... hikk... állapotban? Ne szórakozz kis pajtás... hikk, ott a pult alatt van ni, hikk...! Még hogy én ill... limitált... hikk, akarom mondani... hikk, likvidált állapotban?

No, ez egyszer biztos, hogy likvidált állapotban leszel mindjárt, ha rajtam múlik! Bence kinyitotta az ajtót, majd kítaszigálta a részeg embert, aki közben, cseppet sem nyájasan adott hangot felháborodásának. Egy ideig ott maradt az ajtóban, hogy útját állja a kedves vásárlónak, ha vissza akarna jönni. Közben egyre csak az forgott a fejében, hogy szegény Dia, ilyen helyzetekben vajon mit csinál?... Sohasem panaszkodott.

Ajtónyikorgás. Újabb vevő. Egy kellemes külsejű fiatal lány. Ez biztosan nem lesz olyan örült mint az előző kellemetlen hölgy.

– Mivel szolgálhatok? – kérdezte Bence erőltetett kedvességgel.

Ó, milyen jóképű fiatalember! Itt mindig egy fiatal nő szokott lenni, milyen meglepő... de rendkívül jóképű fickó – gondolta magában Aliz, és egészen zavarba jött tőle.

– Mit kér, vagy kérsz? Ha tegezhetlek?

– Ó, hogyne, persze, persze... – mondta zavarával küszködve a lány.

– Tehát mit parancsolsz?

– Ja... persze. Izé... teátok van?

– Igen, teánk az van, már megijedtem, hogy kávét fogsz kérni.

– Szóval, van teátok? – kérdezte Aliz zavarában újra, s már azt is elfelejtette miért jött. Úgy összezavarta ez a jóképű fiatalember.

– Igen, mivelhogy ez egy teabolt, természetesen van teánk, milyent parancsolsz?

Tényleg nagyon jóképű, s a hangja olyan mélybarna, meleg... igazán kedves srác... valamit kéne mondani... mit is kérdezett?...

– Tea van? – erre már felkapta a fejét Bence, szóval ez is zakkant!...

– Milyent parancsolsz: fehérét, feketét, zöldet, sárgát, vöröset, esetleg gyümölcs teát, gyógynövény teát, illatosítottat, ízesítettet... mind a százat nem szeretném felsorolni, inkább mondd, mit szeretnél.

– Hát nem is tudom, valami gyógynövényre gondoltam – nyögte ki nagy nehezen, de fogalma sem volt róla, hogy mit mondott, annyira lázba hozta az előtte álló kedves, udvarias fiatalember.

– Van afrikai rooibos teánk. Ez nyugtató hatású, teljesen koffeinmentes, a lapacho viszont immunerősítő,

és cukorbetegeknek is ajánlott, van vanília ízesítésű, vagy narancsos-vaníliás, akkor itt van a mete tea, szintén nyugtató hatású, magas az ásványi anyag és vitamin tartalma, antioxidáns hatású, vagy... – Aliz csak a hangját hallotta, de hogy mit mond, az már nem jutott el a tudatáig. Úristen, miért szed le a polcra ennyi teát... már kártyavárként magasodik itt a pulton... jó a hangját hallani, de mit csinál... miért rak eléje ennyit... és egyáltalán mit mond... de én... egyáltalán mit akarok?... Semmit, csak el innen, gyorsan... minél gyorsabban... az ajtó felé veszi az irányt. Amikor kívülre kerül futásnak ered... fut, ahogy csak a lába bírja...

Hát ez elment! Most ennek mi baja volt? Leraktam eléje a fél boltot... most pakolhatok vissza.

Ide tényleg csak hülyék járnak? No de most már nekem is elegendem van... csak jöjjön a következő!

Ildikó egész nap futkosott a városban: Posta, Adóhivatal, Okmányiroda, s a végére maradt a legszörnyűbb, a Gyámhivatal. Mindenütt várakozás, idegeskedés, megaláztatás volt a jussa.

Ki hallott már ilyent, hogy a tulajdon anyja jelenti fel. El akarja venni tőle a gyerekeit, mert, hogy nem tud róluk gondoskodni...

Elképesztő! Lót, fut, rohangál. Mindent megtesz, hogy jobban menjen a vállalkozása, de ha nem megy... Egyedül neveli a négy gyermekét, persze nem tejjel-mézszel folyó Kánaán az életük, de van mit enniük, iskolába járnak, ruházza őket, még ha olykor csak turkálóra futja is... Ez mégis elképesztő, hogy a tulajdon anyja akarja elvenni tőle a gyerekeit. Vajon ő miből tartaná el őket, a kis nyugdíjából? Ha már az anyja megőrült, miért ül fel a Gyámhivatal minden ostoba feljelentésnek. Persze ők meghallgatták a nagymamát, sőt a gyerekeket is, az ő tudta nélkül.

Most a Gyámhivatal szerint pszichológushoz kell vinnie a gyerekeket, méghozzá saját költségén – ugye így már mindjárt több ennivaló jut majd az asztalra – hogy az megállapítsa, vajon igazat mondtak-e a gyerekek, vagy sem.

Elképesztő... s mindezt megcsinálták az ő tudta nélkül, az ő háta mögött, s most fenyegetőztek is, hogy per lesz belőle, s valószínűleg a nagymama kapja meg a gyerekeket, legalább felét... Felét?... Fél gyereket... ilyen ostobaságot mond egy szakértő? S most neki végig kell csinálnia ezt a Canossa-járást, csak azért, mert egyesek nem gondolkodnak, nem is tudnak logikusan gondolkodni. Ő ezt nem bírja... harcolni fog a gyerekeiért az biztos, de ilyen igazságtalanság nincs a Földön, nem lehet... ez felőrlí teljesen az idegeit.

Most is roppant ideges, éppen Diához indult a teaboltba, majd ő ad neki valami nyugtató teát... valahogy túl kell élnie... muszáj!

Na, meg is érkezett, benyit a boltba. A legnagyobb meglepetésére egy fiatalembert pillant meg a pult mögött, s Dia sehol.

– Ó, szép jó napot kívánok? Mit kér a hölgy? Esetleg ha kávé-t kérne, rögtön szeretném előre bocsátani, hogy kávé-nk nincs! Nincs bizony. Vagy még mielőtt megkérdezné, hogy tea van-e, szíves tudomására hozom, hogy kizárólag csak teánk van. Továbbá, közlöm Ön-nel, hogy nem fogom az egész boltot leszedni s Ön elé rakni a pultra, nem asszonyom, tessék megmondani, mit kér, és csak azt, csakis kizárólag azt veszem le a polcról és rakom a pultra... Nos, elégedett a tájékoztatással asszonyom? – Ezt egy szuszra hadarta végig Bence durva éllel a hangjában. Ildikó, mielőtt egyáltalán megbotránkozhatott volna, sírva fakadt és szó nélkül kirohant az üzletből.

Na tessék, egy újabb zakkant... ha nem zárok be azonnal, magam is beállhatok a sorba, gondolta Bence.

Ildikó futott végig az utcán, majdnem feldöntötte Diát. Végül Dia kapta el a karját, hogy mi a csoda történt vele, ki elől menekül és egyáltalán mitől van ennyire kikészülve. Ildikó örült, hogy végre, egy épelméjű emberrel találkozik, rá is zúdította összes panaszát, de főleg a gyámügyes sztorit.

Dia egészen elképesztőnek tartotta ezt a magatartást, mondta is mindjárt, hogy van egy kitűnő ügyvéd ismerőse, aki majd a segítségére lesz Ildikónak. Akkor mondta el Ildikó, hogy éppen az ő boltjába ment, valami nyugtató teát szeretett volna venni, de egy őrült fiatalembert talált ott, aki olyan megalázóan fogadta, hogy sarkon fordult, s hát így futottak össze.

– Hová tetted az eszed, amikor ilyen őrültet engedél a boltodba? – kérdezte még mindig szipogva Ildikó.

– Gyere vissza velem, megkapod a teát, és nyugodj meg! – kérlette Dia.

– Én oda vissza nem megyek, amíg az az őrült ott van! – jelentette ki Ildikó.

– Az az őrült a férjem, vele majd én számolok. Te meg gyere velem szépen.

Amikor Dia benyitott az üzletbe az előbbi őrült nővel karöltve, Bence kicsit megrettent. Hát még amikor meglátta Dia szúrós tekintetét, majd keresztül döfte vele, jobbnak látta, ha csendben marad.

Dia kedvesen kiszolgálta Ildikót, utasításokat adott a tea elkészítéséhez, azután elbúcsúzott vendégétől s végre farkasszemet nézhetett férjével.

– Mi a csoda ütött beléd, minden vevőmet elkergettél... miért tetted? – kérdezte, s szemei villámokat szórtak.

Bence elmesélte szép sorjában a történeteket, mindent pontosan úgy, ahogy lezajlott. Mire mindennek a végére ért, Dia nagyot kacagott. Azután bocsánatot kért tőle, mindenért magát tette felelőssé, nem lett volna szabad, hogy a szabadnapján ide kényszerítse a boltba.

Szerette volna jóvá tenni a hibáját, s két koncertjegyet mutatott fel, ami aznap estére szólt.

Kézen fogva

Amióta ismerem őket nyugdíjasok. Tamás bácsi már elmúlt 80 éves, de Mari néni kortalan. Ilyennek ismertem meg, hófehér hajjal, kissé hajlott háttal, nehézkes járással, de az arca sima, fiatalos. Nem tudom hány éves lehet, amióta ismerem nem változott, nem öregedett.

Pedig hát nem nagyon kényeztetni őket az élet. A rendszerváltáskor nyugdíjazták őket. Egyszerűen nem volt rájuk szükség. Jöttek a fiatalok, az idősebb generáció szakértelmére nem volt szükségük. Hitték, hogy mindent tudnak. Hogy ez ma is mennyire érezhető, arról jobb nem beszélni.

Egyik napról a másikra lettek munkanélküliek, s nyugdíjazták őket. Akkor még nem voltak idősek, nem is érezték magukat annak, még szívesen dolgoztak volna, de hát nem kellett. Egyszerre feleslegessé váltak. Még jó, hogy volt egy kis kertjük, szőlőjük. Tamás bácsi ott talált menedéket. Mari néninek viszont ott volt az első unoka. Legalább hasznosnak érezte magát, nem kellett

bölcsődébe vinni a gyereket, hiszen jobb helyen volt Mari néninél.

Azóta már az unokák is felnőttek. Egyetlen fiuk távol él tőlük, talán a negyedik házasságban.

Az első két házasságából született négy gyermeket is eltiltották a nagyszülőktől. Most a fiuk is az új feleség egyetlen gyerekeit neveli, a sajátjai után meg fizeti a tartásdíjat. Pénze nem igen maradhat, még arra sem, hogy a szüleit meglátogassa. A fiukat is ritkán látják, az unokákat egyáltalán nem, csak ők maradtak egymásnak ketten. Meg a kis nyugdíjuk, amiből egyre kevésbé tudnak megélni.

Tamás bácsi még kijár a kertbe olykor, de a munka már nehezebbre esik, nem igen tudja rendben tartani. Csak leszedi a gyümölcsöt, ami éppen megterem, Mari néni befőzi, meg lekvárt főz, hogy legyen egy kis nyáride a télnek. Szerényen tengetik az életüket.

Nem panaszkodnak, nem is nagyon beszélnek senkivel. Csak ők vannak egymásnak békességben, nyugalomban. Csak a ki nem mondott gondok őrlik fel őket. Nap mint nap fénytelenebb, kétségbeesettebb a tekintetük. Nap mint nap aszalódnak, s hátuk görnyed a terhek súlya alatt.

Együtt szoktak menni vásárolni is. Bár Mari néni, csak a közeli boltokba merészkedik, ha távolabbra kell menni, akkor Tamás bácsi egyedül megy. Oda sem mennek túl gyakran, talán csak hetente egyszer, úgyhogy ez ünnepnapnak számít. Mari néni reggel megfőzi a teát, csak egy filtert használ kettejüknek, spórolni kell. Addig Tamás bácsi leszal két szelet kenyeret, majd Mari néni megkeni lekvárral, esetleg ha van, margarinnal... leülnek, jóízűen megreggeliznek. Azután elmosogatja azt a kis reggeli edényt, majd készülnek a boltba. Mari néni gondosan összeírta mire

lehet szükségük egész héten, ő fogja a cetlit, Tamás bácsi a szatyrot, persze, egy szatyorban bőven elfér, válaszol Tamás bácsi kérdésére. Elindulnak. Gyönyörű kora tavaszi nap van, langyos szellő fújdogál, a fény körülöleli őket. Mari néninek féktelen jókedve támad, talán a melengető napsugarak teszik, vagy a bolondos szellő, ami megcsiklandozza Mari néni arcát, nyakát.

– Te papa, sétáljunk el a közeli parkba, olyan jó idő van.

– Nincs az olyan közel mama, s tudod, nem bírják a lábaid – mondja Tamás bácsi aggódva.

– De most jól vagyok, most bírom. Ez a szép idő csodát tett velem! – erősködik Mari néni.

– Csak úgy érzed mama, aztán meg hosszú lesz az út... de ha nagyon akarod én nem bánom.

Nekivágtak. A parkban még csupaszak voltak a fák a bokrok, de a madarak már vígan csiripeltek.

Mari néni úgy érezte magát, mint egy kerge őzgida.

– Te papa, fussunk egyet, olyan remekül érzem magam... legyünk még egyszer fiatalok!

– Csak lassan, lassan, futásról szó sem lehet, ugyan ne komolytalankodj.

Mari nénit nem lehetett féken tartani. Vidáman kacagott, dúdolt a madarakkal, azt mondta ő máris fiatalnak érzi magát. Elengedte Tamás bácsi kezét, s egyszerre csak dúdolta, tánclépésben leelőzte párját.

– Ne, ne csináld, ne viháncolj, azután fájni fog a lábad... hallod? – Mari néni mintha megtáltosodott volna, kacagott, s keringőzött tovább.

– Látod papa, mondtam, hogy megfiatalodunk! – mire kimondta, megbotlott és teljes hosszában elvágódott az aszfalton.

Tamás bácsi futott hozzá ahogy csak bírt.

– Mama, mama, jól vagy?

– Nem tudom, nagyon fáj... – nyögött Mari néni – fiatal voltam papa, még egyszer újra!

Járókelők futottak oda, érdeklődtek szükségük van-e segítségre. Valaki hívta a mentőket.

Mari néni mozdulni sem tudott, Tamás bácsi a könnyeit törölgette a szeme sarkából.

Bevitték a kórházba. Combnyaktörést és bokatörést állapítottak meg az orvosok.

Meg kell műteni, mondták. Azután mégsem tették, látták, hogy reménytelen, csak nem merték megmondani, mert Tamás bácsi ott kuporgott éjjel nappal Mari néni ágya mellett, fogta a kezét.

Harmadnap reggel nem ébredt fel. Békés, fiatalos mosoly ült az arcán.

Tamás bácsi teljesen összetörten, magába roskadva üldögélt megszokott foteljében. Ott volt már a fia is mellette, meg néhány unoka a nagyobbak közül... de Tamás bácsinak idegenek voltak. Tele volt idegennel a lakás. Mindenki a kedvébe akart járni, csak az az egyetlenegy nem volt sehol, akire szüksége lett volna, akivel osztozott a mindennapokon, akivel megosztotta egész életét. Akkor senki sem törődött velük, hogyan élnek, nincs-e szükségük valamire? Megvoltak. Szerényen, de megvoltak valahogy. Most meg már végképp nincs szüksége semmire, ha már a mama nincs mellette... elhagyta örökre... legjobb lenne neki magának is utána mennie. Most már minek éljen?

Az unokák már haza utaztak, és a fia is készülődött, dolgoznia kell. Mondta apjának, hogy hajnalban ő is haza utazik, de majd gyakran hívja telefonom, meg a papa is hívhatja bármikor, ha valami gondja van. Az öreg csak bólogatott. Aztán este, amikor lefekvéshez készülődtek, Tamás bácsi hirtelen összeesett. Fia azonnal hívta a

mentőket. A mentőorvos nem tétozott, elkezdte az újjáélesztést, de már nem tudott segíteni rajta.

– Szívinfarktus! – mondta az orvos.

A fia értetlenül nézte apja halott arcát... még szólongatta. Valami halvány mosoly és béke ült az öreg arcán.

Csak ennyit akartam elmesélni. Hogy voltak ilyen emberek, rendesek, szorgalmasak, tisztességesek, hűségesek... de a föld fordult egyet, s az ilyeneket egymás után dobta le a hátáról. Nagyon sokan, sok Mari néni, Tamás bácsi esett és esik áldozatául a rendszerváltásoknak. S így vesz el mindörökre a tisztesség, a becsület, a szeretet, az emberség... velük együtt.

Akarsz a feleségem lenni?

Korán érkezett a presszóba, Máté még nem volt ott. Leült egy üres asztalhoz, rendelt egy gyümölcslevet.

Szándékosan jött korábban, mert otthon sem volt maradása. Tulajdonképpen Máté hívta, ő akarta, hogy találkozzanak, nagyon izgatott volt a hangja. Azóta neki sincs nyugta. Mi történhetett? Egy hét múlva lesz az eljegyzésük, már a gyűrűket is megvették, holnap úgyis találkoztak volna. Miért volt Máté hangja olyan izgatott? Mi történhetett? Sorjázta a kérdések, amire nem tudta a választ.

A fiú pontosan érkezett, a megbeszélrt időpontban. Látszólag nyugodt volt, de lvezt észrevette, hogy leplezni próbálja izgatottságát. Történt valami, csak ez motoszkált a fejében. A fiú rendelt magának, és őt is megkérdezte kér-e még egy gyümölcslevet. Kért... máris iszonyúan kiszáradt a torka, nem akarta tovább feszíteni a húrt, rákérdezett.

– Valami baj van?

– Miért lenne, csak látni szerettelek volna! – mondta a fiú kedvesen, aztán meggondolta, hát akkor vágjunk bele.

– A szüleim korainak tartják még a házasságunkat, lakás is kellene, meg kocs, persze majd ők is segítenek, de szerintük várnunk kellene még két évet, ugye a karrieremet is meg kellene alapozni, még csak most kezdtem dolgozni – a lány egyre nagyobbra meresztette szemeit, mintha nem ugyanaz a fiú ülne mellette, akivel eltervezték a házasságukat, teljesen ellentétes szempontokat sorakoztat fel, mint akkor. Úgy érezte,

merényletet követtek el ellene, nem bírja itt tovább, megfullad. Csak annyit mondott halkan.

– Menjünk innen! – már fel is állt, fogta a táskáját és indult kifelé. A fiú előbb nem is értette, azt sem tudta mit tegyen. Aztán otthagyt a pénzt az asztalon a még ki sem hozott italért és a lány után futott. Akkor már ömlött belőle a szó.

– Máté, amit az előbb mondtál, az nem te vagy. Mi nem így beszéltük meg. Mi változott? Mindketten dolgozunk, albérletbe megyünk, majd lesz lakásunk is... huszonöt éves vagyok, te huszonnyolc, szeretjük egymást, mire várnánk? Házasodjunk össze titokban, és menjünk albérletbe, azután már senki semmit nem szólhat. Szeretjük egymást! Vagy nem így van?

– Persze, hogy így van, de anyám szerint, várjuk meg amíg lesz lakásunk, ne kapkodjunk el.

– Szerinted elkapkodjuk? Én nem az anyádhoz akarok feleségül menni, nem érdekel, hogy ő mit mond, az érdekel te mit gondolsz, erre válaszolj! – a fiú egy ideig hallgatott, szótlanul mentek egymás mellett. Nagy sokára szólalt meg.

– Azt hiszem, igaza van anyámnak, várhatnánk még egy-két évet. Te mit szólsz? – Ivett nem szólt semmit. Lassan kicsordult a könnye. Nem szereti már, persze, hogy nem szereti, mi más lehet az oka... amikor olyan szépen eltervezték... Azután szó szót követett, jól összevesztek. Szakítottak. Eljegyzés, és esküvő helyett szakítás! Erre nem számított...

Ivett órákig kóválygott még a város utcáin, azt sem tudta hol jár. Előbb dühöngött, nem, ő ugyan nem fog mindig mindent az anyósával megbeszélgni. Ha Máté önállóan nem tud dönteni, az ő baja. Akkor jobb is így... s újra sírva fakadt, végig sírt a fél várost.

Amikor hazaért, egyenesen a szobájába sietett, és örült, hogy senkivel sem futott össze.

Később édesanyja csak bekopogott, hogy megnézzze nincs-e valami baj. Mintha érezte volna.

Azonnal észrevette lánya kisírt szemét. Ivettnek most jólesett anyja vállán kisírnia magát. Azután csomagolni kezdett. Azt mondta elmegy Izához, a barátnőjéhez, nem akar apjának is magyarázkodni, meg hát ott van Iza kisbabája is, talán könnyebben túl teszi magát az egészen.

Anyja azzal engedte el, hogy ne tegyen semmi butaságot, Máté okos fiú, szereti őt, biztosan végiggondolja és lesz ebből esküvő hamarosan meglásd! Ivett fanyarul elmosolyodott, megcsókolta édesanyját, s elindult a buszállomás felé. Útközben néhányszor végiggondolta amit anyja mondott, de már nem hitt benne. Vége! Ennek vége!

Iza nagyon megörült neki. A baba éppen aludt, Iza férje még dolgozott, úgyhogy neki is elsírhatta bánatát. Iza is azt mondta, nyugodjon meg, minden rendbe jön, ők is hányszor összevesztek, s a végén mégis házasság lett a vége, és most olyan jól megvannak. Örült, hogy Ivett náluk marad... persze, maradhat ameddig jólesik.

Ivett végig sírt az éjszakákat. Milyen jó, hogy most vakáció van, legalább dolgoznia nem kell... most is milyen karikásak a szemei. Iza mindent megtett, hogy felvidítsa barátnőjét. A babát is sokszor rábízta, megtanította pelenkázni, öltöztetni. Ivett élvezte a babával töltött időt.

Egy napon bevásárlásra indultak. Ivett tolta a babakocsit, amikor összefutottak Csabával.

Együtt jártak gimnáziumba, sőt a fiú udvarolt is neki, de nagy nőcsábász volt, s így Ivett gyorsan lerázta.

Csaba nagyon örült a találkozásnak, és meghívta,

hogy esetleg ebédeljenek együtt, majd jól kibeszélgetik magukat. Ivett kapott az ajánlaton, örült mindennek, ami kizökkentheti gondolataiból, legalább addig nem gondol Mátéra. Így hát elbúcsúztak Izáéktól és Csaba máris vezette Ivettet a kocsijához, hogy elviszi egy Michelin-csillagos étterembe. Útközben mesélte, hogy micsoda menő cégnek a vezetője, jó fizetéssel, ezt a kocsit is nemrég vette, meg már lakása is van, nem is akármilyen.

Ivett csöppet sem hatotta meg, ez az ő sebére nem gyógyír.

Azután Csaba megkérdezte, hogy ő férjhez ment-e már.

– Á dehogyis – válaszolta – sőt, nincs is senkim – mondta szomorúan.

Csaba ennek látszólag megörült.

–Tudod, hogy milyen örülden szerelmes voltam beléd? De te nem nagyon foglalkoztál a fiúkkal.

Ivett csak egykedvűen bólogatott, és hagyta, hogy sodorja az ár. Csaba gyorsan behálózta, s ha belegondolt, hogy Máté már úgysem szereti, akkor mire várjon? Csaba egész jóképű férfi lett, jól keres, van már lakása, kocsija, mi szem szájnak ingere, nem várhat arra, hogy érte jön a herceg fehér lovon...

Egyre több időt töltött Csabával, s az egy holdfényes este meg is kérte a kezét. Ivett igent mondott. Gyorsan peregetek az események. Amikor Ivett beállított Csabával a szüleihez, és elmondták, hogy összeházasodnak, az anyja majdnem szívrohamot kapott. Látta, hogy a lánya boldogtalan, tudta, hogy ez nem a gyulladás jele, inkább a bosszúé. Mikor kettesben maradt a lányával, próbált beszélni vele, de hamar rájött, hogy semmi értelme. Még Iza is megjelent Ivett anyjánál és együtt aggódtak, hogy ebből semmi jó nem lesz. Hamarosan megtartották az esküvőt is, s Ivett beköltözött Csaba csodálatos villájába.

Máté a munkába menekült. Haza is ritkán járt, inkább csak aludni, volt az ügyvédi irodában munka bőséggel, s ő mindent elvállalt, beletemetkezett, csakhogy ne kelljen semmire sem gondolnia. Csak az éjszakák voltak elviselhetetlenek, olyankor sokat gondolt Ivettre, s egyre azon gondolkodott, valamit tennie kell, csak azt nem tudta mit.

Egy nap már kora este hazament, s az anyja szólt, hogy félretette az ebédjét, megmelegíti, ha kéri. Nem kérte. Akkor haragra lobbant az anyja.

– Most már ebédelni sem jársz haza, biztosan folyton azzal a cafkával lógsz, a szüleidet semmire sem becsülöd, ezért tanítottunk? – s ömlött belőle a panasz. Máté akkor, abban a percben világosodott meg. Igaza volt Ivettnak. Hogy lehetett ekkora barom, hogy hagyhatta szétzilálni a szerelmüket? Azonnal intézkedni kezdett. Bejelentette az anyjának, hogy elköltözik otthonról. Volt mit hallgatnia, de már azt sem bánta. Talált is hamarosan egy csinos kis lakást, bútorozottat, ott elérnek egy ideig Ivettel. Ő beköltözött a lakásba, és felhívta a lányt.

Ivett egyedül volt otthon. Csaba csak néhány nap szabadságot kapott, mert már előzőleg kihasználta az összeset, úgyhogy a nászutat is későbbre tervezték.

Csak bóklászott a hatalmas házban, s valahogy nem is igen értette, hogy került ő ide. Csörgött a telefonja. Ki lehet az, Csaba nem szokta hívni a munkahelyről, az anyjával nem akart beszélni, ha nem is szólt, akkor is látta szemében a szemrehányást. Fel sem veszi. Hosszan csörgött, azután csend lett. Felsőhajtott...

A telefon újra megszólalt. Felvette, meg sem nézte előtte, vajon ki lehet az.

– Szervusz drágám! – hallotta Máté hangját. Majdnem kiesett kezéből a telefon.

– Szeretnék tőled bocsánatot kérni, most már tudom, hogy igazad volt. Szeretlek! Nem tudok nélküled élni. Bocsáss meg, és figyelj!... Legyen úgy ahogy te akarod, albérletben fogunk lakni... összeházasodunk titokban, ahogy akartad... Akarsz a feleségem lenni?... Ivett, hallasz?... Ivett miért nem válaszolsz?... Kérlek...

Ivett nem tudott válaszolni. Ájultan feküdt a padlón.

Maradj talpon!

Egészen ellustult mostanában. Ásítva nyújtózott az ágyon, rápillantott az órára, bekapcsolta a tévét, éppen most kezdődik a híradó, mindjárt hét óra. A lustálkodás egészen nyolc óráig tartott, nem izgatta magát különösebben, ugyan minek keljen fel, nincs munkája, nem kell dolgozni mennie.

Mire ezt végiggondolta, fájdalmasan felsóhajtott.

Már hét hónapja csak alkalmi munkából tengeti az életét. Valahogy azzal sincs szerencséje. Utoljára egy nénihez ment fát vágni. Telefonon beszélték meg, három köbméter fát összevág, összehasogatja és berakja a fáskamrába. Az egész napot rászánta, ötezer forintban egyeztek meg. Tisztességesen elvégezte a munkát, délután öt körül végzett mindennel. Akkor hozta a néni neki az ötszázast. Eleinte azt hitte, csak viccel... de kiderült, hogy félreértette a dolgot, ő valóban ötszáz forintot szánt ezért a munkáért, merthogy neki sincs pénze. Még sírva is fakadt, amikor szólt neki. Aztán látta, hogy a néni igen szerényen éldegél, s nem vette el tőle az ötszázast sem. Ugyan mire menne vele? Talán egy

nappal tovább élne?... kinek jó az? Majdcsak feldobja a talpát, hamarosan úgysem lesz mit ennie.

A piacon is átvették. Kiment hajnalban ládákat cipelni. Két hétig járt minden hajnalban négykor, hogy kipakolja a kamion árut fél hétre. Akkor már kért pénzt. Kiszúrták a szemét egy tízessel, s azt mondták nem kell többé jönnie. Minek is éljen, úgylis csak kihasználják, átverik. Hamarosan úgyis feldobja a talpát.

Fel sem kel ma. Minek? Munkát úgysem talál, már a lábát is lejárta annyit futkosott utána. Ezek az alkalmi munkaadók meg csak átverik az embert, a végén nem fizetnek. Ha nem kel fel, talán ennie sem kell. Jobban kibírja éhen...

Tényleg, ki kéne próbálnia... ágyban marad. Vajon meddig bírja éhen? Jó, jó, nem kell folyton erre gondolnia, mert mindjárt megéheznek... Nyomkodta a távirányítót, valami nézhető műsort keresgált.

Délfelé már nagyon korgott a gyomra. Felkelt. Szelt kenyeret, megkente zsírral, jól megsózta s jóízűen megette. Na, ez volt mára a reggeli, ebéd, vacsora. Ez sem lesz sokáig... majd feldobja a talpát és kész!

Ha már felkelt, be is ágyazott. A tévé is csak az áramot fogyasztja... eddig fizette, de most már nem lesz miből. Volt egy kis tartalék pénze, lassacskán az is elfogy. Még talán húszezer forintja van mindössze... Meddig elég az, hogy az ember ne haljon éhen? Vagy jobb, ha minél előbb túlesik rajta? Mit kínlódjon, nem fog hiányozni senkinek, nincs őneki senkije, a kutya sem siratja meg, merthogy az sincs. Feldobja a talpát és kész...

Pedig milyen nagy reményekkel indult. Árva gyerek volt, mégis vitte valamire. Kitanulta a kőműves mesterséget, aztán munka mellett tovább tanult, leérettségizett, aztán építészmérnök lett. Nyelveket is beszél.

Milyen jó volt Splitben. Ő vezette a munkacsoportot. Szállodát építettek. Ott dolgozott vagy másfél évig, persze, hogy megtanult horvátul. Csak úgy ragadt rá a nyelv, amikor odament csak pár szót tudott, igaz az angol nyelvtudása elég jó volt már akkor is. A másfél év alatt mindkettőt tökéletesítette. Jól is keresett. Akkor vette ezt a másfél szobás lakást is, ahol most él, bebútorozta... Hej, szép idők voltak! Aztán börtönbe kerültek a cégvezetők, sikkasztás, miegymás... a céget felszámolták... aztán jött a rendszerváltás, a nagy munkanélküliség.

Hol ide, hol oda csapódott, mindenféle Kft-ben dolgozgatott, de egyre rosszabbul keresett, mindenütt csak mentek a nagy pénzlenyúlások. Tisztességtelen emberek miatt jutott ide, ahová jutott. Bár lett volna bátorsága neki magának céget alapítani. Akkor a lakás helyett megtehetette volna, lehet, hogy ő vitte volna valamire, de most már úgy elszegényedett, mihez kezdjen? Ide jutott 37 évesen... Áh, majd csak feldobja a talpát...

Hát ideje az van bőven. Mégis bekapcsolja a tévét, legalább ne legyen az a süket csend, mire kikapcsolnák az áramot, addigra úgyis feldobja a talpát...

Egész nap nézte a televíziót, sőt el is aludt rajta. Mikor másnap felébredt, akkor döbbsent rá, hogy egész éjszaka ment a tévé. Na, mindegy... megnézi a híradót, a hétórásit... Míg aludt legalább nem érezte, hogy éhes, de most már nagyon követelőzik a gyomra... Meddig tarthat ki azzal a hússzezer forinttal?...

Átkapcsolt a helyi adóra, mentek a hirdetések... itt nincs is más, ez megy egész nap... reklámok... hülyeségek...

Micsoda? Külkereskedelmi cég... angol és horvát nyelvtudással rendelkező... keres irodai munkára... Mi volt ez? Milyen cég? A kutya-fáját, éppen azt nem

figyelte... horvát meg angol nyelvtudás... mintha csak rászabták volna... lehetséges ez? Áh, biztosan nem jól látta. Nyilván csak azt látja, amit szeretne... micsoda hülyeség... majd éppen őt keresik... álmodik a nyomor... na, nézz csak oda, megint megy... angol és horvát nyelvtudással rendelkező... keres... Ennyire hülye nem lehet... most sem látta az elejét... na de most már kívárja, hátha adják újra... de csak mennek a hülyeségek... lakás eladó... Mi lenne, ha eladná a lakást? Abból még eléldgeélhetne egy ideig, a kérdés csak az, hogy hol? Hol a csodába fog lakni? Lesz mit ennie, de hajléktalan lesz... munkát a büdös életben nem kap többé, akkor mire megy vele? Nyer néhány év szenvedést... kell az neki?... Hülyeség... jobb, ha mielőbb feldobja a talpát... bevégeztetett...

A mindenit... és horvát nyelvtudással rendelkező... már megint elbaltázta. Hogy lehet ennyire hülye, hogy nem figyel. Na, most már le sem veszi a szemét a tévéről...

Már délutánra fordult az idő, még mindig kiguvadt szemekkel bámulta a tévét, de azóta nem látta azt a fránya hirdetést. Nem lehet ennyire szerencsétlen... most már fel kell kelnie, mert a gyomra a szomszédokat is fellármázza. Ki is kapcsolja ezt a hülye ládát... lehet, hogy csak a szeme káprázott az éhségtől, nem is volt itt semmiféle hirdetés. Megy és megeszi a mindennapi zsíros kenyerét...

Másnap korán ébredt. Azonnal bekapcsolta a tévét, s elhatározta, hogy nem mozdul, figyel!

Kilenc óra körül jelent meg újra a hirdetés: LINKER – külkereskedelmi cég, felsőfokú végzettséggel, angol és horvát nyelvtudással rendelkező személyt keres irodai munkára. Jelentkezni lehet személyesen is, minden nap 8 – 16 óráig, Ibolya utca 9 szám alatt. Sürgős!

Gyorsan lejegyezte a látottakat, majd újra olvasta: személyesen, minden nap... Ibolya utca... sürgős!

Te barom! Nem is az elején volt a lényeg, hanem a végén. Sürgősen keresnek... lehet, hogy most a hülyesége miatt lemarad. Ekkora barmot... ha figyel, már tegnap mehetett volna. Na most ugrás, gyorsan-gyorsan, szedd rendbe magad, és futás! Még egyszer elolvasta, amit feljegyzett.

Micsoda? Linker? Lehet, hogy ez valami link cég... lehet, hogy átverés az egész... én hülye már majdnem... ne, ne visszakozz... készülj azonnal... indulj!...

Kikapcsolta a tévét. Futott a fürdőszobába, hátha maradt még egy kis borotvahab... szépen rendbe szedi magát... egy próbát megér... valami azt súgja...

Nem, nem, most nem gondolkodni... túl sokat gondolkodott az utóbbi időben... semmit sem hisz el már csak úgy, agyonrágja... gondolkodik... de most nincs idő! Gyerünk, gyerünk gyorsan!

Megborotválkozva, tiszta ingben, nadrágban, alig ismert magára. Annyira elhanyagolta magát az utóbbi hónapokban, de mi a csodának is öltözött volna ki? Nem, most nem elmélkedni... szedd a lábad... a cím itt van az ingzsebben, mire lehet még szüksége? Összeszedte a papírjait, diplomát, az angol nyelvvizsga is megvan... hát horvátból nincs nyelvvizsgája, de attól még beszélni tud... No, megvan minden... indulás!

A cím valós. Itt van, itt áll előtte. Bemegy az épületbe, bekopog a titkárságra.

Fiatal lány ül az íróasztalnál, kedvesen rámosolyog, s megkérdezi mi járatban?

- Az álláshirdetésre jöttem, ha jó helyen járok?
- Igen, jó helyen jár. Beszél horvátul?

– Igen, de arról nincs nyelvvizsgám, csak angolból. Másfél évig dolgoztam Horvátországban.

– Nagyszerű! – mondja a lány – Megmutathatja a horvát nyelvtudását. Ugyanis egy óra múlva itt lesznek a horvát partnerek, ők angolul beszélnek, mi meg itt németül, horvátul nálunk senki sem tud. Megkerestek bennünket, miért ne terjeszkednénk a délszláv országok felé? Ha vállalja a tolmácsolást, szólok a főnöknek.

– Hát persze, miért is ne? – mondta kicsit félszegen.

A lány felugrott s a kezét nyújtotta felé.

– Csak, hogy be tudjam mutatni a főnöknek, én Szilvia vagyok.

– Bódis László! – mondta, s egészen zavarba jött.

A lány bekopogott az igazgatóhoz, majd amikor újra nyílt az ajtó, intett neki, hogy menjen be.

Amikor véget ért a tárgyalás a külföldi partnerekkel, az igazgató kezét nyújtott Lászlónak, azt mondta, bízik benne, hogy remek munkatárs lesz. Majd kikísérte Szilviához, kérte, hogy vegye fel a fiatalember adatait, mert kiállta a próbát, s máától kezdve náluk dolgozik.

Szédült a feje, amikor kijött onnan. Van munkahelye! Van munkahelye! Szerette volna világgá kürtölni, de még maga sem igen fogta fel. Holnap nyolctól, délután négyig! Újé! Újra dolgozó ember lesz!...

Aztán azon kezdett gondolkodni, hogy elég lesz-e a pénze élelemre az első fizetésig? Beosztja, elégnek kell lennie! Azután lesz újra pénze, a fizetése?... A mindenit... nem is tudja mikor látott annyi pénzt egy rakáson, amennyit kapni fog! És Szilvia. Amikor már indult volna, akkor gratulált neki, kezét fogott vele. Olyan könnyű, kis keze van, s olyan szépen mosolygott rá!...

Tegnap nem hitte, hogy még valaha kisüt a nap... tegnap még arra várt, hogy mielőbb feldobja a talpát! Ma meg?... Ő a legboldogabb ember a világon!

Ez lánykérés volt?

Mélyen a fotelbe süllyedve ült. Ha rajta múlik, talán a föld alá is süllyedt volna, de most beérte ezzel az öreg fotellel, s olyan kicsire húzta össze magát, amekkorára csak tudta, hogy ki se látszódjék. Még fel sem fogta mi történt vele. Megkérték a kezét? Mert ha igen, akkor ő igent mondott.

Adél sokat vívódott az utóbbi időben. Elmúlt felette már egy negyed század, diplomája van, tökéletesen beszél két idegen nyelvet, és még mindig a szülei nyakán élősködött. Munka sehol, s előreláthatóan semmi esélye, hogy munkát szerezzen. Pesten talán, ott még csak lenne esélye, de egy kezdő bölcsész bére 80 ezer körül mozog. Abból albérletet fizetni, rezsit, BKV bérletet, hát élelemre már nem igen marad, pedig azonkívül is mennyi mindenre lenne szüksége. Könyvekről, külföldi folyóiratokról ne is álmodjon? Akárhonnan is helyezkedik el, ugyanabba a csapdába esik. Nem tud megélni. Esélye sincs rá. Hiába tépelődik annyit, nincs más megoldás, mint, hogy külföldön keressen munkalehetőséget.

Pedig nincs kedve elmenni innen, egyáltalán nincs. Itt vannak a szülei, a barátai, minden ideköti ehhez a városhoz. Amikor Németországban volt ösztöndíjjal egy évet, már akkor eldöntötte, hogy nem vándorol ki soha, sehová, mert olyan nagyon egyedül érezte magát. Pedig volt ott még néhány magyar lány, össze is tartottak, sőt, még a szerelem is rátalált egy német fiú személyében. Régen történt. Azután még két év maradt hátra az

egyetemen, a diplomaosztás óta meg eltelt már több mint másfél, és ő nem tud elmozdulni a holtpontról. Kurttal tartja a kapcsolatot, leveleznek, volt is kinn Németországban azóta is, sőt, Kurt is járt itt nála. Mégis, alig ismerik egymást. Nem érzi azt, hogy ez egy igazi nagy szerelem lenne.

Elvállalna ő bármilyen munkát, csak munka legyen és meg tudjon belőle élni. Manapság már nincs ilyen. A kisebb cégek sorra tűnnek el, húzzák le a rolót, nem beszélve arról, ha valami magáncégnél kaphatna is munkát, az is csak minimálbért tudna fizetni. Abból nem lehet megélni, arra nem lehet jövőt építeni, hogyan fog ő családot alapítani, mikor lehet őneki gyereke? Már azt is meg akarta próbálni, hogy kitanul valami szakmát, fodrászatot, kozmetikát...

Csak szét kell nézni a városban, hány fodrászüzlet, kozmetika zár be napról napra. Mi értelme lenne? Persze, az előkelő szalonok megmaradtak, a nagypénzű kuncsaftoknak. Legyen másodrangú állampolgár a saját hazájában? Akkor már inkább külföld. Hány barátnője, barátja vágott már neki a nagyvilágnak, ő miért ilyen félénk? És ha nincs más megoldás? Sorjázta a kérdések Adél fejében.

Csörgött a telefonja. Kurt hívta. Nagy elkeseredettségében minden panaszát rázúdította. Kurt türelmesen végighallgatta, azután jött a leglehetségesebb tanács tőle.

– Gyere ide Németországba, legalább gyakrabban találkozhatnánk – mondta, szinte magától értetődően.

Ő ugyan, felsorakoztatta az érveit, pedig tudta, hogy nincsenek, egyáltalán nincsenek. Kurtnak igaza van. Oda kell mennie, mégsem lesz teljesen egyedül.

Megígérte, hogy megbeszéli a szüleivel. Amikor a

szüleinek elmondta Kurt javaslatát, a legnagyobb meglepetésére helyeselték. Sőt, azt mondták, hogy rendes fiúnak látszik, Adél jól beszéli a nyelvet, lehet jó munkahelye, s talán a boldogságát is megtalálja.

Egészen elképedt. Azt hitte, foggal-körömmel fognak ragaszkodni ahhoz, hogy itthon maradjon, hiszen egyetlen gyerekük. De nem, kidobnák a nagyvilágba, egyedül, magára hagyva, mit sem törődve azzal, hogy ő boldogtalan lesz. Nem is fognak tudni róla semmit, hisz oly nagy a távolság, ő sem panaszkodhat nekik ha szomorú lesz, de ha a szülei lesznek bajban, ő sem rohanhat a segítségükre. Itt mindenki megbolondult? Senki sem érzi át az ő fájdalmát, senki sem érti, hogy nem akar elmenni innen, hogy ő idegenben sohasem fogja otthon érezni magát, máris honvágya van, pedig még csak... Nem, ezt nem lehet ép ésszel kibírni.

Egész éjjel forgolódott az ágyban, nem tudott aludni. Hányszor meghányta-vetette a dolgot, és ha az esze tudta is, hogy nincs más megoldás, a szíve nem tudta elfogadni.

A szülei, nem fiatalok már, kései gyerek ő. Mi lesz velük nélküle, ő lenne az egyetlen támaszuk. Mégis azt akarják, hogy menjen? Nem érti... Talán neki akarnak jót, önzetlenül, komolyan gondolják, hogy neki jobb lesz, ha elmegy. Magukkal nem törődnek, most is csak neki akarnak jót? Telesírta a párnáját.

Ha elmegy, vajon van visszaút? Vagy ezután németnek kell lennie? Németül beszél a munkahelyén; ha férjhez megy, német lesz a családja is; a gyerekei német iskolába járnak; németek lesznek a gyerekei... német lesz ő maga is... Ez örület, ő nem akar más lenni, mint aki. Elképzelni sem tudja, hogy más emberré kell válnia, más országba beilleszkednie... és tudja, ha

elmegy, nem lesz visszaút többé. Végigsírta az egész éjszakát.

A következő napokban, újra és újra felvetődött a téma a családban. A végeredmény az lett, akárhogy csúrték-csavarták, nincs más megoldás, mennie kell. Felhívta a barátnőjét, hogy neki is elpanaszolja, vajon Hajni mit szól hozzá.

Délután találkoztak, beültek egy presszóba, s ő nyomban bele is vágott, s egy szuszra ki is tálalta szíve nagy bánatát. Hajni döbbenet hallgatta végig. Sokáig szóhoz sem jutott.

– Ebben neked kell döntened Adél, senki sem dönthet helyetted – közben szemében gyűltek a könnyek. Általános iskolás koruk óta a legjobb barátnők. Soha nem veszték össze, nagyon jól megértették egymást, s most el kell válniuk – mindkettőjüknek ez járt a fejében.

– Tudod mit, gyere te is, mégsem egyedül lennék a nagyvilágban – kapaszkodott az utolsó szalmaszálba Adél.

– Tudod jól, hogy én nem tudok németül.

– Megtanítalak – vágott a szavába Adél, úgy érezte ez az utolsó reménye, legalább a legjobb barátnője legyen a közelében. Hajni a fejét rázta, munkát kapott Pesten, elvállalta. Szerény a bér nagyon, de úgy gondolta belevág. Adél bólogatott. Tudta barátnőjéről, hogy milyen sokoldalú, remek szakember, biztosan mellékállást is talál pillanatok alatt, neki sikerülni fog, biztos volt benne. Neki magának, viszont nem marad más hátra, mint Németország.

Tehát, eldöntetett! Nincs más választása, mennie kell.

Először Kurttal akarta közölni a döntését, csak azután a szüleivel. Rácsörgött, majd visszahívja ha tudja, neki úgyszincs pénze telefonra. A hívás azonnal érkezett.

Elmondta hogyan döntött. Kurt nagyon megörült, egészen felélénkült. Tervezgetni kezdett, milyen lakást béreljen, mikor tudna utazni, együtt fognak élni, mit szólna hozzá, ha összeházasodnának, végül neki akár jól is jönne, mert más adó kategóriába sorolnák... Adél döbbenten hallgatta, majd végül annyit tudott kinyögni, hát végül is, neki is könnyebb lenne megkapnia az állampolgárságot.

Amikor letette a telefont, belevetette magát a kopott, öblös fotelbe. Sírt, zokogott keservesen.

Maga sem tudta mennyi idő telt el így, körülötte szanaszét telesírt papírzsebkendők heverték.

Nagy nehezen megnyugodott, kicsit összeszedte magát, hogy komolyan végig gondolja mi is történt valójában. Kurttal össze fognak házasodni... Úristen, biztos, hogy ezt akarja? És Kurt? Nem csak kényszerből akarja feleségül venni? Hát az az egy biztos, hogy nem ilyen lánykérésről álmodozott. Telefonon keresztül: más adó kategóriába esek = Akarsz a feleségem lenni?; Aztán: bizonyára könnyebben megkapom az állampolgárságot = Igen! Ez kész téboly. Összehúzta magát amilyen kicsire csak tudta, s belesüppedt a fotelba. Már gondolkodni is képtelen volt, azt sem tudta mi történik vele. Lehunyta a szemét, jó lenne most elaludni, mert különben beleőrül.

Halk kopogásra ébredt. Anya jött haza. Megrémült, amikor meglátta a lányát, meg a szétdobált zsebkendőket.

– Mi történt? – kérdezte aggódva.

– Semmi különös anya, csak Kurt megkérte a kezem
– mondta szívgva.

– És te mit választál?

– Igent mondtam – suttogta Adél, majd újra zokogásba tört ki. Anya is sírva fakadt, most már együtt sírtak összeölelkezve.

Anya újságolta el apának mikor hazaért. Apa is örült, biztatta, jó dolgod lesz ott kislányom, majd meglátod.

Aztán elkezdték terveket szőni, mi mindent kell még elintéznie, mit kell összecsomagolnia, mikor és hogyan indulhatna. Adél úgy számolta, hogy legalább három hétre szüksége van, hogy elvarrja a szálakat... aztán csomagol és indul tönkretenni az életét.

Öreg fát átültetni

Özvegyasszony volt, már fiatal kora óta. Valami nyavalya elvitte az urát az I. világháború után, úgyhogy magára maradt a kicsi fiával. Volt nagy háza, hatalmas kertje szőlővel, gyümölcsössel, meg volt hely bőséggel, a konyhakerti veteményeknek is. Dolgozott a szőlőben, hordta a piacra a zöldséget, gyümölcsöt, ebből éltek. Egyedül, egymaga művelte azt a hatalmas kertet. Dolgozott éjt nappallá téve, fiatal volt, erős, bírta a kegyetlen nehéz munkát. A fia iskolába járt, abban reménykedett, ha befejezi a nyolc osztályt, akkor majd lesz segítsége, már nem magának kell annyit dolgoznia. A gyerek rendkívül eszes volt, jól tanult, tovább akart

tanulni. Dezső néni – így hívta mindenki, talán az ura után – tiltakozott, hogy ő azt már nem fogja bírni, nem tud még városon albérletet fizetni a fiának, meg ahogy idősödik egyre kevésbé tudja már a kertet is megművelni, elfáradt, fogy az ereje.

Egy napon, azzal jött haza a gyerek hittanóráról, hogy beszélgetett a tiszteletessel óra után, ő mondta neki, hogy menjen papnak. Ott nincs tandíj, meg a kollégiumban teljes ellátást kap ingyenesen. Nagy szükség van papokra, ha olyan nagyon szeretne tanulni, legyen pap belőle, éles az esze, mint a borotva, jó pap lesz, és bírni fogja a tanulást is, az ő ajánlásával jelentkezhet is papnövendéknek, akkor biztosan felveszik.

Dezső néni majd elolvadt a boldogságtól. Istenem, pap lesz a fiamból, nagy ember lesz, hát csak menjen, ha kedve van hozzá. Istenem, pap lesz a fiamból!

Attól kezdve Dezső nénihez bekopogott a magány.

Eddig csak el volt a gyerekkel, mindent őerte, őmiatta csinált, így az ereje is megduplázódott. Mióta nagyvárosban van, nem is látta, majd csak félénkenként jöhet haza rövid időre. Nem látta, nem tudott róla semmit, néha kapott tőle levelet, azt írta jó helye van, sokat tanul, minden rendben. Itthon továbbra is egyedül húzta az igát, mert azt a nagy kertet csak meg kellett munkálnia, neki magának is meg kellett élnie valamiből... a munka nem lett kevesebb, de most már csak magának dolgozott, a gyerekek megvolt a teljes ellátás, nem is volt már rá szüksége. Ó, ha ezt tudta volna, talán mégsem küldte volna papnak a fiát.

A fia pappá szentelésén, Dezső néni csak úgy dagadt a büszkeségtől. Istenem, az ő fia pap lett, hogy ezt is megérte, micsoda boldogság!

Akkor úgy érezte, mégis megérte rááldozni azokat a fájdalmas éveket. Ezúttal néhány hetet otthon töltött a fiú. Dezső néni akkor jött rá, hogy mennyire nem ismeri már a saját gyerekét, annyira megváltozott, olyan idegenek lettek egymásnak, látta jól, hogy már ő sem érzi jól magát otthon. El is utazott egy napon, vissza a nagyvárosba, onnan sürgönyözött az anyjának, hogy Pestre helyezték, ott lesz plébános egy kis templomban.

Múltak a napok, hetek, hónapok, évek. Dezső néni már csak karácsonyi és húsvéti üdvözlőlapot kapott, olykor egy-egy hosszabb levelet a fiától. Már csak ezekért élt, ezeket várta, közben egyre jobban megkeseredett, egyre inkább kezdett egy házsártos vénasszonyra hasonlítani. Nem szerette, nem is nagyon látogatta senki, csak olykor Mancsi a kislányával.

Mancsi, Dezső néni hűgának a lánya volt, nagyon helyes, szép fiatalasszony lett, az kopogott be hozzá néha a kicsi lányával. Olyankor segített is Mancsi a kertben, akkor mindig megpakolta őket almával, szőlővel, ami éppen ért a kertben, tudta, hogy Mancsi szereti a gyümölcsöt, meg az a vézna kis lányka is hadd egyen, szüksége van a vitaminra, merthogy nekik nincsen kertjük, elég szegény sorban élnek, neki meg itt van magának ez a hatalmas kert, lassan már dolgozni sem bír, meg hát minek is neki ennyi minden egymagának.

Aztán, amikor bezárult a kapu utánuk, akkor azt gondolta, hogy hát ezek is csak azért jönnek, hogy adjak nekik, nem rám kíváncsiak ők, dehogyis, inkább ne is jöjjenek többé... jó, jó, Mancsi segített egy kicsit, de mi volt az az egy órácska, talán még annyi sem, nem kell

őneki segítség sem, ne jöjjenek ide azért, hogy adjak.

Egyre mogorvább lett, amikor újra jöttek, akkor meg is mondta nekik, hogy ha csak azért jöttek, hogy kapjanak, akkor le is út, fel is út. Hát így lassan elmaradtak ők is, nem látogatta őt már a világon senki. A fia sem jött. Azt is csak megírta levélben, hogy kilépett a rendből, valami civil állást keresett, és hamarosan megházasodik. Akkor már közel ötven éves volt, Dezső néni meg már a hetvenen is túl.

Amikor megnősült a fia, akkor hazalátogatott, hogy bemutassa édesanyjának ifjú feleségét. Valóban ifjú volt, még csak huszonöt éves. Nem is tetszett Dezső néninek. Biztosan csak a lakásáért meg a pénzéért ment hozzá a Lajoshoz... ezer százalék, még a szeme sem áll jól. Nem volt valami szívélyes a fogadtatás, így hát elég hamar hazautaztak.

Ahogy múltak az évek, Dezső néni egyre panaszosabb leveleket írt Pestre. Nem bírja már a kertet munkálni, lassan már nem terem benne semmi, és olyan rossz egyedül, mindig csak egyedül.

Lajosban talán felébredt a lelkiismeret, írt az édesanyjának, hogy hamarosan hazautazik, ideje hogy kezébe vegye anyja sorsát. Hát hiszen egyedül nevelte fel szegény, és egyedül élte le az életét, de majd ő gondoskodik anyjáról hátralévő éveiben. Hazajött. Elmondta anyjának a tervét, s másnap már meg is hirdette a házat eladásra, sőt az ablakba is kitette a táblát: „Ez a ház eladó”.

Dezső néni előbb nagy gondban volt. Mit akar ez a Lajos, hogy én menjek Pestre hozzájuk, hát mi a csudát fogok én ott csinálni? Ott nincs kert, a ki tudja hányadik emeleten, mi a csudát fog ő ott csinálni. Aztán lassan belenyugodott. Hát hiszen itt sem jó. Dolgozni már nem bír, tönkremegy a ház is a kert is, minden tönkremegy

vele együtt. Jó helyen volt Dezső néni háza a faluban, kapkodtak érte a fiatal, gyermekes házaspárok, s csakhamar meg is kötötték az üzletet, elkelt az öreg ház.

Dezső néni akkor egy időre Manciekhoz költözött, ott kapott egy szobácskát, amíg Lajos Pesten elkészíti az anyjának a helyét. Ugyanis a másfél szobás lakásukat, Dezső néni házának árából három szobásra cserélték, így neki is jutott külön szoba, s nem is kellett olyan magasra mennie, mert ez az első emeleten volt.

Amikor megtörtént a lakáscsere, akkor Lajos újra hazajött, összepakolta Dezső nénit és felutaztak Pestre.

Azonban a történet itt még nem ért véget. Dezső néni csak néhány hónapot bírt ki Pesten, összeveszett a menyével, azután a fiával is. Hazavágyott. Aztán egy szép napon összecsomagolta kis batyuját, fogta magát és hazautazott. Csakhogy akkor már nem volt hová.

Először az öccse fogadta be.

Idős, gyermektelen házaspár volt az öccse és annak felesége. Jó szívvel befogadták, ennivaló is jutott neki is az asztalnál, merthogy akkor már Dezső néninek nem volt megélhetése sem.

Nem sokáig maradt ott, egy másik rokonhoz kérte be magát, aztán ismerősökhöz, vagy magához hasonló magányos öregasszonyhoz, de folyton vándorolt, nem tudott egy helyben sokáig megmaradni. Az öccse vitte utána mindig a fiától érkező leveleket is. Dezső néni csak mogorván megkérdezte, hogy pénzt küldött-e? A nemleges válaszra, olvasatlanul tépte szét a levelet. Ő maga soha többé nem írt a fiának. Viszont, a régi háza elé minden nap elment. Akkorra már átépítették, felújították, egy teljesen idegen család lakott benne, ő meg csak állt a ház előtt, potyogó könnyekkel, mély barázdált arca ráncaiban, mint búvópatakokban folyt szét

a könnye. Olykor leült a kapuban a lépcsőre és ott szipogott órák hosszat.

Már jócskán elmúlt nyolcvan éves, amikor utolérte a halál, de még azon a napon is kettégörnyedve, bottal, csoszogva, de elment egykori háza elé sírdogálni, talán egész nap tartott neki az út oda-vissza, de mennie kellett. Aztán éjjel eltávozott nyughatatlan lelke az örök hazába, hogy ne kelljen a falu kegyelemkenyerén élnie tovább.

Még egy esély

Együtt jártak egyetemre. Csoporttársak voltak. Már az első nap feltűnt neki a lány. Hosszú sötét haja, bájos arca, ábrándozó, ártatlan nagy szemei. Órán is sokszor csodálta. Csak bámulta, gyönyörködött benne, az előadásra sem igen tudott figyelni, annyira lenyűgözte.

Ha véget ért az előadás, ő ugrott fel elsőnek, összehakolt s már rohant is, mire észbe kapott, a lány már nem volt sehol. Soha nem beszélgetett senkivel, barátnői sem voltak. Csak megjelent az órán, mintha az égből pottyant volna. Azután eltűnt, légiesen karcsú alakja a ködbe veszett. Mint Hamupipőke a bálról, jutott egyszer eszébe. Csak meg kellene lelnie a cipellőt, s utána felpróbálni a lábára...

Nem tudta kiverni a fejéből.

Egyszer szándékosan nem ment be az előadásra, ott állt lesben, hogyha jön ki elsőnek, talán tudna vele pár szót váltani. Vagy csak ránézne már egyszer, azzal a

gyönyörű szemével. Vagy követni fogja ugyan hová megy, hová siet mindig annyira. Reménykedett, valami majd csak összejön.

Nyílt az ajtó, s Ő megjelent az ajtóban, feléje sem nézett, csak végig suhant a folyosón, s mire feleszmélt az ámulatból, futni kezdett utána, az utcára érve már nem látta sehol. Roppantul dühös volt magára, hogy lehet ennyire mamlasz.

Másnap a csoporttársaitól érdeklődött, mit tudnak róla. Fiúk is, lányok is csak a vállukat vonogatták, hidegen hagyta őket. Annyit tudott meg róla, hogy Larisszának hívják. Már ettől is boldog volt. Akkor elhatározta, hogy nem fogja elügyetlenkedni, s ezután követni fogja. Már jóval előbb összepakolt, s az óra végeztével a nyomába eredt. Észrevétlenül követte, alig bírta a tempót a lány annyira sietett. Egyszerre csak elnyelte egy ház kapuja. Tehát itt lakik, nem is messze az egyetemhez, olyan húsz percet loholt utána. Felírta az utcát, házszámot, azután mégis úgy döntött, hogy itt fog várni, hátha még megy valahová és újra látja.

Gyönyörű platánsor húzódott végig az utca mindkét oldalán, szinte a lombozat összeért az út fölött. Úgy érezte ez a legszebb utca a világon. A túloldalon, az egyik vastos platántörzs mögött megbújt, s le sem vette szemét a kapuról.

Órákig várakozott, már a gyomra is hangosan korgott az éhségtől, de egyszer csak nyílt a kapu. Ő lépett ki rajta. Gyors léptekkel indult a belváros felé.

Követte tisztas távolságból, de vigyázott, hogy ne veszítse szem elől. Nem szállt buszra, sem villamosra, csak úgy gyalogosan, szaporán szedte a lábát, nem is nézelődött, valami kis szatyor volt nála. Sokáig követte, mígnem a kórház hatalmas kapuja nyelte el szemei elől a lányt. Nem tudta mit tegyen. Várakozott. Sokáig.

Lassan beesteledett. Akkor feladta, sötétben úgysem tudná követni, az meg bunkóság lenne, hogy a kórházból kijövet leszólítsa. Vajon miért jött ide, és mit csinál ilyen sokáig? Hazament.

Másnap délután újra ott volt a ház előtt. A lány ismét megjelent, s gyors léptekkel a kórházba sietett. Követte, de ezúttal nem várákozott, hanem visszament a ház elé és ott várta. Késő este jött haza, becsapódott mögötte a ház kapuja. Bent fény gyúlt, éjjeli egykor aludt ki. Akkor ment haza.

Másnap elaludt előadás közben. De délután újra ott volt a ház előtt. Meg akarta fejteni a titkot, de most már szólni sem mert volna a lányhoz, még ha adódott is volna alkalom. Olyan megközelíthetetlen volt, és most még ez a titok is körülengte. Minden nap ugyanaz ismétlődött, a lány egyre haloványabb lett, de szorgalmasan megjelent az előadásokon, sőt mikor a vizsgaidőszak elérkezett, azt is mind sikeresen rakta le. Bezzeg ő hármat is elbukott.

Már nem követte nap mint nap, de Karácsony estéjén újra elment a ház elé. Az ablakon át látszott a kivilágított karácsonyfa, meg ami még szokatlan volt, egy autó állt a ház előtt. Késő délután volt.

Egyszer csak látta, amint egy mentőautó fordul be az utcasarkon. Megállt a ház előtt. A fa mögül leste a történéseket. Először a lány futott ki a házból, majd utána egy fiatalember, akinek az arcvonásai nagyon hasonlítottak Larisszához, majd egy fiatal nő. A mentőből hordágyon egy asszonyt vittek be a házba. A lány újra eltűnt a szeme elől.

– Boldog Karácsonyt Larissza! – motyogta maga elé. Szomorú szívvel álldogált még egy ideig, azután hazament. Ilyen szomorú karácsonya még nem volt.

Többé nem követte, már tudta a titkát, egyedül csak ő tudta, de közeledni sem mert hozzá, csak szomorúan nézte a lány szomorú szemeit, ha egyszer-egyszer elkaphatta a tekintetét.

Hanem az új tanévben nem jelent meg a lány. Pedig nagyon izgatottan várta már, hogy újra láthassa.

Azt mondták, hogy történt vele valami, kiiratkozott. Újra elment a ház elé, de lecsukott szemekkel állt az is üresen. Napokig járt oda, napokig csak forgolódott éjszakánként, nem tudott beletörődni. De ettől nem változott semmi. Akkor belevetette magát a tanulásba, az lett a menedék. Meg is volt az eredménye, évfolyamelső lett év végére. De ez őt nem vigasztalta. Larisszát nem tudta feledni.

Most itt ül a parkban egy padon egy nehéz, átdolgozott nap után. Sok év telt el azóta, lediplomázott, s a kórházban dolgozik, ahová annak idején Larissza járt az édesanyját látogatni. Akkor a munkába menekült. Most minden újra eszébe jutott, felelevenültek az emlékek, azóta sem tudta feledni a lányt. Vajon hol lehet, mit csinálhat, látja-e még valaha? Nagyon megrohanták az emlékek, pedig akkor még szinte gyerek volt. Nem volt maradása, felállt, elindult. Csak ment, a lába vitte, az esze meg folyton Larisszán járt. Csak akkor eszmélt fel, amikor befordult az utcasarkon, ami egykor a világon a legszebb utcát jelentette számára.

Ott járt a platánok alatt keserű szívvel. Aztán ott állt hosszasan az öreg platán törzsének támaszkodva, ahonnan valamikor Larisszát leste.

Egész éjjel álmatlanul forgolódott. Meddig fogják még gyötörni ezek az emlékek, tette fel magában a kérdést ezredszer, amikor arra a meggyőződésre jutott, hogy meg kell keresnie a lányt, ki kell találnia valamit, nem csak így tétlenül várnia, hogy az ölébe pottyanjon a

boldogság. Terveket szőtt, s mikor végre valami elfogadható ötletet talált, mély álomba zuhant.

Reggel fáradtan, összetörten ébredt, hiszen talán másfél órát alhatott csupán. Mégis vidáman készült, sietett a kórházba, munka után pedig nekifog megvalósítani a terveit.

Az orvosi szobában, hírhedt nőcsábász kollégája megbökte a könyökével.

– Láttad már az új kolleginát? – kérdezte – csupa szem az a lány. Gyönyörű!

– Tudtommal megnősültél. Igazán felhagyhatnál már a virágról-virágra szállással.

– Nem kell ennyire irigykedned, különben, ha így folytatod aggregény maradsz. – Ekkor nyílt az ajtó, széles mosollyal indult a jövevény elé – Üdvözetem kollegina. Gábor, hadd mutassam be neked az új kolléganőt! – Megfordult, s hirtelen elakadt a lélegzete. Majd néhány tétova lépést tett a lány felé. Az is megindult felé és a kezét nyújtotta. Megfogta a kis kezét, s mint sóhajtás tört fel belőle:

– Larissza!...

– Gábor?...

Mi van, ti ismeritek egymást? – azonban a kolléga ezúttal nem kapott választ a kérdésére. Larissza és Gábor csak álltak ott kéz a kézben, nézték egymást, s olyan érzés kerítette őket hatalmába, mintha hirtelen rájuk szakadt volna a régen várt boldogság.

Az elbaltázott randi

Tüneményes szépség – sóhajtott fel Iván, amikor az orvosi egyetem aulájában szembejött vele egy lánycsokor. Igaz, voltak öten-hatan, de ő csak egyet látott közülük. Csak azt az egyet bámulta kiguvadt szemekkel, igaz, már csak a hátát, merthogy elhaladtak előtte. Szájtátva nézett utána. Sötét haja nagy hullámokban omlott szét a hátán, majdnem egészen a derekáig ért, magas, karcsú alakja, úgy suhant el előtte zajtalanul, mintha a lába nem is érné a földet. Ő mégis ezekre a zajtalan léptekre figyelt fel, ezt hallotta, pedig ugyancsak kopogtak a tűsarkú cipők minden irányból. Talán, amikor elment előtte, egy pillanatra összeakadt a tekintetük.

– Szia Iván, vigyázz leesik az állad – bökte oldalba Előd, a barátja. Tulajdonképpen rá várt, őérte jött ide, hogy aztán együtt menjenek a meccsre, de most nagyon bosszantotta, mert kizökkentette gondolataiból.

Megkérdezte gyorsan hát, ki az a lány, talán ismeri, még az is lehet, egy csoportban vannak. Meglódultak kicsit, hogy beérjék a lányokat, mert Előd értetlenkedett, nem tudta melyikről van szó.

– Aha, szóval Ő? Harmadéves, Dominikának hívják, de megközelíthetetlen, legalábbis azt mesélik.

Előd lezártnak tekintette az ügyet, s máris indultak a meccsre.

Dominika nagyot sóhajtott, amikor belépett a ház bejárati ajtaján, hál' Istennek, itthon van, mindjárt

kilyukad a gyomra olyan éhes, meg iszonyúan fáradtnak is érezte magát. Kelletlenül indult felfelé a lépcsőn, talán a másodikra még fel tud menni, gondolta, nem szereti a liftet, inkább megmássza a két emeletet egy tucatszor naponta.

Szembe jött Felicián, itt lakik a házban, a hatodikon talán, annyira nem ismeri, de az tény, hogy gyakran összefutnak a lépcsőházban, mintha csak ott lesne rá valahol.

– Szia Dominika, hogy vagy mindig? – ő udvariasan visszaköszönt, több szót még nem igen váltottak, csak a szeme majd kiesett mindig, annyira bámult rá, már szinte zavaró volt. Dolgozik valahol a srác, de nem igen érdeklődött, hogy hol, ahhoz képest elég sokat tartózkodik itt a lépcsőházban, hogy annyiszor összefutnak napjában. Na, csakhogy hazaért.

Éjfél után két órakor aludt ki szobájában a lámpa. Addig rendezgette a jegyzeteit. Rengeteget jegyzetelt, iszonyúan érdekes volt a téma, s szerette még azon frissiben bevinni a számítógépébe az anyagot, igen sokáig elpiszmogott vele.

A vége az lett, hogy reggel elaludt. Már senki sem volt odahaza, gyorsan magára kapkodta ruháit, reggelire nincs idő, még szerencse, közel van az egyetem, futott, ahogy csak a lába bírta, hogy beérjen nyolcra.

Ahogy becsapódott mögötte a kapu, tovább száguldott a folyosón, de beleütközött egy szembejövő srácba, kis híján hasra vágódott, de a srác még idejében elkapta a karját, így csak a fél térdét ütötte be, meg minden kiesett a kezéből, a jegyzetei szanaszét repültek.

Kedve lett volna nagyon csúnyát mondani, milyen borzalmasan indul ez a nap. Kapkodta össze a jegyzeteit, a srác is segített, közben valamit motyogott, de nem volt ideje rá figyelni, csak megköszönte, amikor

neki adta a csomó papírt, amit ő gyűjtött össze, s már futott is tovább. A fiú még kiabált utána valamit, de nem értette, nem is érdekelte, így is az utolsó pillanatban esett be az ajtón.

Iván ott állt, bámult utána kezében a lány jegyzeteivel, amit még azután kapkodott össze, hogy ő elviharzott.

Egy ideig ott állt tétován, azt sem tudta most mit tegyen, aztán elmosolyodott magában, majd délután elhozza a jegyzeteket, legalább ürügyül szolgálhat, hogy újra találkozzon Dominikával. Buszra szállt, nehogy lekésse ő is az előadásait.

Délután háromkor már újra ott volt az orvosi egyetem aulájában, ott ácsorgott, forgolódtott, nézelődött, hogy mikor és honnan tűnik fel a lány. Egy teljes órát várakozott, amikor elkezdtek tódulni ki, mint kasból a méhek, a hallgatók minden irányból az aulába. Csak kapkodta a fejét, hol ide, hol oda nézett, nehogy elszalassza a lányt, még jó, hogy ilyen magas, keresztüllát a tömegben.

Csakhamar fel is tűnt Dominika, sodródott a tömeggel. Iván jobbnak látta, ha kimegy, s ott várja be a lányt.

– Szia Dominika, elhoztam a jegyzeteidet, találtam még pár lapot, kiabáltam is utánad, de nem hallottad, hát gondoltam elhozom most – s nyújtotta feléje a papírokat.

Dominika meglepetten állt ott, hirtelen nem tudta hová tenni a fiút, aztán megkérdezte.

– Te honnan tudod a nevemet? Te is ide jársz?

– Ó, nem, a barátom jár ide, negyedéves, ő mondta a neved is, én... én Iván vagyok – mondta zavartan, s végre elvette tőle a lány a papírokat.

– Köszönöm. Ne haragudj, hogy reggel olyan durván neked rohantam, elaludtam, késésben voltam, jaj, talán bocsánatot sem kértem, meg sem köszöntem a segítséged, olyan suta vagyok...

– De megköszönted, meg is van bocsátva, ezen ne rágódj, fontos, hogy időben értél. Mondd, nincs kedved valahol meginni valamit?

– Nincs, ne haragudj... sietek haza, segítek anyának készíteni a vacsorát. Esetleg, ha van kedved menjünk a kórház kerten át, sétáljunk egyet. Tíz, tizenöt percet megengedhetek magamnak, az inkább jólesne. –

Elindultak, sétáltak, beszélgettek, gyorsan eltelt a negyedóra, s Dominika elkészönt. Iván még megkérdezte.

– Mikor láthatlak újra?

– Nagyon be van osztva az időm, már a vizsgákra is készülök, nincs egy szabad percem sem.

– Az nem lehet – erősködött Iván – kell egy kis kikapcsolódás is, egy este, mondjuk elmehetnénk valahová.

– Mégis mire gondoltál?

– Moziba, színházba... vagy esetleg elmehetnénk vacsorázni valahová. Mit szólsz?

– Moziba nem szeretek menni, mert nem szeretnék idő előtt megsüketülni. A színház nagyon időigényes, arra most tényleg nem tudok időt szánni... hát, ha már olyan szépen kérsz, talán egy vacsora beleférne.

Telefonszámot cseréltek, hogy a részleteket majd még megbeszéljük, Dominika ugyanis nem tudta mikor lesz szabad estéje. Iván a mennyekben járt, olyan boldog volt. Alig várta azt az estét. Pedig három hetet kellett rá várnia, mert a lány nem tudott előbb időt szakítani, akkor is csak a rábeszélésnek engedett végül. Végre elérkezett a nagy nap.

Kiszemeltek egy éttermet, ami nem túl előkelő, de nagyon hangulatos és elegáns volt. Helyet foglaltak, majd az asztalon lévő étlapban böngésztek, amikor rájuk köszönt a pincér.

– Jó estét kívánok, mivel szolgálhatok?

Dominika azonnal felkapta a fejét, ismerősnek tűnt a hang. Amint felnézett rá, már nem csodálkozott, Felicián volt.

– Szia, te itt dolgozol? – kérdezte kedvesen, azután rendelték. Dominika ragaszkodott a natúr csirkemell szelethez, vegyes körettel, salátával. Rövid gondolkodás után, Iván szólt, a pincér felé fordulva.

– Két adagot kérek, és mit tudna ajánlani desszertnek?

– A választék elég nagy, láthatták az étlapon is, de ajánlanám a Mozart szeletet, az most friss, és nagyon finom.

– Az jó, azt nagyon szeretem – ujjongott Dominika.

– Mozart szelet, kétszer, és mit iszol – fordult Dominika felé Iván – rendeljünk egy üveg bort?

– Jaj, ne! Én maradok a gyümölcslénél. Mondjuk almalé.

– Rendben egy almalé, s önnek uram?

– Két almalé lesz! – mondta Iván, s máris a lány felé fordult. Felicián kicsit irigykedve nézett rá, majd elindult a konyha irányába.

– Te ismered ezt a fickót? – kérdezte Iván, csak úgy beszélgetés közben.

– A pincér sráca gondolsz? Egy házban lakunk, a lépcsőházban szoktam összefutni vele, nem tudtam, hogy itt dolgozik, meg is lepődtem rajta.

Felicián, résnyire nyitotta a konyhaajtót, s onnan figyelte Dominikát. Láta, hogy bájosan cseveg, olykor nagyokat kacagnak együtt.

Ki lehet az a tökfilkó? Még soha nem látta Dominikát senkivel, úgy tudta a házbéliektől is, hogy nagyon szorgalmas, csendes lány, szórakozni sem jár sehová, csak tanul, csak tanul... most meg itt ül egy egészen jóképű fickóval. Egyre jobban hatalmába kerítette az irigység, utálni kezdte azt az ismeretlen fiút, hogy mégis, hogyan merészkedik Dominika közelébe?

– Két natúr csirkemell, vegyes körettel, mehet! – kiáltotta valaki, s erre Felicián összerezsent.

Indult, hogy kivigye a rendelést. Felpakolta a tányérokat, de az esze folyton azon a fickón járt, aki most itt ül Dominikával... s abban a pillanatban valami szikra fényt gyújtott az agyában. Egy félreeső asztalon lerakta terhét, befutott a konyhába, s keresgélt a fűszerek között. No, megvan, örölt chili, ez lesz az... Az egyik tányér köretére, s a húsrá is szórt bőszéggel, persze villával szépen megforgatta, sőt meg is kevergette, hogy ne legyen feltűnő. A chilit a helyére rakta, s máris indult felszolgálni a vacsorát. Természetesen a chilis tányért Iván elé tette, majd jó étvágyat kívánva távozott.

Jól néz ki, és milyen jó illata van – dicsérte a lány, s máris hozzá kezdett a falatozáshoz. Aztán Iván is. A második falatnál, köhécselni kezdett, a harmadik után, meg elnézést kért, és kirohant a mosdóba. Dominika kicsit értetlenül nézett utána, aztán folytatta az evést, majd jön Iván is mindjárt, gondolta. A lány már végzett a vacsorával, s Iván még sehol. Csak akkor kezdte furcsállni a dolgot, amikor eltolta maga elől a tányért. Hol a csodában van Iván ilyen sokáig, csak nincs valami baja, töpregett.

Felicián a konyhaajtóból leste, s elérkezettnek látta a pillanatot, hogy kivigye a desszertet.

– A partnerednek nyilván valami dolga akadt, látom itt árválkods, hozom a desszertet is, mint mondtam,

nagyon finom. Egészségedre! – mondta nagyon udvariasan, kedvesen.

– Kedves tőled – szólt Dominika – ülj le egy kicsit, ha van idő – Felicián nem kérte magát, s máris ott ült Iván helyén, s mélységes elégtételt érzett.

A lány megkérdezte, mióta dolgozik itt, a fiú válaszolt, s bő lére eresztve folytatta a csevegést, hogy éppen végzős a jogi karon, hamarosan ügyvéd lesz belőle, s itt hagyja ezt a munkát, viszont a szülei nem tudták volna taníttatni, kénytelen végig dolgozni egyetemi éveit...

A lány egyre nagyobb szemeket meresztett rá, egyre többször kifejezte elismerését, közben eszegette a desszertet, s a nagy beszélgetés közepette, Felicián is elkezdett falatozni Iván Mozart-szeletéből. Annyira belemerültek, a beszélgetésbe, hogy a lánynak fel sem tűnt, hogy Felicián is vele falatozgat, már-már éppen a vége felé jártak, csak éppen néhány falat volt még hátra a tortaszeletből, amikor Iván kijött a mosdóból, valamennyire levegőhöz jutott már, csak éppen az inge volt végig fröcskölvé vízzel. Szemei Dominikát keresték, már-már megijedt, hogy eltűnt, amikor észrevette, nincs egyedül.

Azonnal felismerte a pincér srácot, pedig háttal ült neki, s látta, hogy ott ül az ő helyén, s vidáman beszélget és falatozik az ő Dominikájával. Hirtelen elborult az agya, az asztalhoz rohant, a – mit keresel te itt?– után ütésre lendült az ökle, azonban Felicián már a kérdéstől úgy megijedt, hogy mire az ököl elérhette volna, felugrott a székről. Iván tekintete átfutott az asztalon, látta, hogy a lány elfogyasztotta a vacsoráját, sőt azt is látta, hogy az ő desszertjét viszont a pincér srác fogyasztotta el. Azonnal megvilágosodott, s üvölteni kezdett.

– Mit tettél a vacsorámba, te, te undorító féreg? – erre már Dominika is felugrott.

– Miért, mi történt, mi nem volt rendben, mondd?

– Most is lángol a gyomrom, meg a szám. Örülök, hogy te rendben vagy, ezek szerint csak nekem volt célozva. Mi volt az, mit tettél a vacsorámba? – Felicián csak dadogott, hogy ő semmit...

– Mit tettél Felicián – ezúttal Dominika intézte hozzá a kérdést.

– Micsoda, cián? – üvöltött Iván, s megint elborult az agya, lendült az ökle, s ezúttal talált. Úgy orra vágta vetélytársát, hogy az a földön találta magát, eleredt az orra vére, alig tudott feltápáskodni, azt is csak úgy sikerült, hogy Dominika Iván elé állt, hogy leállítsa.

Túl sok vendég nem volt az étteremben, de mindenki elnémult, s ijedten figyelték a jelenetet. A lármára már a főnök is kinézett, majd futott az asztalhoz, éppen akkor ért oda, amikor Dominika Felicián elé állva, újra feltette a kérdést.

– Mit tettél Iván vacsorájába, válaszolj! – Felicián akkor már ijedten pislogott hol a lányra, hol a főnökére, Ivánra már rá sem mert nézni... csak dadogott, értelmes szót nem tudott kinyögni.

– Chilit! – hangzott végre a félénk válasz. A főnök csak azt kérdezgette – mi történik itt, mit történik itt?– de vele senki sem foglalkozott. Dominika fogta a táskáját, Felicián elé állt, s kissé ingerülten mondta.

– Mi most távozunk. Remélem, hogy ezek után az én vacsorámat te állod, s mivel Ivánét valójában te etted meg, így hát az övét is. A maradékhoz meg jó étvágyat kívánok. Én a másodikon lakom, csak azért mondom, mert gyalog járok, s nem szeretnék ott veled találkozni a jövőben – azzal megfordult s egy halk viszlát után, kifelé indult.

Iván szótlánul a nyomába szegődött, még mindig lángolt mindene, nagyon rosszul érezte magát.

Az utcára érve a lány felgyorsította lépteit, Iván alig tudott lépést tartani vele, gyorsan kapkodta a levegőt, legalább egy kicsit hűsítette a bensőjét. Egyszerre csak a lány megtorpant.

– Ideje, hogy elköszönjünk egymástól – mondta Ivánnak – mára már elment a kedvem a társalgástól.

– De, de... mikor látlak?...

– Menj haza, látom, hogy nem vagy jól. És ne találkozzunk a jövőben! – Iván tágra nyitotta szemeit, kétségbeesve, kapaszkodott az utolsó szalmaszálba.

– Legalább felhívhatlak?

– Kérlek, ne! Nincs szükségem ehhez hasonló jelenetekre a közeljövőben. Most sem kellett volna – mondta.

Még egy halk sziát mormolt felé, elindult, majd futásnak eredt, s közben a könnyei is eleredtek.

Pistike meséi

Pistike nagyon boldog kisgyermek volt, és szerencsésnek mondhatta magát. Hiszen minden irányból körülvette a szeretet. Lakótelepi lakásban laktak. Ő alig múlt három éves, s amíg a szülei dolgoztak, a szomszéd Bori néni vigyázott rá, akinek nem volt senkije, s szinte ajándékként csöppent ölébe Pistike egy szomorkás nyár végi délutánon.

Linda, Pistike édesanyja, éppen potyogó könnyekkel érkezett haza, amikor a lépcsőházban összefutott Bori nénivel. Az megkérdezte, hogy ugyan miért itatja az egereket? Belőle meg kitört a zokogás, s Bori néni vállán sírta ki magát. Közben elmondta, nem elég, hogy Pistikét nem vették fel az óvodába, hiszen nincs elég férőhely, csak a város túlsó végébe vihetné, de nincs szíve hajnali ötkor ébresztetni a gyereket, hogy még ő is időben odaérjen a munkahelyére.

Most meg éppen bébiszittert keres, s ebben sincs szerencséje. Egy jelentkezővel találkozott az imént is... de hát az a nőszemély egy hárpia, dehogy merné rábízni Pistikét, nem beszélve arról, hogy többet kér, mint amennyi az ő fizetése lesz, akkor meg mi a csodának dolgozzék?

Bori néni hagyta Lindát, hogy jól kisírja magát, azután közölte vele, emiatt ne fájjon a feje, ő szívesen vigyáz Pistikére, amíg talál megfelelő bébiszittert... hát hiszen nyugdíjas, egyedül van, ideje mint tenger... legalább ő sem unatkozik addig sem.

Linda örömeiben majdnem felkapta a kis öregasszonyt, ölelte, hálálkodott neki. Ismeri Bori nénit amióta itt laknak, nagyon aranyos néni, Pistikéhez is mindig van néhány kedves szava ha találkoznak, pici kora óta. Miért is ne bízhatná rá a gyereket, megbeszéli Gáborral, s azután egyeztetik a részleteket. Ebben maradtak.

Linda alaposan kitervelte a részleteket, miután Gábor rábólintott: felőle, azt csinál amit akar!

Bori néni átjön reggel fél hétkor, hogy ő kényelmesen beérjen a munkahelyére, Pistike meg alhasson, ameddig jólesik.

Elkészíti a reggelit, hogy megreggelizhessenek, azután meg szabad választási lehetőséget kapnak, hol és hogyan töltik a nap többi részét. Ha akarnak, Bori nénihez mennek, ha itt akarnak maradni, arra is van lehetőség, és mehetnek sétálni is, meg játszótérre, ezt beszéljék meg ők ketten, hiszen Pistike nagyon értelmes kisfiú, mindent meg lehet vele beszélni.

Linda az ebédet is elkészíti, természetesen Bori néninek is, hogy ne legyen másra gondja, csak a gyerekekkel foglalkozhasson, hisz Bori néni alig kért pénzt a szolgáltatásáért.

Bori nénire is szép napok virradtak. Tündéri gyerek volt Pistike, értelmes, okos. Sokat tartózkodtak Bori néni lakásán, mert tele volt mesekönyvvvel, és Bori néni csodálatosan tudott mesét mondani.

Hogyne tudott volna, hát hiszen óvónőként dolgozta végig az életét. Saját gyereke ugyan sosem volt, de mindig rengeteg gyerek vette körül, s ő imádta őket.

Csak most érezte, hogy mennyire hiányzott ez már neki. Pistike pótolta ezt az űrt. Bori néni esténként azért imádkozott, hogy Linda ne találjon bébiszittert, hogy vele

maradhasson Pistike. Igaz, utána nagyon szégyellte magát emiatt.

Teljes volt a család boldogsága. Linda kezdetben izgult, vajon elfogadja-e Pistike Bori nénit, de ahogy telt az idő úgy látta, hogy kislánya és a szomszéd néni nagyon egymásra találtak. Olyannyira elégedett volt Linda, hogy fel is hagyott a bébiszitterkereséssel.

Ezúttal is Bori néni lakásán voltak. Éppen befejezett egy hosszú mesét, a gonosz boszorkányról, aki elvarázsolta a királylányt, csak azért, mert az gyönyörű szép volt, nem olyan rút, mint ő. De a vége nagyon tetszett Pistikének, mert jött egy délceg királyfi, ugyanolyan mint ő - így mondta Bori néni - s feloldozta a varázslat alól, mindenféle okos fortélyal, s azóta boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Csodálatosan szép mese volt. Pistike tapsolt örömeiben, majd kicsit gondolkodóba esett.

Fogta a kis autóját, amit hozott magával s a szőnyeg körül a parketten tologatni kezdte, még berregett is hozzá, egészen belefeledkezve a játékba.

Bori néni összeszedte a képeskönyveket, amit előbb együtt nézegettek, a helyére rakta, majd leült a fotelbe és gyönyörködve nézte a kisfiú játékát. Egyszerre abbamaradt a berregés, Pistike leült a szőnyegen szemben Bori nénivel, s gondterhelten kérdezte.

– Ugye neeem fogja a boszorkány elvarázsolni azt a kisfiút? Ugye, neeem fogja Bori néni?

– De milyen kisfiúról beszélsz, aranyom?

– Azapa mesélt valami boszorkányról azeste. Azanyának mondta, hogy jobb lenne annak agyerekeknek, ha óvodába járna, minthogy az a csúúúf boszorkány vigyázzon rá. Ugye nem fogja elvarázsolni, mintamesében akirálylányt? – kérdezte nagyon aggodalmasan Pistike.

Az idős asszonyban egy pillanatra megállt az ütő, majd gyorsan összeszedte magát. Nem... a gyerek nem vehet észre semmit.

– Nem csillagom, boszorkányok csak a mesében vannak. Ne aggódj bogaram... biztosan édesanyád is ezt mondta édesapádnak – mondta reménykedve.

– Azanya azt mondta, hogy a kisfiúúú nem akar óvodába menni, nagyon jól elvan aboszorkánnyal.

– Figyelj Pistike, te szeretnél-e óvodába járni?

– Ééén nem! Azanya szerint az a kisfiúúú sem. Nekem szerencsém van veled Borinéni. Te nem vagy boszorkány, nekem nem kell félnem, hogy elvarázsolsz. Nekem nagyonjóóó veled! – mondta, és két kis puha karját Bori néni nyaka köré fonta. Bori néni is átölelte Pistikét, s két könnycsepp indult útnak a szeme sarkából. Megnyugodott. Minden rendben van.

– Aztán este újra befészkelte fejébe magát a gondolat, hogy ő nem tetszik Gábornak, el akarja venni tőle a kisfiút. Álmatlanul forgolódott, csak hajnaltájban aludt egy kicsikét.

Másnap gyönyörű időre virradtak. Már kora reggel ragyogott a nap, s amikor Pistike fél nyolc tájban felébredt, Bori néni azzal fogadta, hogy ugrás hamar ki az ágyból, futás mosakodni, öltözködni, és reggeli után mehetnek ki a szabadba. Nem kellett kétszer mondania, Pistike hangos üdvívalgások közepette futott, és tette amit mondtak neki.

Előbb sétálni indultak a közeli domboldalra. Jó volt futkározni a selymes gypeszőnyegen, sétálni a fák között, ahol madarak csicseregtek. Pistike kifogyhatatlan kérdéseit alig győzte Bori néni megválaszolni. Minden érdekelte, mindent tudni akart. Majd a játszótéren időztek sokáig. Sok gyerek volt, sok játszópajtás akadt, de Bori néni le sem vette a szemét Pistikéről, sőt más gyerekére

is volt gondja, mert a fiatal anyukák csak beszélgettek, fecsegték egymással, azonban Bori néninek gondja volt rá, hogy egy gyereknek se essen baja.

Dél felé mentek fel a lakásba, akkor már nagyon megéhezett Pistike. Nem csoda, hiszen az uzsonnáról is megfélekedtek annyira belemerültek a játékba.

Igyekezett is Bori néni, gyorsan megmelegítette az ebédet, amit Linda készített, s jóízűen felfalták az egészet.

Ebéd után ette meg Pistike az uzsonnára elkészített gyümölcsöt is. Míg a narancsgerezdeket eszegette, megkérdezte Bori nénit, mesélte-e már, hogy anya és apa összevesztek az este? Mivel nemleges választ kapott, hát elkezdett mesélni.

– Tudod Borinéni, azapa annyira feldühítette azanyát, hogy a végén már sírt szegény. Úgy sajnáltam, mert mint mindig, mostis igazavoltazanyának. Mondta, nem akarja, hogy az a kisfiú óvodába menjen, mert nem hiszi, hogy a néniboszorkány. Én is mondtam, Bori néni is azt mondta, csak amesében vannak boszorkányok... akkor azanya megkérdezte, miért mondta ezt a Bori néni... elakartam mesélni azt a szép mesét, amit tegnap meséltél a csúúúfboszorkányról... de azapa nem hagyta... kiabált: én megmondtam, ugye megmondtam! Azanya nagyon sírt... én vigasztaltam és mondtam neki, ne hagyja, hogy óvodába vigyék azt a kisfiúúút, mert nincsenek is boszorkányok... az én Bori nénim is milyenjónéni... biztos azé a kisfiúé is ilyenjónéni... és nekem is milyen jó a Bori nénivel, és milyen jó, hogy nem kell óvodába mennem... merthogy a Bori néni is óvónéni és nekem nagyonjővele...

– És akkor mi történt? – kérdezte lélegzetviassafojtva Bori néni.

– A végén azapa is belátta, hogy nincsenek boszorkányok... és hááát igazat adott azanyának.

Azt mondta, úgyis mindig úgy van, ahogy akarod!

Mikor elfogyott a narancs, Bori néni megágyazott Pistikének, s lefektette, ő meg leült a fotelbe, s hosszan gondolkodott a hallottakon. Mivel éjszaka igen keveset aludt, csakhamar elszunyókált ő is.

Amikor Linda hazaért a munkából, Pistike még aludt. Jól elfáradt, s belehúzott. Hát akkor ő mehet is, ha már Linda ilyen korán megjött ma.

– Jaj, nagyon köszönöm Bori néni! Mit is csinálnék én Bori néni nélkül... olyan Pistikének mintha a nagymamája lenne. Annyira örülök, hogy ilyen szép egyetértésben vannak, de azért csak szóljon, ha a terhére van a gyerek, mert be kell, hogy valljam, én már nem keresek bébiszittert, de ha Bori néni úgy gondolja...

– Óvodába akarod adni? – kérdezte félénken.

– Majd igen, de csak öt éves korában, előbb semmiképp sem szeretném, csak abban az esetben, ha rákényszerülök... ha Bori néni nem vállalja... – az öregasszony rámeresztette a szemét.

– Már miért ne vállalnám, azon ne múljon aranyom. Nekem olyan ez a gyerek, mintha az unokám lenne. Én vállalom, ameddig akarod!

– Jaj, az nagyon jó! – ölelte át Linda Bori nénit örömeiben – Fogalma sincs mennyire örülök, attól féltem, hogy már belefáradt... Akkor reggel várom!

Bori néni boldogan ment haza. Linda pedig jókedvűen énekelgetett vacsoraelőzés közben.

Bünti

Meleg nyári nap volt. Igazi kánikula. Késő délutánra már enyhült a hőség. Gyenge szellő fújdogált, hűsítette arcom. Jólesett.

Lassan ballagtam fel, a tér felé. A város is kezdett felélénkülni, előmerészkedtek az emberek, mindenki sietett intézni a bevásárlást, vagy amit éppen halasztott a nagy hőség miatt.

Egy jóképű srác jött velem szemben. Sötét napszemüvegem mögé rejtőzve, gondoltam jól megnézem magamnak. Ahogy néztem, láttam, ő meg engem bámul. Kitartóan éppen a szemembe nézett hosszan. Elfordítottam a fejem, ezt a pimasz alakot, mégis mit képzelsz? Éppen a Kossuth tér előtt haladtam, sohasem mulasztottam el legalább néhány pillantásra méltatni az 1800-as évek derekán épült, romantikus stílusú Zsinagóga épületét. Igazi gyöngyszeme a belvárosnak. Miközben így bámészkodtam, egyszerre valami csattanásra figyeltem fel. Egészen közelről hallatszott. Arra fordultam hát, vajon mi történt? Az iménti srác, szinte a lábaim előtt hevert, csakhogy belé nem botlottam. Lehajoltam hozzá.

– Mi történt? Megütötte magad? – felragyogott a szeme.

– Á, semmi baj! – feltápászkodott, láttam a lábán is alig áll, mégis kitartóan mosolygott.

– Bemutatkoznék, ha már így összejöttünk, Marci vagyok! – Megköszörültem a torkom. Aha, ha már így összejöttünk? Na várjál csak, megfizetsz te ezért!

– Vezetékneved nincs? – a hangom éles volt. Marci zavarba jött.

– Már hogylene, jaj de buta vagyok Hala... Halasi Márton. És téged hogy hívnak?

– Azt majd szépen kitalálod. Ez a bünti, amiért ilyen frappánsan megrendezted ezt a hasra esést.

Nem tiltakozott. Folytattam utam, felgyorsítottam lépteim. Ő jött mellettem, alig bírta a tempót, fájt a térd. Jól megütötte magát, fél szemmel láttam, le is horzsolta alaposan.

– Mégis, hogyan találjam ki a neved ezer közül?

– Hát van néhány tippem, mondjuk kezd az ABC-vel. Majd szólok ha a nevem kezdőbetűjéhez érsz.

– Jó játék! – nevetett.

– A, b, c, d... de biztosan szólsz?

– Hát persze!

– ...f, g, gy, h... – folytatta egészen végig – jól átvértél, pont az utolsó betű... Zsanett?

– Nem! – tovább próbálkozott.

– Zséda?

– Az nem is név, vagyis igen, egy énekesnő művészneve, nem tudtad? Egyébként kifelejtettél egy betűt az ABC-ből, csakhog ne fáraszd magad hiába.

– Ne már, és pont az volt az, melyik betű? – a fejét fogta.

– Hát kezdjed újra, csak figyelj jobban! – mondtam kíméletlenül. Szegény, már izzadt, de kitartóan mosolygott. Már már megsajnáltam, de a bünti az bünti. Sziklaszilárd vagyok. Újrakezdte.

– A, á, b, c, cs, d, e...

– Stop! Ez maradt ki az előbb. Szóval: e. Most mondok öt e-betűs nevet, s abból kell kitalálnod az enyémet. Számold: Erika, Eszter, Evelin, Emőke, Elvira...

– Megvan az öt! – ragyogott fel az arca. Máris öt? Az enyém nincs is közte. Ebből balhé lesz, no de hadd szenvedjen Marci! Ő találgatott.

– Emőke, kizárva, túl komolytalan neked, Evelin, annál viszont te vagy szerényebb. Erika, Eszter, olyan elcsépelt nevek. Elvira? Elvira, az viszont nekem nem tetszik, Elvira lennél?

– Bocsáss meg, de az enyém nem volt köztük – mentegetőztem.

– Ezt nem teheted velem, erről nem volt szó – mondta kissé felháborodva.

– Tényleg bocsi, de olyan hamar szóltál, hogy megvan az öt... Mondok újabb ötöt. De most biztosan köztük lesz. Megígérem! – De ekkor már kacagtunk rajta, sőt tetszett a játék, hát kezdjük újra.

– Edit, Etelka, Eliza, Enikő, Edina! – fel van adva a lecke.

– Enikő, komolytalan neked. Etelka, túlon túl klasszikus. Edit, Edina? Nem, te ez sem lehetsz. Eliza, ez lesz a neved! – csodálkozva bámultam rá, hogy lehet, hogy így beletrafált? Boldogan neveltünk együtt újra.

Már átvágtunk a Széchenyi téren, elfordultunk a Sétatér felé.

– Ugye a vezetékneved nem kell kitalálnom? – kérdezte nevetve.

– Nem, azt jutalmul megmondom, most már úgylis elválnak útjaink.

Akkor hirtelen felém fordult, megfogta a kezem. Szemembe nézett. Hirtelen a világ is fordult velem. Le kellett hunynom a szemem, csak egy pillanatra... s akkor egyszer csak számon éreztem a csókját. Na megállj! Többé nem versz át. Gyorsan összeszedtem magam.

– Ezért jár egy újabb bünti! Nem tudsz mást rólam, csak a keresztnévem. Ha megtalálsz, láthatsz még, ha nem, hát akkor csak ennyi! Követned engem most

szigorúan tilos! – magam is csodálkoztam, milyen keményen pattogtak számból a szavak. Szegény Marci leesett állal, földbegyökerezett lábbal állt ott, mozdulni sem tudott a meglepetéstől.

Sarkon fordultam, elindultam. Gyorsítottam lépteim, majd futni kezdtem. Mikor már kifulladtam, megálltam, hátranéztem, nem volt sehol. Lassú léptekkel folytattam az utam, lassan kicsordult a könnyem.

Ezt jól elszúrtam. Lehet, hogy többé sosem látom?

Amikor kinyílik a világ...

Teljesen kába volt a feje a fáradtságtól. Egy ilyen éjjeli ügyelet után, nem csoda. Még soha nem érezte magát ennyire kimerültnek. Egyenesen haza tartott. Alig várta, hogy beálljon a zuhany alá, kicsit kimossa magából ezt a tébolyt. Még nem volt ilyen szörnyű éjszakája.

Igaz, még egy éve sincs, hogy dolgozik. Régi álma vált valóra, amikor alig néhány héttel a diplomaosztás után munkába állhatott a gyermekkórházban. Súlyos beteg édesanyját is ő ápolta. Alig tizennégy éves volt, amikor elveszítette. Akkor döntötte el, hogy a betegápolásnak szenteli az életét.

A lakásban csend fogadta. Apja már elment dolgozni, öccse meg még biztosan az igazak álmát alussza. Egyenesen a fürdőszobába ment. Zuhanyozás után belebújt köntösébe, majd becsukta szobája ajtaját

maga után. Leroskadt az ágyra, fejében még egymást kergették a gondolatok. Próbálta elhessegetni őket, elnyúlt az ágyon, magára rántotta a takarót, s mély álomba merült.

Rebeka déli egy óra után ébredt. Frissnek, pihentnek érezte magát, csak azok a fránya gondolatok a fejében, azok nem hagyták nyugodni. Beszélnie kell Ágnessel.

Körülnézett a lakásban. Senki nem volt otthon rajta kívül. Szétnézett gyorsan, milyen alapanyagok vannak a vacsorakészítéshez, összeírta mit kell még vásárolnia. Azután felhívta Ágnest. Ilyenkor már nincs órája a kicsikkel, mindjárt két óra.

– Szia Rebeka – szólt a telefonba Ágnes – hallgatlak!

– Nem zavarlak, végeztél már? – kérdezte Rebeka izgatottan.

– Belemerültem az adminisztrációba, de nem zavarasz. Olyan izgatott a hangod, történt valami?

– Nem telefontéma. Figyelj, ráérsz ma este? Eljöhetnél vacsorára, s majd azután mesélek. Most ébredtem, de hatra kész leszek a vacsorával, gyere el, ha tudsz. Fontos!

– Rendben, ott leszek! – Tudta... tudta, hogy számíthat barátnőjére.

Általános iskolás kora óta Ágnes a legjobb barátnője. Mindig, mindenben egymás segítségére voltak. Megnyugodva fogta a bevásárló szatyrot, meg a cetlit és indult, hogy megvásárolja a hiányzó alapanyagokat. Mire visszaért, már Danit is otthon találta. Kíváncsian érdeklődött nővérétől, mi lesz vacsorára. Rebeka elmondta, vendéget is várnak, úgyhogy legyen otthon hatra. Dani edzésre készült. Kézilabdázott, de megígérte, hatra hazaér, sőt a mosogatást is vállalta, hogy ő nyugodtam beszélgethessen barátnőjével.

Öt óra után Apa is megjött. Már az ajtón belépve beleszimatolt a levegőbe, s megjegyezte, finom vacsora készül. Azután bekukkantott a konyhába, hogy üdvözölje lányát, majd nagyra meresztette a szemét, amikor észrevette a négy terítéket.

– Hmm, talán a lovagodat készülsz bemutatni? – kérdezte ravasz mosollyal.

– Ágnes vacsorázik nálunk apa, ugye nem baj? A segítségére van szükségem. Hatra jön, akkor tálalok. Dani is itthon lesz akkorra, és a mosogatást is vállalta – apa még egyet hümmögött, majd boldogan nyugtázta, hogy rá itt most semmi szükség, s bement a nappaliba.

Kisvártatva nagy robajjal Dani is befutott. Ő is a levegőbe szimatolt.

– Isteni illatok, nővérkém! – szólt be Rebekának, de már ment is a fürdőbe zuhanyozni.

Pontban hatkor szólalt meg a csengő. Rebeka futott ajtót nyitni.

– De jó, hogy itt vagy, öcsi már az éhhalál küszöbén van. Na, kerülj beljebb! – boldogan ölelte meg barátnőjét.

Azonnal az asztalhoz invitálta, s összekürtölte családtagjait is. A vacsora alatt udvariasan, kedvesen cseverésztek, leginkább a szakácsnő főztjét méltatták. Rebeka megkérdezte Ágnest, ő hol tart a szakácsművészet tudományával.

– A bundás kenyér már megy, – mosolygott Ágnes – többre nem igazán van időm.

Mindannyian jót nevettek, majd Rebeka az öccsére bízta a romeltakarítást, Ágnest pedig a szobájába vonszolta. Már alig várta, hogy kettesben maradhassanak.

– Ágnes segítened kell, vagy legalább tanácsot adj. Valamit tenni kell! – azután hosszasan ecsetelte, hogy mi történt az éjszaka, vagyis inkább az előző napon.

– Behoztak tegnap egy kilenc éves kislányt. Állítólag rendszeresen járt eddig is dialízisre, de most rosszul lett. Bent kellett maradnia kivizsgálásra. A gyerek siket, s ráadásul súlyos beteg. Senki nem tud kommunikálni vele, még a szülei sem. Nem tanult jelnyelvet, nem járt iskolába, valószínű, hogy a betegsége miatt. Egész éjjel üvöltött csak, de senki nem érti, senki nem tudja mi a baja. Olyan, mint egy nagy csecsemő. A család szegény, van még három gyerek rajta kívül, kisebb is nagyobb is. De azok állítólag egészségesek is és nem sérültek.

Egész éjjel vele szenvedtem, hogy megnyugtassam, legalább a többi gyereket hagyja aludni. Csak üvöltött, mint a sakál, csak azért, mert a saját hangját hallja, amikor ordít, ezzel jelzi, ha baja van. Nagy valószínűséggel csak nem érezte magát biztonságban, hiányoztak a szülei... Borzasztó volt. Nem nőhet fel így egy gyerek. Gondoltam, hogy neked elmondom, hátha tudsz segíteni, hiszen szakmába vágó...

Ágnes gyógypedagógus. Ismerte barátnőjét, mindent megtesz a segítségre szoruló gyerekekért.

De ezúttal ő is csak bambán bámult maga elé, szólni sem igen tudott a meglepetéstől. Hogyan lehetséges az, hogy senki nem segített eddig a családnak, hogy megtalálják a módot arra, valamilyen formában oktatást kapjon a kislány?

Abban maradtak, ha Ágnes másnap végez az iskolában, mivel Rebeka éppen szabadnapos, akkor bemennek együtt a kórházba és meglátogatják a kis Nórikát.

Másnap megtörtént a látogatás, de Ágnes még lehangoltabb lett.

– Én itt nem tehetek semmit. Ezt a gyereket már jóval korábban kellett volna kezdeni tanítani, minél később, annál nehezebb. Neki szurdopedagógusra van szüksége. Majd utána nézek nálunk, bár ha jól tudom csak egy van az iskolánkban, de hátha be tud vállalni egy órát.

Abban maradtak, Ágnes jelentkezik, amint megtud valamit.

Ágnes napról napra kétségbeesettebben kutatott a megoldás után. Az ő egyetlen szurdopedagógusuk nemhogy egy órát, de egy percet sem tudott volna vállalni, annyira túlterhelt volt. De kiderült, hogy ha tudnának is segíteni, akkor sem tehetnék, mert helyileg nem ide tartozik a család, tehát ott kell segítséget kérniük, ahol laknak, ott kell megoldást találnia az önkormányzatnak. Bárhová telefonált, senki sem tartotta magát illetékesnek, hogy segíteni próbáljon, vagy más illetékes segítségét kérje. Egyre jobban elveszett a hivatalok útvesztőiben. Mígnem egy szép napon azt mondta: elég!

– Kezünkbe vesszük a dolgot – mondta Rebekának – mikor vagy otthon este? Holnap, az nekem is jó. Jövök hozzád és mindent megbeszélünk.

Este egy jelnyelv könyvvel és oktató videóval jelent meg Rebekánál, s előadta a tervét.

– Még ma elkezdjük tanulni a jelnyelvet. Minden szabad esténken együtt tanulunk. Előbb a legszükségesebbeket tanuljuk meg. Te harcold ki, hogy te kísérhesd Nórikát a dialízisre. Ott elkezded tanítani a legszükségesebb jelekre, azután, ha véget ér az iskolaév, akkor nyáron én veszem kézbe a kislányt.

Addig tanuljuk a jelnyelvet együtt, nyárra felépítem az órákat, átveszek vele, amit lehet, de csak lassan

tudunk haladni, azt is csak remélem, hogy tudunk, de ősztl neked kell folytatnod, addigra el kell sajátítanod a tanítási módszert, én elkészítem az óraterveket...

Na jó, ne siessünk ennyire előre, de ha benne vagy, meg tudjuk csinálni.

Rebeka benne volt, már hogyne lett volna. Már aznap este elkezdtek a tanulást. Ágnes képeket hozott neki, ami nagy segítséget nyújtott abban, hogy Nórika megértse a szavakat. A kislány nagyon jó tanulónak bizonyult. Örült, hogy valaki foglalkozik vele. Naponta csak két három szót tanult meg, de azután egész nap nyugodt volt, rajzolgatott. Ha jöttek a szülei hozzá akkor nekik mutogatta el, hogy mit tanult. Ezt Ágnes előre tudta, mondta is Rebekának, – ne félj, a szüleit ő maga fogja megtanítani.

Véget ért a tanév. Ágnes kész óratervekkel, szemléltető eszközökkel indult a kórházba tanítani.

Rebeka előre lerendezte hogy Ágnes, kapjon egy külön kis szobát. Megbeszélte a szülőkkel, ahogyan Ágnes kérte, hozzanak iskolatáskát és füzetet, színes ceruzákat, és el fogják játszani, ha Ágnes megjelenik, Nórika iskolába indul. Ezután iskolába fog járni.

A kislány megkapta a táskát, a tanszereket, és várta a boldog pillanatot, hogy ugyanúgy ahogyan a testvérei, ő is iskolába járjon.

Ágnes megjelent. Nórika ismerte már, hiszen többször is látogatást tett nála. Fogta a táskát, nyújtotta a kezét Ágnesnek, s elindultak az iskolába. Nórika boldogsága határtalan volt.

Nagyon szófogadó, szorgalmas diáknak bizonyult. Ágnes tartott tőle, hogy ellenállásba ütközik, de szerencsére ennek semmi jelét nem látta. A tárgyak, a képek segítettek megérteni a szavakat, azután a színeket, az ígéket volt nehéz megértenie... lassan, de az is ment. Napról, napra jobban ragyogott Nórika

szeme. Élvezte, hogy ő is érti, amit neki mondanak és őt is megértik. Ezzel nem tudott betelni. Ágnes mindezt látta, felfogta, érezte amint a siket kislány számára kinyílik a világ. Már nem zárkózik magába, a némaságba... Igaz, beszélni nem tanulhat meg, de a jeleléssel meg tudja értetni magát, s ez nagy sikerélmény volt mindkettőjüknek.

Hamar rájött, hogy az óraterveket túlméretezte, nem tudtak, olyan ütemben haladni, hamar elfárad, de azért haladtak szépen. Nórika örült óra végén a füzetébe kapott mosolygós fejnek, vagy egy parányi képecskének, vagy bárminek, ami növelte az önbizalmát és még jobban igyekezett megfelelni az elvárásoknak.

Az osztályon már a nővérek többsége is elsajátította ezt, azt a jelnyelvből, már tudtak Nórikával kommunikálni, sőt a gyerekek is, akik egy szobában voltak vele.

Nórika egész nyáron iskolába járt. Egy napon azzal lepte meg Ágnest, amikor az egyik nővér benyitott az „iskolába”, Ágnes jelnyelven közvetítette, hogy ez egy bácsi, Nórika erélyesen tiltakozni kezdett, a fejét csóválta és mondta a maga nyelvén, hogy: nem, nem, ez néni, be akarsz csapni?

Ez igazi meglepetés volt Ágnes számára. Hiszen észreveszi ha a másik hibázik, nem lehet átvetni. Örömeiben megölelte a kislányt, s talán ő volt akkor a legboldogabb a világon.

Ám a tanulást nem hagyták abba, Ágnes és Rebeka folytatta a jelnyelvtanulást egész nyáron át esténként. Nyaralásra úgysem volt pénzük, csak a Balatonra ugrottak le néhány hétvégére, amikor Rebeka éppen nem dolgozott. Oda is vitték a jelnyelvkönyvet, a strandon is tanultak...

Csakhogy Nórika tanéve hamarosan véget ért, merthogy itt a tanévkezdet. Ők már szépen elsajátították a jelnyelvet, s most már Ágnes látta milyen ütemben lehet haladni a kislánnyal, készítette az óraterveket, és tanította Rebekát, hogy tudjon boldogulni Nórikával.

Ágnesnek újabb ötlete támadt. Beszervezett két egyetemi hallgatót, akikről tudta, hogy tudnak jelelni. Nekik az volt a feladatuk, hogy délutánonként egy egy órát foglalkozzanak Nórikával. Kézműves foglalkozásokat tartsanak neki, rajzolni tanítsák, és persze közben gyakorolják a jelnyelvet is, hogy minél jobban megragadjon a kislányban.

Ezt Ágnes Nórikának is elmondta, bemutatta a lányokat, Nórika el is fogadta. Csak azt nem tudta elfogadni, hogy ezután nem Ágnes tanítja őt, hanem Rebeka. Szerette ő Rebekát is, hogyne szeretete volna, de az iskolába járást mégis csak Ágneshez kötötte. Sírt keservesen, de Ágnes megígérte, amikor ideje engedi ő is meglátogatja, és ha alkalmas lesz az időpont, tanítja is, úgyhogy nagy nehezen elfogadta, beleegyezett, ezután másként lesz.

Ágnes továbbra is mindent megszervezett pontosan a háttérből, és ment minden, mint a karikacsapás. Ő maga is gyakran látogatott el a kórházba. Olyankor Nórika máris vette az iskolatáskát, és boldogan indult iskolába. Most már négyen foglalkoztak vele, és tették színessé napjait.

Újra május lett. Előző év májusában került be a kórházba Nórika.

Egy délután ismét csöngött Ágnes telefonja és Rebeka izgatott hangját hallotta.

– Képzeld, Nórika új vesét kap, holnap műtik – mindketten elsírták magukat, már szinte hozzátartozott a

mindennapjaikhoz a kislány. Most az aggodalom kerekedett felül. Ugyanakkor örültek is, ha sikerülne és legalább meggyógyulhatna a gyerek, de nagy öröm lenne.

Most újra Rebeka vette át a főszerepet. Neki kellett nap mint nap beszámolnia a kis csapatnak, hogy mi van Nórikával.

Szerencsére jó hírekkel szolgálhatott. Nórika gyorsan gyógyult, semmi komplikációnak nem volt a legapróbb jele sem. Csak néhány napig maradt az Intenzív osztályon.

Azután már rövid időre látogatókat is fogadhatott. Volt olyan délután, amikor mind a négyen ott ültek az ágya körül, kacarásztak, játszottak, és örültek Nórika örömének.

Hanem elérkezett a búcsú napja. Rebeka úgy szervezte, hogy a mentőautó délután érkezzen. A szülőknek is jobban megfelelt a délutáni időpont, és természetesen a lányok is mind ott akartak lenni.

Együtt mentek mind a négyen, szomorúan, szótlanul ballagtak egymás mellett. Mindenki a gondolataiba merült. Ágnes törte meg a csendet.

– Tudjátok, hogy talán többé nem is látjuk... még telefonon sem hívhatjuk... neki is hiányozni fogunk... de legalább ezt ő nem fogja fel... – a többiek csak bólogattak, s mélyen gondolataikba merültek. Ágnes újra megszólalt.

– Meg kell értetnünk a szülőkkel, hogy küldjék el Nórikát bentlakásos iskolába. Ahogy itt megvolt a kórházban, úgy ott is meglesz. Tanulnia kell, ügyes, okos kislány, s majd egyszer nem lesznek mellette a szülei. Most már könnyebb lesz neki ha elkerül otthonról, most már mégiscsak megtudja értetni magát... Miért hallgattok mind? Szóaljjon meg már valaki! – s

kibuggyant az első könnycsepp a szeméből. A többiek helyeseltek, igen, meg kell győzni a szülőket mindenképp. Rebeka is a könnyeit nyelte.

– Anyyira fog hiányozni. Egy éve már, hogy szinte minden nap együtt voltam vele... De ostobák vagyunk, ahelyett, hogy örülnénk, hogy meggyógyult, mi itt az orrunkat lógatjuk. Hajrá lányok, siessünk, nehogy lemaradjuk a búcsúzásról...

A mentőautó ott állt már a bejáratnál. Kisvártatva jött az apuka, aki a csomagokat hozta, utána az anya kézen fogva vezette Nórikát, még két nővér kíséretében.

Nóra könnyes búcsút vett a lányoktól, de különösen Rebekától és Ágnestől vált el nehezen. A mentőautó ajtaja bezárult, s elindult.

Négy könnyes szempár bámult hosszan, kitartóan a tovatűnő mentőautó után.

Az öreg tudós

Egész nap az utcán kószált. Jobban szerette, ha mozgásban van, mintha ücsörögne egy parkban a padon. Az éhezéshez már-már hozzászokott. Lám, ezt is meg lehet szokni. A gyomra olykor nagyokat kordult, de már nem törődött vele. Belefáradt... belefáradt ebbe az életbe. Kéregetni egész nap, reménykedni, hogy majdcsak megszánja valaki, aztán összejön annyi, hogy egyszer ehet naponta... éjjel alhat egy padon a csillagos ég alatt... nyáron még csak hagyján, de ha jön a hideg idő... Belefáradt, nem csinálja tovább... minek éljen... mi értelme így élnie?...

Nagyot sóhajtott. Róttá az utcákat, valahol csak elfogy az ereje, s egyszer csak vége lesz ennek a rémálomnak. Vége, egyszer s mindenkorra.

Ha most szembe jönne valaki, egykori tanítványai közül, biztosan nem ismerné fel. Szerencséire.

Voltak jobb napjai is. Egyetemen tanított, hírneves biofizikus kutató volt egykoron, a számát sem tudja hány könyvet írt, hány díjat kapott, micsoda kísérleteket folytatott...

Még emlékszik arra a Laci gyerekekre... no, annak aztán vágott az esze, sokszor dolgoztak a laborban éjt nappallá téve, az a Laci, az volt a legkitartóbb, eszes gyerek volt nagyon... Vajon mire vitte? Talán utána kellene néznie, de olyan régen nem olvas már szaklapokat, nem juthat hozzá egy ilyen nyomorult koldus. Pedig szívesen utánanézne... egy könyvtárban ha megpróbálná? Be sem engedik, ha meglátják... ilyen

toprongyosan, á, próbálkoznia sem érdemes... pedig milyen jó is lenne! Az azért hiányzik. Esetleg, ha tudná hol van az a Laci... Ugyan, hogy kerüljön így a szeme elé?

Egy bevásárló központ elé ért éppen, már jócskán elfáradt, leült hát a lépcsőre, a bejárattól távol eső részen. Kinyújtózta egy kicsit a tagjait, s olyan jólesett a pihenés. Hát még ha álomra is hajthatná itt a fejét egy kicsit, az is jólesne. Még egy ideig ücsörög, aztán megy tovább.

Egy asszonyka közelített felé, most jött ki a boltból. Nahát, éppen olyan, mint Ő... Káprázik a szeme, vagy álmodik, mi történik vele?... De Ő csak jön, már itt áll előtte... Olyan szőke a haja, nagy hullámokban omlik alá... elegáns, szép... Ez az ő Beátája... fiatalon, csinosan...

Ott áll előtte, valami zacskót nyújt felé... Jaj ne, megszakad a szíve...

– Tessék, jó étvágyat! – mondta, de a hang, a hang nem az Övé... a hang idegen... mégsem bírja ki, hogy ne szóljon utána.

– Beáta? – nem fordul meg, nem szól, csak megy tovább. A szőke haja... az alakja... Istenem, most miért küldted Őt ide? Miért? Potyogtak a könnyei. Sírt. Csak az Isten tudja mióta nincsenek már könnyei. Elapadtak már régen. A lelkét, azt marcangolja a fájdalom kíméletlenül. Nem is érti, hogyan élte túl, azt meg végképp nem, hogy minek...

Belenéz a zacskóba, két zsemle, egy alma, meg valami papírba csomagolva... kibontja, egy darab párizsi. Fantasztikus illata van! Nem, ezt nem állhatja meg. Nagyot harap a zsemlébe, a párizsiba. Csak lassan, inti magát, ne falj, csak szépen lassan... Nem igazán hallgat magára. Jól esik az evés, napok óta nem evett egy

falatot sem. Már a napokat sem számolja, feladott mindent. Akkor ez most miért volt? Vajon miért történt vele? Azért küldte Beátát az ég, hogy megmentse az éhhaláltól? De hát miért? Nem akar már élni, szívesebben menne hozzájuk... már régóta odavágyik. Most miért jöttél, hogy megmentsd az életemet? Veled akarok lenni... Veletek akarok lenni, odaát! – Megevett mindent az utolsó morzsáig. Kellemesen melengette a nap, gondolatai száguldottak, csapongtak a múltban... majd szépen lassan eldőlt, s álomba merült.

Egy rendőr ébresztette fel.

– Papa, itt nem alhat, el kell innen mennie. Hé, hallja! – rázogatta.

Hallja persze, hogy hallja. Milyen jó, hogy felébresztette, szörnyű álma volt. Pedig hát, nagyon régóta nincsenek már álmai sem.

Felcihelődik, elindul, baktat tovább, rója az utcákat. Azonban gondolatai ezúttal visszarepítik a múltba. Az a szörnyű nap jut az eszébe, az a húsz év előtti szörnyű nap. Pedig már évek óta nem gondolt rá, nem akarta, hogy eszébe jusson, hát nem jutott eszébe. Most mégis... Beáta, ő drága kis feleségem! Miért, miért volt ez a látomás? Mit akarsz üzeni? Miért fáj most minden úgy, mint régen? Újra eleredtek a könnyei.

Hát igen, nagy tudású emberként ismerték őt valamikor. Molekuláris biológusként, a DNS kutatásában ért el jelentős sikereket. Végzett kutatásokat a rákkal kapcsolatban is. Micsoda elismerés volt, amikor előadónak meghívták a Harvard Egyetemre. Ó, régi szép idők...

Akkor is külföldön volt. Párizsban egy konferencián... Ott kapta az értesítést, hogy mi történt. Mikorra hazaért, már csak a fekete üszkös romokat találta. Elégett az egész élete, senkije, semmije nem maradt. Azt mutatták

ki a vizsgálatok során, hogy valahol gázszivárgás lehetett, a felesége, a szépséges Beáta már a robbanáskor szörnyethalt. A két gyönyörű anygalkájuk, a nyolc és tíz éves kislányaik benn égtek. Mire a tűzoltók kiértek, már késő volt, porig égett minden, még emléke sem maradt, semmi, de semmi...

No, most jobb, hogy eszembe juttattad? Miért tetted Beáta, drága angyalom? Ha most lenézel rám, vajon mit gondolsz rólam? Látod, mivé lettem? Nem is tudom, hogyan úszhattam meg ép elmével?

Akkor sokkot kapott, kórházba került, onnan a szüleihez ment falura. Nem bírta sokáig. Volt némi spórolt pénzük a bankban, csak az maradt meg neki. Elutazott a tengerentúlra. Itthon nem bírta elviselni a hiányukat. Elment felejteni... azt hitte az olyan egyszerű. Nem, nem volt egyszerű. Bár dolgozott, de nem teljes odaadással, mint annak előtte. Két év után kapott az apjától üzenetet, hogy az édesanyja nagyon beteg. Hazajött. Éppen, hogy csak elbúcsúzhatott tőle. Akkor jött a fővárosba, albérletbe. Lett munkája is, de inni kezdett. Csak alkoholfüggősen tudta elviselni az életet.

Anyja után, hamarosan az apja is elment... Aztán elveszítette a munkahelyét, nem tudta fizetni az albérletet... így került utcára. Nem számolja az éveket, azt sem tudja hány éve van már az utcán... Csak azt tudja, hogy elég volt, együtt szeretne lenni a családjával. Milyen élet ez? Élet egyáltalán?

Ó, ha újra, csak még egyszer haza mehetne... Várná Beáta, meg a kis anygalkái... Istenem, csak még egyszer... Évek óta nem gondolt már az otthonára sem... évek óta nem voltak már vágyai, álmai... Most miért fáj ennyire a seb újra?... Talán nem kellett volna megennie azt a párizsit? Talán nem kellett volna...

Estefelé egy parkban kötött ki. Leült egy padra, nézelődött. Nagyon sok gyerek játszadozott, futkosott a fűvön, kihozták őket a szülők levegőzni... mint ahogyan ő is tette réges-régen...

Szinte maga előtt látta futkosni két aranyhajú kislányát, úgy érezte, mintha Beáta itt ülne mellette, s együtt gyönyörködnek, nevetnek, úgy, mint régen... Már-már azon kapta magát, hogy valóban hangosan nevet... nem bánta, ugyan ki figyel őrá, nem számít, semmi sem számít... elábrándozott.

Ott töltötte az éjszakát, azon a padon. Hanyatt feküdt, sokáig bámulta a csillagos eget. Aznap éjjel különösen sok csillag volt az égen, ragyogott az egész mindenség, nem tudott elszakadni a látványtól. Egészen beleszédült a ragyogásba. S egyszer csak, onnan a csillagok közül repült felé három angyal. Még a szárnyzuhogásukat is hallotta. Közeledtek felé, aranyszőke haja volt mindháromnak, s ahogy közelebb értek – igen, már jól látta – Beáta volt, s kézen fogva két kislányukat, feléje tartott. Egészen közel jöttek, kinyújtotta a karját, s boldogan simogatta a hajukat, mosolyogtak, nevettek mindahányan, aztán megfogták az ő kezét is, lassan felemelkedett a padról, s máris szállt velük, szálltak együtt boldogan az égbe...

Másnap reggel a takarítók telefonáltak a rendőrségre, hogy egy egy padon hajléktalan holttestére bukkantak.

Amikor a fal adja a másikat...

Csípős, hideg volt az éjszaka, és a szél is azonnal befurakodott még nyitott kabátjuk alá, ahogy kiléptek a kapun. Mindketten a sálát tekerték a nyakuk köré, összebb húzták magukon a kabátot, s szóltanul ballagtak a parkoló felé. Márk arra gondolt, milyen jó, hogy Bütykös hazaviszi, kinek van kedve ebben a ronda időben csatangolni. Bevágták magukat a kocsiba, akkor szólalt meg Bütykös.

– Te tudod hány óra van? Meg sem néztem, csak azt érzem, hogy kutyául elfáradtam.

– Csodálsz? – közben előhalászta zsebéből a telefonját – Hajnali fél négy!

– Egek! Csak legalább ne kellene Üllőig mennem.

– Nézd milyen kihalt a város, egykettőre hazaérsz. –

Aztán Márk hátradőlt s arra gondolt, hogy talán rögtön el tudna aludni. Aztán arra, miért száguld egyre gyorsabban Bütykös? Azért mégsem kellene itt a belvárosban. Oda sandított kollégájára, hát éppen leragadni készültek a szempillái.

– Hé, Bütykös! – miután látta, sikerült felébresztenie, beszélni kezdett – Még sosem kérdeztem, miért hívnak téged Bütykösnek?

– Ez meg most, hogy jutott eszedbe? Hát mit mondjak, alkalmasabb időt nem is választhattál volna.

– Hááát, én is úgy gondolom – nevetett Márk – vagy titok?

– Dehogyan titok. Tudod te egyáltalán a valódi nevem?

– Lehet, hogy néhány évvel ezelőtt bemutatkoztál, de már nem emlékszem – hahotázott Márk.

– Bütyök Sanyi a becsületes nevem. Aztán ebből alkotta az a kókler Demizson a Bütyköst.

– Még szerencséd, hogy nem „f” betűvel kezdődik a neved – kacagott újra Márk – de ne búsulj haver, majd én ezután Sanyinak szólítalak.

– Te, tényleg? Rendes tőled!

– Neked holnap már nem kell jönöd, ugye?

– Miért? Neked kell?

– Hát persze! Majd tíz-tizenegy felé bevánszorgok, ha össze tudom magam kaparni. No, itt állj meg valahol, kiszállok! A Deákról már egykettőre hazaérek... – Amikor a kocsi megállt, még egy jó nagyot beleboksztolt Sanyi karjába, az fel is jaidult.

– Nem vagy normális! Tudod, hogy fáj?

– Tudom. Remélem kitart hazáig. No, vigyázz ám magadra, aztán két napig ki ne kelj az ágyból! – intett, s elindult a Deák tér felé.

Szóval, mégis gyalog kell hazamennie. Jó félóra gyaloglás, ebben a ronda időben, az ördögnek sem hiányzott. Újra beburkolózott a kabátba, fülére húzta sapkáját, s akkor meglátta a taxiállomást. Ott sorakoztak a vadonatúj sárga taxik, már-már NewYorkban kezdte érezni magát, füttyentett egyet, és meg is ütközött rajta, hogy nem fékezett máris, közvetlenül az orra előtt legalább egy sárga taxi. Tán mégis jobban tenné, ha hazavitetné magát, csak nem kérnek olyan horribilis összeget azért a két kilométerért...

Az egyik taxis éppen kinn álldogált a kocsijának támaszkodva, oda ment hát, s megkérdezte:

– Elvinne ide a tizennegyedikbe?

– Uram, hívja a központot!

– Hogyan?

– Ahogy mondom. Hívja a központot, akkor majd elviszem.

– Ugye csak viccel? Itt állok önhöz fél méterre, miért hívnám a központot?

– Mert ez a szabály, fiatalember!

– Ugye csak ugrat? Itt a taxi, itt áll ön, s itt vagyok én, az utas. Vigyen haza még mielőtt összeesem.

– Nem tehetem. Hívja a központot! – Márk megrázta a fejét, azt hitte nem jól hall. Ez mégsem lehet igaz, éppen ráfutott egy zakkant sofőrre?

– Miért nem ön hívja a központot, ha már úgy kell, ne az utasokat macerálja. Tudja meg, hogy be sem ülnék a kocsijába... Meg sem érdemli az ilyen, hogy munkája legyen. Nehogy sírjon ám, ha felkopik az álla, én ugyan nem fogom sajnálni! Ezt a tökéletlen világot... – morgott még az orra alatt Márk, sarkon fordult és bandukolt tovább gyalog.

Csak éppen a maradék jókedve is elszállt. Bár lehet, hogy az eddig sem volt. A cégben is szívatják őket, már napok óta túlóráznak. Sanyi az előbb majdnem elaludt a volánnál. Tényleg, rá kellene csörögni, nehogy útközben elaludjon. Láta mennyire fáradt, nem akarta, hogy még miatta körbejárja a tizennegyedik kerületet. Jobb, ha egyenesen hazatart, remélhetőleg nem fog elaludni. Ez a csörgés talán felébresztette, majd később még rácsörög...

Tegnap éjfélig, ma hajnali fél négyig... aztán az ünnepeket tuti végig alussza. Az az idióta meg csak áll a taxinak támaszkodva... Hívja a központot!... Micsoda agyament szabályok?... Kiért, vagy inkább ki ellen vannak ezek az eszement szabályok, törvények? Lassan már élni sem hagyják az embert. Húzza az igát, mint az állat, aztán még rongyos ezer forintja sincs, hogy taxival menjen haza hajnali fél négykor. Hívja a központot...

Pihent agyúak, akik kitalálnak mindent mások

bosszantására. Nehogy már még telefonra is költsön, amikor ott áll előtte a taxi. Most ez jól felhúzta!

Mi van, ha csak az öregnek nem volt dolgozhatnékja? Akkor meg minek állt ott? Képtelenség. Nem tud egy hülye öreg ilyesmit kitalálni. Ehhez pihent agy kell. Ezeknek meg egy szavuk sincs hozzá?... Mindent megkajálnak? Ezeknek minden jó? Állított már le taxit az utcán, nem is egyszer. Mi, és mikor változott? Ezt ép ésszel fel sem lehet fogni. Ha ide tévedne egy New York-i, hát igen csak csodálkozhatna. Itt mindenki megőrült?... Ja, már neki sem sok kell... ott van a határon. No, meg itt a ház előtt, végre! Jól kidühöngte az álmot a szeméből, de csakhogy hazaért.

Tényleg, Sanyi hazaérhetett már? Még a lépcsőházból felhívta.

– No, hol tartasz, öreg?

– Éppen most álltam meg a kapu előtt. Mi van? Az előbb is te csörögtél?

– Aha. Nincs semmi, csakhogy hazaértél. No, aludj jól! – Hát ezt megúsztad!

Megúszni, minden napot, minden percet. Csak ennyi az élet?

Tea citrommal, mézzel...

Tétován indult bele az éjszakába. Éjfél is elmúlt már, ilyenkor nemigen járnak az utcán. A kaput is nyitva hagyta maga után, eszébe ötlött, hogy visszamegy, becsukja, aztán mégsem tette. Lassan bandukolt a kissé meredek utcán, csikorgott talpa alatt a hó. Ez most jó! Még gyermekkorából emlékszik ilyen csikorgós telekre, amikor anyával együtt mentek a hajnali misére. Csodaszépek voltak azok a hajnalok, még ragyogtak a csillagok az égen, a talpuk alatt csikorgott a hó, szájukon füstölgött a lehelet. Ő mindig fázott, majd megfagyott, olyankor anyába karolt, hozzábújt, anya melengette a kezét, olykor rá is lehelt, ő meg nagyokat nevetett, s azt mondta: Te vagy a tűzokádó sárkány, anya! – ezen aztán nevettek utcahosszat. Sokszor még a misén is elnevette magát, mert eléje tolakodott a kép, ahogyan anya a kezét melengeti, s a meleg pára gomolyog a levegőben. Anya olyankor szemrehányóan nézett rá, s csendre intette.

Vajon most mit szólna, ha látná? Vajon most mit mondana, ha tudná?

Elfordult az utcasarkon. Most is fázott. Annyira fázott, hogy már a lélegzetvétel is fáj, de nem törődött vele.

Felnézett az égre, vajon látja-e Valaki? Valaki, aki őt szerette? Akik őt szerették, azok már mind ott fenn vannak.

Most is szikrázóan csillagos az ég, csak éppen anya nincs mellette. Talán akkor volt boldog utoljára, akkor, gyermekkorában.

Aztán valahogy nagyon félresiklott az élete. Alig tizennyolc évesen férjhez ment. Gyors egymásutánban szült két gyereket. A férje durva volt, bunkó, már a terhessége alatt is megverte. A második szülés után egyre gyakoribb lett a veszekedés, amit tettlegesség követett. A szülei sem bírták tétlenül nézni, hogy nap mint nap monoklival, kék, zöld foltokkal jelenik meg náluk sírva. Engedett a rábeszélésnek, hazaköltözött a két gyerekkel. Nem ment simán a válás, de a gyerekeket neki ítélte a bíróság, s azután a férje el is költözött a városból, és nem is hallott róla többé. Természetesen a megítélt tartásdíjat sem fizette soha. Ő nem kérte, nem is kutatót utána, örült, hogy megszabadult tőle. Akkor még a szülei is dolgoztak, s mikor már óvodába vihetné a gyerekeket, ő is talált munkát, hármuk keresete elég volt a megélhetésre. Akkor megfogadta, hogy többé nem megy férjhez.

Aztán találkozott Kornállal. Fiatal volt, jóképű. Szerelem volt első látásra! A gyerekeit is szerette Kornél. Hitte, hogy ideális életük lesz. Igaz, nem házasodtak össze, nem is kérte meg a kezét, de hozzá sem ment volna, mert még emlékezett a fogadalmára.

Összeköltöztek, albérletben laktak, amíg meg nem született a közös gyerekük. Akkor kapott anyáéktól egy lakást s odaköltöztek a három gyerekkel. Útban volt a negyedik, amikor jött a gazdasági válság. Az ő munkahelye megszűnt, egy fizetésből nehezen tudtak kijönni.

Jött minden egymás után, előbb apa ment el, aztán kisvártatva anya is követte. Megszületett a kisfia. Végre egy fiú, örvendezett Kornél.

Nem tartott sokáig. Nem bírta a feszültséget, elmenekült a felelősség elől. Elhagyta őket. Elköltözött egy távoli városba albérletbe, ott egyedül kijött a fizetéséből. Sohasem hitte volna, hogy erre képes lesz,

de megtette. Egy fillérrel sem támogatta őt és a gyerekeket. Még Gyes-en volt, meg a családi pótlékból tengették az életüket, aztán sikerült egy fél állást kapnia.

A gyerekek nőttek, követelőztek, a nagyok már többet akartak, mint amit ő adni tudott nekik. Rossz társaságba keveredtek, drogoztak. Elvette tőle őket a Gyámhatóság. Aztán elveszítette újra a munkáját, lejárt a GYES is. A kicsiket intézetbe vitték. Azt hitte beleőrül. Ráment az egészsége, nyugtatókon altatókon él. Egyedül. Már azt sem tudja mióta nem látta a gyerekeit.

Kórházba került, az őrület határán, csontig lesóványodva vitték kórházba. Évekig nem látta a gyerekeit. Aztán azt mondták most már ne is menjen, nevelőszülőknél vannak, ne zavarja meg az érzélemvilágukat... Azóta is gyógyszereken él. Bár most van munkája, egyedül eléldegél a kis lakásban. Kérte vissza a gyerekeit. A Gyámhatóság vizsgálódott nála. Azt mondták korhadt a parketta, cseréltesse ki, festesse ki a lakást, addig szó sem lehet róla. Amikor megtudták, hogy még mindig gyógyszereken él, azt mondták, amíg nem teljesen gyógyult, addig ne reménykedjen, hogy visszakapja a gyerekeit...

Kornélnak sohasem bocsátotta meg amit vele tett. Tönkretette az életét, az életüket...

Most vette észre, hogy már meghaladta az utcát, ahol lakik. Annyira a gondolataiba merült, hogy észre sem vette. Visszafordult. Most már a fogai is vacogtak, keze, lába majd lefagyott. Az ágak roskadoztak a zúzmara alatt, lába alatt egyenletesen csikorgott a hó.

Na, még egy kis kitartás, aztán otthon felmelegedhet. Megtapogatta zsebében a gyógyszeres dobozt... Aztán elgémberedett ujjával lassan szorítani kezdte, míg össze nem törte egészen laposra. Ő szerette Kornélt, ő őszintén szerette. Hogyan hagyhatta el? Soha nem volt

kíváncsi a gyerekekre sem. Miért ennyire szerencsétlen, hogy őt senki sem szerette. Pedig ő nagyon szerette Kornélt, még most is szereti...

Délelőtt, amikor felhívta, majdnem kiesett kezéből a telefon. Itt van újra a városban! Csak megmondta, hol lakik, és hogy beteg, nincs aki ápolja... Felcsillant benne a remény!

No végre, haza ért. Levetkőzött, s az összegyűrt gyógyszeres dobozt a tűzbe dobta. Aztán ott melengette sokáig fagytól zsibbadó ujjait a kályhánál. Lassan kibuggyantak szeméből az első könnyek, majd megeredtek, vállát rázta a zokogás...

Nem bírta ki, hogy ne menjen el Kornélhoz, még egyszer látni akarta. Ott fetrengett negyven fokos lázban... Elmondta, hogy elhagyta a felesége. Külföldre ment a gyerekekkel együtt... Talán sohasem fogja őket látni többé... Az ő közös gyerekeiket nem is említette, meg sem kérdezte, hogy vannak, hol vannak... Lehet, hogy nem is emlékezett rájuk? Őt meg nem is szerette sohasem... Ezt csak most értette meg, most értette meg igazán. Belé mart a fájdalom.

Kipakolt a szatyorból. Vitt teát, citromot, mézet, lázcsillapítót. Főzött Kornélnak teát, egy egész kanccsóval, sok citrommal, mézzel. Hálálkodott neki, a bocsánatáért esdekelt...

Nem, nem tudott megbocsátani! Pedig még mindig szereti... Ő volt az egyetlen férfi, akit szeretett. Az egész doboz altatót beletette a teájába. Élete minden keserősége benne volt abban a kanccsóban... Megvárta, míg megissza az egészet, aztán még elmosogatott...

Amikor eljött, a bejárati ajtót jól becsapta maga után, hogy bezáruljon.

Kornél már mélyen aludt...

Telitalálat

Amikor Bori hazaért a munkából, s ledobta táskáját a szőnyegre, azonnal észrevette a borítékot az asztalon. Közelebb lépett, s olvasta a csupa nagybetűs írást: **BOLDOG ÉVFORDULÓT!**

Kezébe vette, nem hagyta a kíváncsiság, azonnal megnézte, mi van benne. Jegyek! Azután, amikor azt is felfedezte, hová szólnak, egy nagyot sikított örömében, körbefordult, majd a mögötte ólalkodó férje nyakába ugrott.

– Ó drágám, ez telitalálat!

Amikor kiléptek az utcára, Bori érezte, milyen hűvös a reggel. Összehúzta magán a kardigánt, majd belekarolt férjébe és a metrómegálló felé vették az irányt.

– Döme, én úgy örülök, elérkezett végre a mi napunk!

– Nyugtával dicsérd a napot! Egyébként egy hétvégét igazán megengedhetünk magunknak, a tizedik házassági évfordulónkon. Nem igaz?

Még mennyire igaz. Csak húzzák az igát éjt nappallá téve. Nyögik a devizahitelt ki tudja meddig... talán életük végéig. Legalább a munkájuk még megvan, hányan vannak, akik azt is elveszítették, aztán a lakásukat... Ó, nem akar most ilyen hétköznapi gondokkal foglalkozni. Elvégre most ünnep van, a kettejük ünnepe. A gyerekek táborban vannak a Balatonon... jobb lenne, ha ők is itt lennének és négyesben töltenék ezt a hétvégét Bécsben... de Döme csak kettejüknek vásárolt jegyet... Igaza van, végül is ez a kettejük ünnepe.

A következő hétvégét majd a gyerekekkel töltik. Leutaznak a Balatonra, viszik a tiszta fehérneműt, váltóruhát és átpasszolják őket egy másik táborba. Azután meg viszik a nagyszülőkhöz falura.

Ez azért nagyon igazságtalan, szinte egész nyáron alig látja a gyerekeit, mert dolgoznia kell. Kegyetlen az élet, amikor legszívesebben minden percét a gyerekekkel töltené. Olyan gyorsan szalad az idő, egy-kettőre felnőnek és aztán ismét magukra maradnak... Ő, megint csak elkalandoztak a gondolatai...

Már a kikötő felé haladtak. Szárnyas hajóval utazni Bécsbe, nem mindennapi dolog, aztán végre megnézhetik a Schönbrunni Kastélyt. Ezt már előre kialakulta Döménél, mert az mindig kimaradt, ahányszor eljutottak Bécsbe, vagy a gyerekek nyűgösködtek, vagy másutt maradtak el hosszabban a tervezettnél, de oda még nem sikerült eljutniuk.

A hajó már jól megtelt mire ők is elfoglalták a helyüket, egészen elől, a hajó orrában. Bori megijedt egy cseppet, végig itt kell ülniük a hajó gyomrában? Ő azt hitte, hogy a fedélzetről gyönyörködhet a tájban. Nem is gondolt bele korábban, hogy ez nem sétahajó, hanem szárnyashajó.

A hátuk mögött egy néni áradozott... Körülnézett. Akkor látta, hogy az utasok zöme idős ember, nyugdíjasok... elvértve akadt egy-egy fiatalabb pár is. A néninek egy pillanatra sem állt be a szája. Tudta, hogy ez nem fog tetszeni Dömének. Alig jutott idáig a gondolataiban, már oda is súgta neki.

– Ezt jól kifogtuk! Ennek a banyának be nem áll a szája.

– Mindjárt indulunk és majd elhallgat – nyugtatgatta Bori.

Nem hallgatott el. Egyetlen másodpercre sem. Látt a Dömét, hogy egyre gyakrabban kémleli az eget, ő viszont úgy érezte, most értette meg igazán a közmondást, miszerint „sok beszédnek, sok az alja”. Borin hamar erőt vett az egész heti fáradtság. A táj még szürke volt, nem igazán tudott miben gyönyörködni, így csakhamar álomba ringatta a hajó.

Döme egyre gyakrabban fordult Bori felé. Nem tudta biztosan, alszik-e, vagy csak tetteteli az alvást. Szólongatta néhányszor, aztán feladta. Az ablak felé fordította bosszús tekintetét, de a néni következő mondatánál, majdnem hangosan felhördült.

– Nahát odanézz, milyen gyönyörű az egri vár! Ugye majd oda is elmegyünk egyszer?

– Az nem az egri vár, hiszen a Dunakanyarban vagyunk – szólta a férj nyugodt hangon.

– Tényleg? Odanézz, kanyarodunk!

Ez már sokk volt Dömének. Elővette a telefonját és pötyögni kezdett rajta.

„Ha azt hitted megúszod, hát tévedtél. Nem szeretném ha bármi jóból kimaradnál.”

Bori táskájában jelzett a telefon. Sms érkezett! Döme kitartóan figyelte Borit, de mivel az nem moccant újra a telefonján babrált.

„Most nagyon izgalmas dolog történik! Kanyarodunk...”

„Miről maradtál le! Képzeld, az egri vár előtt haladunk el... Talán éppen a kedvedért költözött ide a Duna partra. Te meg csak alszol, fittyet hányva minderre.”

A néniből ömlött a hülyeség, Döme viszont szorgalmasan írta az esemeseket. A zsilipnél jó félórát kellett várakozniuk. Bori meg sem moccant, pedig ugyancsak lett volna mit hallgatnia. A néni mélységesen fel volt háborodva, hogy nem várták itt őket tárt karokkal, no meg olyan vízszinttel, hogy tovább tudjanak menni. Mikor végre elindultak, akkor nagy hibát követett el a néni férje, ugyanis megkérdezte, hány kilométeres sebességnél tartanak. Mintha ő nem láthatta volna ugyanúgy, mint a kérdezett, hiszen mindenki láthatta, mert ott volt fenn, elől a sebességmutató-óra, de ezúttal hallgathatta is. Bizonyára a bácsi is megbánta, hogy kérdezett, mert a néni megmondta ugyan, hogy tizenhét, viszont folytatta is ahogyan a hajó gyorsult: tizennyolc, tizenkilenc....

Bori telefonjára egyre gyakrabban érkeztek az esemesek.

„... húsz... huszonegy... Nem bírom tovább, huszonötél leütöm!”

„... huszonhat, huszonhét... Úristen! Az előbb hatvannal mentünk...”

„... harminckettő... harminchárom... Sajnálak drágám, de harmincötél fel kell, hogy ébresszelek. Ugyanis: lövök!”

„... harminckilenc... negyven... negyvenegy... Te, én már nem vagyok a régi, talán már soha nem leszek az, aki voltam...”

„... negyvenöt... negyvenhat... Ugyanis megőrülök... vagy már megőrültem?”

„... negyvenkilenc... ötven... ötvenegy... Ez tényleg végig akarja mondani... pisztolyt! Adjon már valaki egy pisztolyt!”

„... ötvenöt... ötvenhat... Mit vágjak a fejéhez?...”

„... hatvanegy... hatvankettő... Mi ez a csend?... Mi történt?... Remélem kinyíffant a banya... Sajnos, a dolog sokkal prózaibb. Elértük a maximális sebességet.”

„Ezt is túléltem! Örülsz?”

Bori váratlanul megmoccant.

– Mintha esemesem érkezett volna. Jaj, hol a telefonom? Egek, ennyi sms! A gyerekek... csak nincs valami baj? Döme miért nem szóltál? – máris megnyitotta az elsőt, hamar oldódott a rémület.

– Ó, de drága vagy! – nyomott egy puszit férje arcára, miután elolvasta. A következőnél nagyot kacagott, a harmadiknál már a hasát kellett fognia a nevetéstől, azután végig röhögte az egészet, csak úgy visszhangzott az utastér a kacagásától. Csak néha szólt oda Dömének: te nem vagy normális! Az utasok is felfigyeltek, és egyre többen nevettek azon, hogy Bori nevet. Ez egy igen vidám kirándulójajó volt. Csak Döme hallgatta végig faarccal.

Mihelyt megérkeztek, Döme mindjárt virgoncabb lett. Átkarolta Bori vállát, úgy mondta.

– Amint megkapjuk a szoba kulcsát, lecuccolunk, és mehetünk. Hová szeretnél menni először?

– Úgy tudom, hogy közös városnézés van programon, idegenvezetővel...

– Nem drágám, azonnal lelépünk. Én veled kettesben szeretnék várost nézni...

– Úgy gondolod? Nem bánom, lépünk le, és irány Schönbrunn!

– Rendben, de azért előbb ebédeljünk meg. Mit szeretnél?

– Ha már Bécsben vagyunk, bécsi szeletet és Sacher-tortát!

Késő este értek vissza a szállásukra. Egy kiadós zuhany után, az ágyra rogytak.

– Csodálatosan szép volt a kastélykert. Én ott napokig el tudnék nézelődni. Neked milyenek a benyomásaid?

– Nekem a leginkább a fűben heverészés jött be. – nevetett Döme – Fura ez a világ, folyton kicsi japánokba botlik az ember. Már elég sok fővárosban jártam, és mindenütt ez a helyzet, úgy látszik ez alól Bécs sem kivétel. Várj csak, inkább úgy fogalmaznám meg: A világ összes városának lakossága negyven százalék helyiből és hatvan százalék japán turistából áll! – Bori nagyot kacagott ezen. Aztán még sokszor elismételtette Dömével.

– Hát nem így van? Úton, útfélen kicsi japán turisták kattogtatják a fényképezőgépüket. Hogy mennyi van belőlük, elképesztő – Borin megint úrrá lett a nevetés. Majd Döme hozzá hajolt.

– Figyelj drágám! Reggel korán kelünk. Tudod, svédasztal lesz, azt jól letaroljuk, és aztán megnézzük mikor lesz visszafelé vonat, esetleg a jegyeket is megvesszük és aztán...

– Álljon meg a menet, te vonatjegyeket akarsz venni, de hiszen a hajó már ki van fizetve!

– Drágám, menjünk vonattal! Három óra alatt otthon leszünk. Én nem akarom még egyszer nyolc órán át hallgatni azt a banyát.

– Nem volt az nyolc óra.

- Lehet, de tizennyolcnak tűnt...
- Nem fizethetünk duplán, drágám, nem állunk olyan jól...
- Kigazdálkodjuk! No, legalább nézzük meg mennyibe kerülne...
- Rendben! – engedett Bori. Hát hiszen ő az út java részét átaludta, azután meg Döme esemesein kacarászott, szóval igen jól szórakozott... de Döme végig szenvedte az utat, pedig azt szeretné, ha ez a hétvége neki is emlékezetes maradna, a számára is telitalálat lenne. Békésen elnyúltak az ágyon, és az álom is gyorsan hatalmába kerítette őket.

Másnap délután fél ötkor szálltak vonatra. Nyertek néhány plusz órát, hiszen a hajó fél kettőkor indult.

Reggel úgy megpakolták a bendőjüket, hogy nem is ebédeltek. Azon a pénzen inkább a gyerekeknek vettek valami apróságot meg csokit. Maguknak csupán néhány szendvicset vettek, hogy majd a vonaton megeszik, mert akkorra már igencsak megéheztek. Boldogan huppantak bele a kényelmes ülésekbe, amikor Bori véletlenül hátranézett. Rémülten fordult vissza, mint aki kísértetet látott. Meg sem mert mukkanni.

Ugyanis, ott ült a hátuk mögött az idős házaspár a hajóról...

Bori és Döme Prágában

– Nézd Döme, a mi kocsink a hármaskocsis számú. Előre kell mennünk.

– Te jó ég, de hosszú ez a vonat. Nem gondolják tán, hogy az út felét gyalog tesszük meg, ilyen cudar szélben?... Ha ezt tudom, csak félútra veszek jegyet... – dühösen dörmögött Döme útközben.

Bori mosolygott magában. Dömével sosem lehet unalmas az utazás, de ezúttal ő is készült rá.

Már robogott a vonat velük Prága felé, amikor Bori előhúzta táskájából a szépen becsomagolt ajándékot. Dömének ma van a negyvenedik születésnapja. Az utat is az ünnep alkalmából szervezte meg kettejük számára. Olyan régen vágytak már arra, hogy eljussanak Prágába, annyi szépet olvastak, hallottak róla, és amikor megkapta a cégnél a nem is remélt jutalmat, az volt az első gondolata, hogy kettesben elutaznak Prágába, és hozzá is kezdett a terv megvalósításához.

– Jól körülnéztem drágám, és egyetlen locsi-fecsi boszorkát sem láttam a környéken, – szólta Döme megnyugodva, majd hozzátette – csak azt tudnám, hogy lehet kibírni hét órát egyhelyben ülve?

– Én tudom a megoldást! – mondta Bori széles mosollyal, és az eddig rejtegetett csomagot Döme felé nyújtotta – Boldog születésnapot, drágám!

Döme arca őszinte meglepetést tükrözött, de még meg is toldotta azzal, hogy a székről (ezúttal az ülésről) is leesett.

– Azt azért ne áruld el, hogy hányadik, nem kell ám itt mindenkinek megtudnia, hogy már a negyvenedik, – motyogott maga elé, miközben visszatápáskodott a helyére, majd átvette az ajándékot és a súlyát mérlegelve, fejbiccentéssel megköszönte a gratulációkat jobbra is, balra is.

Boriból kitört a nevetés, minél inkább nem akarta, Döme, annál inkább felhívta magára a figyelmet, már a kocsi túlsó sarkából is integettek, gratuláltak a születésnaposnak.

– Hány éve vagytok házasok? – kérdezte egy hasonló korú fiatalember – Több tíznél? Hát haver, akkor te megtaláltad az igazit! Tudod, hogy én mit kaptam a feleségemtől a harmadik házassági évfordulónkon? Hmm, az volt a legszebb ajándék, amit adhatott, ugyanis akkor mondták ki a válást. Nem is nősültem meg többé, nem én...

– Hát, alighanem korai volt az örömöm... – súgta Döme Bori fülébe.

– Ne törődj vele, bontsd ki az ajándékot.

– Már tudom mi van benne. Könnyű, és imádni fogom, ahogyan téged... szóval nem egészen, téged sokkal jobban...

Hát igen, jól sejtette Bori, az ajándéka telitalálat lett. Még szerencse, hogy internettel együtt kérte a tabletet, most barangolhat Döme, felfedezhet... tudta, jól tudta, ez a megoldás, hogy ne unatkozzon útközben.

Ő nem unatkozik. Neki a könyv is nagyon jó útitárs tud lenni. Igaz, most elbambult kicsit és azokat a japánokat figyeli itt átellenben, legalább heten-nyolcan vannak, vajon hová utaznak?

Abban a pillanatban szólalt meg Döme is.

– Te figyeld meg azokat a kis japánokat, tuti, hogy Prágába mennek. Ott fogunk velük találkozni a várban, a

téren, meg a Moldva partján meglátod. Számold csak meg hányan vannak, arról majd felismerjük őket.

– Erről jut eszembe Döme, olvastam a neten, hogy lehet menni sétahajózásra a Moldván, s úgy beleéltem magam, hogy közben hallgatnánk Smetanát... és még azt is olvastam, hogy ha összejön a csapat, akkor kapunk magyar idegenvezetőt a hajón...

– Az idegenvezetőt hagyjuk ki, ne papoljon nekem Prága történelméről, ellenben Smetana jöhet. De ki mondta neked, hogy ott kívánságműsor van?

– Mi mással csalogatnák hajóra a turistákat a Moldván, ha nem Smetanával? Szóval, benne vagy, Döme?

Másnap reggel korán keltek. Szerettek volna elsőként lenni a svédasztalnál. Hétkor kezdődött a szállodában a reggeli, s ők pontban hétkor meg is jelentek az étkező ajtajában. Le is esett az álluk nyomban, hiszen az étteremben már egyetlen szabad asztal sem volt.

– Hihetetlen, ezek mikor jöttek? – szólt döbbenten Döme – Oda nézz... a kis japcsik! Nézd, három asztal van velük teli. Hányat számoltál meg tegnap?... Hetet, nyolcat?... Haha, tizenöten vannak! Tudtam, hogy minden sarkon összefutunk majd velük, de, hogy itt a szállodában?... ez már több a soknál...

– Ne mérgelődj Döme, gyere, megpakoljuk a tálcánkat, addigra csak megüresedik egy asztal.

Borinak igaza lett, valóban megüresedett egy asztal, amit siettek is elfoglalni még mielőtt megelőzi őket valaki. Így hát ott ültek éppen a japánok szomszédságában. Bori jóízűen látott neki a reggelinek, Döme meg csak piszkálta az ételt, bámészkodott.

Látta, hogy a japánok igencsak megpakolták a tálcáikat, szinte mindenből volt rajta. Aztán hosszan figyelt egy japán srácot, aki a piskótára rakta a sonkát,

sajtot, a babsalátát, savanyú uborkát, paradicsomszeletet, majd várta, mikor fagy arcára a mosoly. Azt a keserű fintort nem lehet elfelejteni. Döme megbökte Borit.

– Nézd csak! Most tuti azt gondolja, milyen idióták ezek az európaiak... – a többiek részvétellel nézték társukat, azután ők is megpróbálták ugyanazt. Aztán végigpróbálták búrkiflivel, kakaós csigával, de bármilyen felvágottat raktak is rá, újra csak megjelent a fintor az arcukon, míg végül feladták, iszonyatos mennyiségű ételhalmazt hagyva maguk után. Döme kacagott.

– No, megvan a véleményük rólunk... Ezek a zsemlét nem ismerik? Látod, micsoda pazarlás... s a végén mégis korgó gyomorral távoztak.

Bori jól szórakozott Döme előadásán, de sajnálta is a japánokat, ki tudja ők mihez vannak szokva. Meg is jegyezte Dömének.

– Ugye Japánba nem megyünk? Valahogy úgy érzem, éppen így járnánk mi is, mint ők itt nálunk. –

Alaposan megtömték a bendőjüket, s utána nyakukba vették a várost.

Szinte az egész napot a várban töltötték. Van ott látnivaló elég. Már estefelé járt az idő, amikor átsétáltak a Károly-hídon. Bori közben arról mesélt, amikor életében először járt Budapesten, első útja a Lánchídhöz vezetett, annyira vágyott rá, hogy lássa azt a legendásan szép hidat.

– Erről álmomban sem reméltem, hogy ennyire szép! Itt mesélnék a kövek, a szobrok... Nézd Döme, az égen rózsaszínű felhők kapaszkodnak és húzzák egymást keresztül a város felett. Ott lenn meg a Moldova locsog-fecseg vég nélkül... Múltillata van a levegőnek... Ó, ha érteném mit mesél a folyó... bizonyára sokat látott már... Nem hittem volna, hogy ilyen fenségesen szép itt...

álljunk meg Döme, fogd meg a kezem... érzed, hogy libben el a múlt fátyla, mintha visszamentünk volna néhány száz évet... ez igazi varázs... lebilincselő...

– Bori, te leszel itt mindjárt megbilincselve, ha valaki érti amit mondasz. Nem látok én semmiféle fátylat, meg varázslót sem... menjünk innen...

– Ne, még ne Döme! Ez olyan varázslatos, ez engem nem ereszt... mintha már jártam volna itt...

– Na igen, előző életedben. Te tényleg jól vagy?

– Igen, fantasztikusan jól vagyok! Hallgassuk még a folyót... hallod Döme, hallod mit mesél?...

– Én csak azt hallom, hogy bekattantál drágám... tényleg nem viszlek el Japánba, mi a csodát kezdenék ott veled?...

– Döme, nézd ott azt a szolgálólányt, az a gyanúm, hogy a folyóba akarja ölni magát... – Bori halkan felsikoltott – Leugrott! Láttad, Döme! Leugrott a hídról... és nézd amott, látod azokat a láncra vert embereket? Itt ítéleznek felettük és végre is hajtják az ítéletet. Lefejezik őket, hallottad Döme? Mind a huszonhetet!... Hallottad?

Döme már komolyan kezdett aggódni Bori miatt, átkarolta a vállát, és alig várta, hogy elhagyják a hidat.

Már amikor nagyobb tömeg sodorta őket a Vencel tér felé, akkor szólalt meg újra Bori.

– Ugye holnap is megnézzük a hidat, Döme?

– Ide figyelj édes párom, te hülyére vettél engem, igaz? Tudod mit drágám, teremtsünk új legendát. Itt a Vencel tér kellős közepén foglak elfenekelni. Ha netán néhány száz év múlva itt jár egy ilyen Bori, hadd lássa lelki szemeivel, amint kiporolom a nadrágod!

Körbejárták a Vencel teret. Bori végig kuncogott.

– Te még mindig rajtam röhögsz, igaz?

– Hát mi tagadás, így jár az, aki nem készül fel előre, hogy mit fog látni – kuncogott tovább Bori.

– Minek készültem volna? Fogadni merek, hogy már a holnapi úti cél is meg van tervezve.

– Természetesen.

– Halljam, mit tartogatsz holnapra?

– Először is, pótoljuk azt, ami ma kimaradt. Megnézzük a Zlatna Uličkát...

– Mi az ördögöt nézünk meg?

– Az Arany utcácskát!

– Aha, értem.

– Nem érted Döme. Tudod, abban az utcában laktak a valamikori szolgálók, cselédek...

– Szóval, onnan szökött az előbb a hídra az a szolgálólány, aki a vízbe ölte magát?...

– Majd ha látod Döme, jobban megérted, hogy milyen körülmények között éltek akkor azok az emberek, akik kiszolgálták a palotákban élő urakat.

– Hát én inkább maradnék a palotáknál...

– Biztos az, Döme? Gondold csak végig, ha olyan rendszerben élnénk, vajon mi melyik kasztba tartoznánk? Hol élnénk, a palotában, vagy az Arany utcácskában?

– Meggyőztél. Holnap első utunk az Arany utcácskába vezet...

– Az Arany utcácskába már csak azért is el kell mennünk, hogy valami ajándékot vegyünk a nagyiéknak, amiért felutaztak Pestre, hogy vigyázzanak a gyerekekre.

– Hahaha, meg vagyok győződve róla, hogy a gyerekek vigyáznak a nagyiékra.

– Ne legyél ilyen rosszmájú. Döme. Azután elmegyünk a Kampára...

– Az meg mi fán terem?...

– Hát remélem is, hogy fán, ugyanis az Prága Margitszigete.

– Hogy te miket tudsz?

– Ugye büszke vagy rám, Döme? De most már vegyünk valami kaját, mert éhen halok.

- No, talán nem legeltél eleget délben?
- Hát ami azt illeti, elég sokáig kitartottam azzal a salátával. Már mindjárt hét óra...
- Láttam valahol árultak kürtőskalácsot. Az jó lesz?
- Tökéletes! Vegyünk egyet, aztán még valami gyümölcsöt kellene venni valahol.

Ültek a téren egy padon és majszolták a kürtőskalácsot. Döme ragaszkodott hozzá, hogy nutellával töltött kalácsot vegyenek, mert olyat még nem ettek. Úgy látszik, cseh specialitás. Bori tudta, úgy fognak kinézni majd, mint másfél-két éves korukban, amikor csokit majszoltak, de engedett Dömének, tudta, hogy szereti, neki meg olyan mindegy volt mit eszik, mert farkaséhes volt.

Amikor Döme Borira nézett, kitört belőle a kacagás.

- Hát te mit röhögsz?
- Te is röhögnél, ha látnád magad...
- Csakhogy én téged látlak drágám...
- Hát igen, nem tud mindenki ilyen kulturáltan enni...
- Bori Döme kezébe nyomta a maradék kalácsot, s elővett a táskájából egy nedves papír zsebkendőt, s annak rendje és módja szerint rendbe szedte magát. Mire végzett, Döme elfogyasztotta a maradék kalácsot.

– Kaphatnék én is olyan zsepit?

– Hogyne drágám – mondta Bori egykedvűen és máris a táskájában kotorászott. Aztán ravaszul, zsebkendő helyett a tükröt húzta elő és Döme elé tartotta.

– Úristen! Az ott kicsoda? – rémült meg a saját tükörképétől Döme.

– Szerintem az, aki olyan kulturáltan tud enni... – jegyezte meg, némi éllel a hangjában Bori, majd nyújtotta a zsebkendőt férjének.

– Szerencsére senki sem ismer itt bennünket... – mondta derűsen Döme.

– Tévedsz. Éppen itt jönnek a japcsik...

– Milyen kár, hogy nem előbb jöttek, megkínáltam volna őket nutellás kaláccsal. Mi a véleményed, kerítettek volna hozzá egy kis felvágottat meg savanyú uborkát? – hahotázott Döme.

Miután elhaladtak mellettük, Bori megjegyezte?

– Hallottad?... Beszélnek magyarul!

Másnap, első útjuk az Arany utcácskába vezetett. Keskeny, hangulatos kis utca, sok apró, színes házzal. A legtöbbszörben szuvenírárusok kínálták portékáikat, ezek közül is könyvekből, csipkékből és a híres cseh üvegből volt a legnagyobb választék.

Döme kissé csalódottan biggyesztette el az ajkát.

– Mégis mi a csoda látnivaló van itt?

– Ne ítélj elhamarkodottan, Döme. Megnézzük a 22-est, ott lakott egy időben Franz Kafka. Aztán nézd csak ott azt a pici házacska, gyere nézzük meg, mi van ott – belekarolt Dömébe, s már vonszolta is az utca legparányibb háza felé.

Dömének már ahhoz is kétrét kellett hajolnia, hogy be tudjon lépni az ajtón. Ott aztán egy parányi szobácskában találták magukat, ahol csupán egy ágy volt, az ablak előtt egy ósdi varrógép, és az ágy végébe be volt szorítva egy szekrény is. Ennyiből állt az egész ház. Itt élhette le az életét egy szolga, aki a hatalmas paloták nagy urait szolgálta. Bori szemei előtt lepergett egy emberélet, aki valószínűleg a hajnali órákban bement a palotába, ott aztán ki volt téve a nagy urak kénye kedvének, mire este holtfáradtan hazajött, akkor varrogatta még a kötényeit, ruháit, hogy méltón jelenhessen meg másnap az urak előtt...aztán csak eldőlt az ágyon, és hajnalban kezdődött minden előről...

Később beugrott a kép a szolgálólányról, aki a hídon vízbe ölte magát... ó, mennyi boldogtalan élet... egészen elérzékenyült. Óvatosan Dömeire pillantott, elkapta a tekintetét, s érezte, Döme ugyanúgy áll itt mellette, meghatottan, a szó is bennük rekedt.

Csak amikor már kívül voltak, Döme lecövekelt a kicsiny ház előtt, s akkor szólalt meg.

– Ezek többet elmondanak egy ember életéről, mint a hatalmas, csillogó, villogó paloták. Ott csak ármánykodás folyt a hatalomért, a vagyonért, amit valójában ezeknek az embereknek köszönhetek, akik itt éltek árnyékként, láthatatlanul, észrevétlenül. Az ő vérüket szívták, de nem vették őket emberszámba. Ez a ház a nagyurakról is többet elmond, mint a palotájuk... Én többé nem akarok palotát látni, belülről főleg nem... gyere Bori, menjünk, nézzük meg a többi házat is.

Az utca beszédes házacskái rányomták bélyegüket a hangulatukra. Szótlanul ballagtak, kézen fogva a Kampasziget felé. Több fordulós lépcsőrengeteg vezetett le a szigetre, amikor Döme, egyszer csak megtorpant.

– Te, én ezt már láttam valahol...

– No persze, előző életedben... én ugyan nem veszem be...

– De tényleg! Ismerős valahonnan... Tudom már! Tuti, hogy itt forgatták a Mission Impossible című filmet... Itt rohangu Tom Cruise, ezeken a lépcsőkön, és ott lenn felrobbant a kocsi... emlékszel?

Bori nem emlékezett, de Döme mindenáron be akarta bizonyítani igazát. Amikor leértek a térre, leültek egy padra, gyorsan előkerítette tabletjét és keresgélni kezdett.

– Nézd csak, 2014-ben forgatták Prágában a Mission Impossibleet. Egészen biztos voltam benne, hogy jól

emlékszem a helyszínre. Látod, mire jó ez a kis szerkentyű?

– Drágám, én anélkül is hiszek neked, csak hát azt hittem, így akarod viszonzni az este történetek a Károly-hídon.

Körbe járták a környéket, a parkot, majd siklóval felmentek a Petřín-hegyre. Gyönyörűséges park volt, szinte az egész hegy. Volt ott más látnivaló is. Ott volt a Tükörlabirintus, a Csillagvizsgáló, és fenn a hegytetőn a Kilátótorony, ami az Eiffel-torony 60 méteres, kicsinyített mása.

Oda már nem jutottak fel, rémesen fogyott az idő. Döme megemlítette, hogy ha mára már nem maradt volna pénzük ebédre, akkor itt a hegyen legelhetnének, mert itt tiszta a zöld, mint a patyolat. Lerogytak egy padra, és Bori megszámolta, mennyi pénzük van még, mire költhetnek.

– Figyelj Döme, a vonatjegyünk megvan, ugyanúgy a villamosra is, reggelit kapunk még holnap a szállodában, tehát csak a sétahajóra kell 30 euró. Van még annyi eurónk, ami koronánk van, abból megebédelhetünk fejedelmien, sőt még vacsorára is futja. Menjünk vissza a Kampára és ott megebédelünk.

Ebéd után még sétálgattak a Károly-hídon. Megcsodálták a szobrokat, hallgatták a folyó locsogását, majd estefelé hajóra szálltak. Akkor már rettenetesen fájt Bori feje. A fedélzeten voltak kis asztalkák, székek, hát ő nyomban lerogyott egyre.

– Döme, kérlek hozz nekem egy kávé!

– Kávé? Neked? Mi ütött beléd?

– Ne kérdezősködj kérlek, gyorsan hozz egy kávé!

Döme eltűnt, de szerencsére gyorsan meg is jelent a kávéval.

– Valami baj van drágám? Olyan sápadt vagy, segíthetek valamit?

– Csak a fejem fájdult meg. Már segítettél, bízom benne, hogy ez elmulasztja...

Mire a felét megitta, már el is múlt a fájdalom. Felugrott a helyéről és a korláthoz futott, hogy nézze a folyót, meg a várost. Döme még matatott valamit az asztalon, azután ő is oda állt mellé és átfogta a vállát.

– Már jól vagy? – kérdezte. Bori bólogatott.

– Ahogy jött, úgy el is illant... – és akkor hirtelen meghallotta a számára olyan kedves dallamot.

– Smetana! – kiáltott fel boldogan – Látod megmondtam, ugye megmondtam, hogy Smetana Moldvája kísér bennünket a hajón.

– Igen, megmondtad! – suttogta a fülébe Döme, és szorosabban ölelte magához. A hajó csendben siklott a vízen, apró fodros hullámokat hagyva maga után.

Borinak tökéletes volt a boldogsága, csak akkor fogott gyanút, amikor egyre többen csoportosultak köréjük a turisták, vagy inkább a kis asztalka köré, ahol ő a kávéit itta, és azt hajtogatják:

– Aha, Smetana! Very, very good!

Akkor vette észre, hogy Döme tabletjéről jön a muzsika, onnan a kis asztalkáról, ahol ő otthagya a maradék kávéját és a kíméletlen fejfájását.

Eszeveszetten ugrott Döme nyakába. Ennél szebben nem is végződhetett volna ez a kirándulás.

Csínytevések éjszakája

A közelmúltban egy kis üdülővárosban töltöttünk el egy hétvégét a barátnőmmel. Zsuzska szervezett mindent, gondoltam, én majd csak úgy belecsöppenek a kellemes programokba.

Már mindjárt a legelején rosszul indult. Fürödni mentünk. Ki gondolta volna, hogy ahol gyógyvíz van, ott nem lehet úszni, csak üldögélni a vízben. Ráadásul meleg vízben, ebben a dög melegben.

Nagy a medence, de a víz csak térdig ér. A környék minden nyugdíjasa ott üldögélt a medencében, beszélgettek, nevetgéltek. Beültünk mi is, de öt perc múlva úgy éreztem, ha nem történik valami, robbanok. Tíz perc múlva megkérdeztem Zsuzskát:

- Te bírod még cérnával?
- Mit?
- Hát ezt a vízben üldögélést?...
- Akár napokig elüldögélnék benne, olyan jó meleg...
- ez aztán a meglepetés!
- Itt dögledni ebben a pocsolyában... nálad elmentek otthonról? Figyelj, én ezt nem bírom tovább, megyek körülnézek, van-e itt egy normális medence, ahol legalább úszni lehet.

Találtam egy alig tíz méterest, de legalább hideg volt a víz és mély, ráadásul nem volt ott senki. Már ki tudja hányat fordultam, oda-vissza, aztán újra oda-vissza, hát nemhiába nem születtem a halak jegyében, sőt, a jóból is megárt a sok, meg már jól megmozgattam a váll-, no meg a hátizmaimat, szóval úgy éreztem, már ebből is

elég volt. Visszamentem, gondoltam, csak ráunt Zsuzska is az üldögélésre. Dehogysis. Köszönte szépen, ő nagyszerűen érzi magát.

– Ezt nem hiszem el! Tudod mit, add ide a kulcsot, aztán felőlem innen akár nyugdíjba is mehetsz.

– Mit akarsz csinálni?

– Lebombázom az üdülőt! No, mozdulj már, add a kulcsot, átvedlek, aztán lógok egyet a városban.

– Jól van no, megyek én is!

Lógtunk együtt a városban, de nem volt semmi. Még egy nyamvadt kis park se, fákkal, ahol legalább levegőt kaphatna az ember. Zsuzska nyafogni kezdett.

– Minek a zöld, tudod, hogy allergiás vagyok.

– A pollenre drágám, néhány fától csak nem dobod fel a talpad?

– Jaj, mit eszel a fákon? Nem szeretem a fákat, a zöldet sem, a virágokat utálok...

Ez tényleg az a Zsuzska, aki harmadik általánosban jött az osztályba, s aki azóta is a legjobb barátnőm? Immár húsz éve. De hiszen nem is ismerem, olyanok vagyunk, mint a tűz és a víz. Most éppen diszkóban vagyunk, Zsuzska ott vonaglik másodmagával a parketten, és vagy százán nézzük őket.

– No, nekem ebből elegendem van. Mit bírsz még a meleg vízen és a diszkón kívül?

– A betont!

– Jól sejtettem. Hát menjünk a betonba. Van egy ötletem, ha vevő vagy egy kis csínytevésre?

– Bármikor! – ragyogtak fel váratlanul a szemei.

Amikor már a lakásban voltunk, előadtam az ötletem.

– Telefon-betyárkodunk. Benne vagy? – Elmondtam neki a részleteket. Egyre tágabb pupillákkal bámult rám. Na végre, valamiben egymásra találtunk. Zsuzska

készült a szöveggel, neki ugyanis szakmába vágó. Elolvastam magam is a szöveget, hú, de fognak utálni a srácok engem ezért. Leírtam Zsuzskának a barátaim adatait, amire szüksége lehet. Kihangosítottam a telefonom és felhívtam az egyes számú jelöltet, Oszkárt. Zsuzska indított a szövegével.

– Jó estét kívánok. A Bevándorlási Hivatal Ellenőrzési Osztályáról hívom önt. Cseles Zsuzsanna vagyok. A horvát-magyar határon elfogtak egy perui lányt, Ochoa Milagrost, aki menekült kérelmet nyújtott be. Állítása szerint, az ön felesége, ezt a telefonszámot adta meg. Tehát egyeztetés végett hívom önt, mert ha magyar állampolgárságú a férj, más elbírálás alá esik a hölgy. Tehát ön Osztopán Oszkár, született 1987. április...

– Elnézést, a nevet újra... a lány nevét, legyen kedves. Nem tűnik ismerősnek.

– Ochoa Milagros. A legjobb az lenne, ha bemenne a legközelebbi Regionális Bevándorlási Hivatalba személyes egyeztetés végett.

– No de, este kilenckor? Azt sem tudom hol van ilyen hivatal...

– Sajnos, mi éjszaka is dolgozunk. Az lenne a legjobb, ha megmondaná hol tartózkodik jelenleg, és akkor útba tudnám igazítani, hol találja a legközelebbi hivatalt.

– De... nekem most programom van, itt az ajtóban várnak rám... nem lehetne esetleg holnap?...

– A lány érdeke lenne, hogy mielőbb túl legyünk rajta, addig ugyanis fogva tartják...

Láttam, Zsuzska mindjárt elröhögi magát, így hát közbeléptem.

– Szia Osi, itt Tifani...

– Most mi van? Te hogy kerülsz oda? Most már semmit sem értek...

– Közbe kellett lépnem, olyan készséges voltál, hogy képes lettél volna rögvest feleségül venni azt a perui lányt.

– Te tudod milyen vagyok, ha azzal segíthetek, hát feleségül veszem...

– Ne várákoztasd a barátaidat, inkább menj. Kellemes csínytevések éjszakáját!

– Remélem tudod, hogy ezt visszakapod!...

Zsuzskával gurultunk a nevetéstől. Ilyen reakcióra nem igazán számítottunk. Jöhet a következő áldozat, Pali. Vajon belőle milyen reakciókat vált ki ez a tréfa.

– Jó estét kívánok. A Bevándorlási Hivatal Ellenőrzési Osztályáról hívom önt. Cseles Zsuzsanna vagyok. A horvát-magyar határon elfogtak egy perui lányt, Ochoa Milagrost, aki menekült kérelmet nyújtott be. Állítása szerint, az ön felesége, ezt a telefonszámot adta meg. Tehát, egyeztetés végett hívom önt, mert ha magyar állampolgárságú a férj, más elbírálás alá esik a hölgy. Tehát, ön Pölöskei Pál, született 1992. szeptember...

– Tifani, megismerem a hangod!

Még, hogy megismeri a hangom? Amikor nem is az én hangom... adok én neked. Intettem Zsuzskának, hogy folytassa, álljon elő a bizonyítékokkal.

– Uram, bizonyára összetéveszt valakivel, én a Bevándorlási Hivaltól hívom, az érdekházasság a szakterületem. Ellenőriznem kell, hogy ön-e az adott perui hölgy férje, mert ha igen, akkor más elbírálás alá esik, azt hiszem, hogy ez közös érdekük, tehát arra kérem, legyen együttműködő. Tehát a perui hölgy, Ochoa Milagros, azt állította, hogy ön, Pölöskei Pál, született 1992. szeptember 23-án, lakcíme: Degesz, Akácos út 44...

Zsuzska még folytatta volna, ki tudja meddig, de már megszántam a fiatalembert, olyan csendben volt, csak nem rémült halálra?

– Szia Pali, itt Tifani.

– Nem mondd? Akkor eddig kivel beszéltem?

– Hát velem, – szólalt meg váratlanul Zsuzska – és nehogy azt állítsd, hogy egyforma a hangunk.

– Tényleg nem... de tudtam, hogy ez csak Tifani lehet... és cseles, nagyon cseles...

– Tényleg, Cseles! – hahotáztunk. – Hogy lehet, hogy ennyire jól ismered? Oszkár régebben ismer már, és öt perccel ezelőtt feleségül akarta venni Ochoa Milagrost.

– No látod, hát engem nem abból a fából faragtak. Számíthatsz rá, hogy ezt visszakapod.

Zsuzskának tetszett a játék, most már ő unszolt, hogy legalább még egyet... Úgy döntöttem, legyen az Flórián, egy barátnőm férje. Bár, ha belegondolok, onnan duplán visszakaphatom.

– Jó estét kívánok. A Bevándorlási Hivatal Ellenőrzési Osztályáról hívom önt. Cseles Zsuzsanna vagyok. A horvát-magyar határon elfogtak egy perui lányt, Ochoa Milagrost, aki menekült kérelmet nyújtott be. Állítása szerint, az ön felesége, ezt a telefonszámot adta meg. Tehát, egyeztetés végett hívom önt, mert ha magyar állampolgárságú a férj, más elbírálás alá esik a hölgy. Tehát, ön...

– Álljunk meg... álljunk meg egy szóra... én nem ismerek semmiféle perui állampolgárt... nekem magyar feleségem van.

– Kérem, fáradjon be a legközelebbi Bevándorlási Hivatalba, személyes egyeztetés...

– Komolyan mondja, hogy nekem szombaton este tízkor ezzel kellene foglalkoznom?...

- Ön Fóti Flórián, született 1983. január...
- Honnan tudja az adataimat?...
- Uram, előttem van a házassági anyakönyvi kivonat, onnan olvasom az adatait...
- Egyébként is, ez a céges telefonom, honnan tudják a számot?...
- Onnan, hogy erről a számról hívtál egyszer egy bizonyos Tifani nevezetű minden lében kanalat... Hali!...
- úgy éreztem, itt az ideje, hogy közbelépjek, még mielőtt teljesen kiborul.
- Tifani, megöllek tudod?
- Most már igen, de legalább Csilla jókat röhögött a háttérben.
- Szóval ő is be volt avatva a dologba?...
- Azt nem mondtam, csak hallottam, hogy fuldoklott a nevetéstől. Nektek is kellemes csínytevések éjszakáját.
- Ekkor ért a legnagyobb meglepetés. Esemes érkezett Flóriántól.

„Maradjon köztünk. Hány éves a perui feleségem?”

Egyedül

Az első kakasszóra kipattan a szeme. Hiába hunyja le újra, csak nem tud elaludni. Megmozgatja végtagjait, nyújtózkodik. Majd a karjait tornáztatja, csak úgy fekvé.

Az éjjel háromszor is felébredt, annyira zsidbadnak a kezei, pedig még mindig nincs megállás. Feltápázkodik. Most ugyan nem kellene ilyen korán kelnie, de már kidobja magából az ágy, annyira hozzászokott a koránkeléshez.

Bezzeg, fiatalkorában nem kérette volna magát. Csak egyszer, legalább egyszer aludhatott volna eleget... de nem lehetett. Reggel négykor kelt, etette az állatokat, tehenet fejt, tőröt készített, vajat... aztán dolgozott kinn a földéken, este nyolcig, kilencig nem volt megállás. Közben ebédet is kellett főznie, kenyeret sütnie, mosni, vasalni, takarítani, ellátni a családot...éjfélt előtt sosem került ágyba, aztán hajnali négykor kezdődött minden előről...

Most már nem sürgeti senki, senki a világon. Élete párja közel húsz éve itt hagyta. Alig volt hatvan, a szíve vitte el. Ő meg már közel nyolcvan. Mi szüksége még őrá a világnak? Vajon mire tartogatja őt még az Úr? Ez az, amire sosem kap választ. Pedig ugyancsak belefáradt már, belefáradt az életbe...

Kinyitja az ablakokat, hadd szellőzzön a lakás, aztán az ajtót is nyitva hagyja. Ahogy kilép a tornácra, már ott is terem a kis Vakarc. Körbeugrálja, csahol.

– Hallgass! – szól rá bosszúsan. Nincs már türelme ehhez a kölyökkutyához. A gyerekek vették rá, hogy

szerezzen kutyát, amikor egy éve elpusztult az öreg Vakarcs. Ő nem akart, tudta, hogy nem lesz már hozzá türelme, megnevelni, tanítani... Az öreg Vakarcs is kölyökként került hozzá, de akkor még tizennyolc évvel fiatalabb volt. Akkor még volt türelme, meg szerette is nagyon, nem is tudott ennek az újnak más nevet adni... ez is Vakarcs lett...

Ez az, ezt szereti! Ezért érdemes minden reggel felkelnie. Amikor kijön a házból, a tornácon finom friss levegő fogadja, s ő szétnéz: itt vannak a tuják, a szép harmatos pázsit, odébb a virágágyások...

Szívja a friss levegőt teli tüdővel. Tegnap lenyírta a fűvet. Imádja a frissen nyírt fű illatát. Ezeket a tujákat is ő maga ültette, nevelgette, s lám, milyen nagyok már. Úgy múlnak el az évek az ember felett, hogy észre sem veszi.

Na, ad a tyúkoknak magot, hadd egyenek, ha már felébredtek. Hát ő már a tyúkokkal alszik el, és azokkal is ébred. Így van ez, ha az ember megöregszik.

Ennek a kis hóbortos kutyának is hoz valamit, mert addig úgysem lesz nyugta tőle, a végén még elbotlik benne... folyton itt ugrabugrál körülötte...

Megetette az állatait, és máris elfáradt... Pedig valamikor mennyi minden volt: disznók, tehének, lovak, baromfi mennyi fajta, aprók, nagyok... hát azért annyit már nem bírna dolgozni, mint annak idején...

Megy a kapáért, rendbe teszi itt a virágágyásokat, kigyomlálja, fellazítja a földet, aztán meglocsolja őket, hadd nyíljanak kedvükre. Ha már a fűvet lenyírta, hadd legyenek rendben a virágok is, mert rend a lelke mindennek...

Van itt munka bőven, még mindig. Most látja, fel kell szednie a virághagymákat is, a tulipán, meg a nárciszhagymákat... van itt munka, csak győzze. Na így,

két kupac hagyma, két szép nagy kupac. Hoz egy ládát, abba belerakja, aztán kiteszi jó szellős helyre, a fészerbe míg megérnek szépen.

Ez a láda jó lesz, kell bele egy karton rekesznek, ez éppen megfelel, így ni... egyik felébe a tulipánok, a másikba a nárciszok... Mit csinál ez a kutya, na nézd csak... mit akar azzal a hagymával? Nézz oda! Beletette a ládába... hát még ilyet? Nahát, már hozza a másikat, jaj kiskutyám, te ilyen okos vagy? Rakjuk, ketten előbb megleszünk... hát van énnekem segítségem... én is rakom, úgy, jó kutyus vagy, tedd csak bele. Nem is hinné az ember, nahát, ez a kiskutya... Gyere ide kiskutyám, hadd simogassalak meg, így ni, a kis buksidat... jó kutya vagy!

Most meg mi van, mintha megkergült volna. Rohangál le föl, csahol, aztán a fűben hempereg...

Ezt csinálja mindig, ha hazajönnek a gyerekek. Annyira örül nekik, mint a kerge úgy rohangál, csahol, mintha csak kacagna. Mit meg nem tesz ez a kutya egy kis szeretetért? Most az a kis simogatás boldoggá tette. Mondta ő, hogy nem lesz nála jó helyen, persze, hogy szeretne több simogatást... jaj, de megfájdult a dereka, nem lehet ilyen hamar, még nem fejezte be. Ha már hozzáfogott, végig kell csinálnia... meg a verejtéket is folyton törölgetni kell a homlokáról... majd vesz palántát a piacon, aztán ide palántálja a hagymák helyére... begóniát, vagy inkább petúniát?... Szereti ő mindet, csak legyen sok belőlük, hadd nyíljanak... petúniát, annak az illata is nagyon kellemes... no, azt palántál majd ide.

Megvan végre. Milyen szép lett... elrakja a kapát és mehet reggelizni. Meg is éhezett már csudára, vajon hány óra lehet?... Tizenegy óra? Már ennyi az idő?... Hát

nem csoda, hogy éhes, lassan ebédidő lesz. Na, majd gyorsan bekapja a reggelit...

Ó jaj, nincs egy szem kenyere sem!... Ez teljesen kiment a fejéből. El kell szaladnia a sarokra kenyérért... amikor már olyan, de olyan éhes. Főz egy kávé, legalább azt megissza, aztán biciklire pattan és hoz kenyeret, utána kényelmesen megreggelizhet.

Ez a kávé igazán jólesett. Nos, itt a pénztárca, de hol a kulcs? Vajon hová tette? Mindig ide szokta a szögre akasztani, de most nincs ott... csak nem hagyta el valahol?

Mindenütt megnézte már, a piaci kosarában, a táskája ki van borítva, zsebeket átkutatott, de nincs sehol. Nem tudja bezárni a lakást, még éjszakára sem.

Hová tehetette azt a fránya kulcscsomót?

Csak a kaput zárta be. Még szerencse, hogy a kapukulcs mindig a helyén van. Ott a lugas egyik oszlopának belső oldalára vert egy szöveget, azt oda szokta akasztani. Soha nem viszi be a lakásba, most is ott van a helyén... csak a kaput tudja bezárni, elkerekezik ide a sarokra, megfordul gyorsan, addig csak nem rabolják ki?...

Már jócskán elmúlt dél, amikor végre megreggelizett. Azután nekilátott a kulcs keresésének. Felforgatta az egész lakást, de nem volt sehol. Ekkora rumlit, nézett szét sopánkodva... bárcsak meglenne az eredménye.

A legutóbb mondta is a gyerekeknek, nem panaszképen, csak úgy, hogy rengeteg dolga van. Akkor rá is kérdeztek, hogy ugyan mi az a sok munka? Megmondta nekik, hogy leteszi a kulcsot valahol, elfelejti hová tette, aztán keresheti... Mennyi idő elmegy azzal.

No meg a szemüveg, az a másik, ami kámforrá szokott válni, mindig olyankor tűnik el, amikor a legnagyobb szüksége lenne rá. Hát azt is sokat szokta

keresni. Mennyi ideje elmegy arra, hogy mindig keres valamit... Persze, hogy sok a dolga...

Nem panaszkodik ő, hiszen annyit segítenek. A lánya meg az unokája eljönnek minden nyáron két hétre. Olyankor bekészítik neki a tűzrevalót télire, segítenek betakarítani a termést a kertből. Még milyen nagy segítség. Meg a hivatalos ügyeit is elintézik olyankor, ne kelljen sorba állnia. A főzés gondját is levette a lánya a válláról. Ő hozza az ebédet, szépen bedobozolva, lefagyasztva hozza a főtt ételt. Hoz vagy harminc dobozzal egyszerre, így van minden nap főtt étel az asztalán.

Főzni azt már nagyon nem szeretett, de a lánya ezt is megoldotta. Megy is azonnal, és kiveszi a hűtőből a mai ebédjét, mire újra megéhezik, éppen felenged, megmelegíti egy kicsit és ebédelhet... Nagyszerű ez, sokat segítenek ám, pedig ők is annyit dolgoznak, hogy nem is tudja mikor ér rá ebédet főzni a lánya?

Nos, az ebédjét is kivette a fagyasztóból. Zöldborsós csirkét. Az nagyon finom szokott lenni. Jól főz az a lány, nagyon jókat szokott enni belőle. Meg azt is mondta a múltkor az ő Rebekája:

– Anya, kellene neked már segítség! Mit szólsz, keresek valakit. Segítene bevásárolni, takarítani, ha kell a kertben is segíthetne, amit te szeretnél, majd arra kérjük meg. Jó?

Ő tiltakozott ellene, bírja ő még... még csak az hiányzik, hogy arra is költsenek, van nekik hová tenni a pénzt. Az unokák még egyetemisták, még nem keresnek, mégsem dolgozhatják agyon magukat... el lesz ő egyedül. Akkor Rebeka megígértette vele, hogy szólni fog, ha majd már nem fogja bírni.

Most újult erővel foghat hozzá a kulcskereséshez. Egy kicsit üldögélt, kipihente magát. Meg kell találnia, nem fogja tudni este magára zárni az ajtót...

Már esteledett, minden a feje tetején állt a lakásban. Kirámolta a szekrényt, minden zezzugot átnézett, de a kulcs nem volt sehol.

Indult megmelegíteni az ebédjét. Alágyújtotta a gázt, addig vett elő magának tányért, evőeszközt, szelt egy darab kenyeret. Kicsit kevergette, aztán úgy látta már jó lesz. Ó jaj, hol egy konyharuha, átforrósodott a lábas füle is. Ott látja a hűtőszekrényen ni. Megmarkolta... nahát, ahogy felemelte, látja ám, hogy ott vannak a kulcsai.

Ezért forgatta fel az egész lakást? Azonnal a szegre akasztotta... igen, most már emlékszik, siettében csak letette ide, aztán meg rádobhatta a konyharuhát, eszébe sem jutott, hogy itt keresse, hiszen akkor már a szegre is akaszthatta volna. Csakhogy előkerült, most aztán szép nyugodtan megebédelhet, vagy inkább vacsorázhat...

Vacsora után még adott a tyúkoknak egy kis magot, összeszedte a tojást, a kutyát is megetette.

Aztán elmosta azt a kevéske edényt, és nekilátott a rendrakásnak. Este kilenckor már holtfáradtan rogyott a fotelbe, még sehol sem tartott. Mikor lesz ennek vége? Rendet rakni már sokkal nehezebb, mint előráncigálni... még hozzá mindezt hiába... jaj, de nagyon elfáradt már, majd talán holnap folytatja, mára már elég volt...

Csengett a telefon. Ez Rebeka lesz, gondolta, s egészen fiatalosan ugrott fel és futott a telefonhoz.

Amikor meghallotta a lánya hangját, és a hogy vagy kérdést, máris panaszolta, hogy mennyire elfáradt ma, és hogy mekkora a rumli nála még mindig. Aztán felsóhajtott.

– Kislányom, ha érvényes még az, amit a múltkor mondtál... kellene az a segítség, nem bírom már egyedül.

Magyar Szó nélkül

Mennyire szerettem a hosszú téli estéket! Talán ez volt a legboldogabb időszaka gyermekkoromnak, mert együtt lehettem a szüleimmel. Varázslatosak voltak azok az esték. A kemence árasztotta a meleget. Tombolhatott a tél, vagy ha mégis nagyon hideg volt, akkor a tűzhelyben is égett a fa, ropogott a tűz, még az illata is olyan kellemes volt. Az asztalon petróleum lámpa pislákol. Nem volt valami nagy a fényáradat, de ott a közelében jól lehetett látni. Csemegeként sült tök volt az asztalon, vagy tökmag. Nekem mindig oda volt készítve egy bögre friss tej is, lefekvés előtt megittam.

Édesanyám leginkább kötögetett ilyenkor, kesztyűt, sapkát, gyapjúharisnyát, pulóvereket. Egy ilyen hangulatos estén tanított meg édesapám kártyázni. Igaz, kártyánk sem volt. Édesanyám festette kartonpapírra a figurákat, számokat, a tök alsót, tök filkót, csikót, ászt. Nagyon ügyes keze volt és gyönyörűen tudott rajzolni. Ebben az egyben biztosan nem ráütöttem.

Ezzel az anya-rajzolta kártyapaklival kezdtem el a barangolást a kártyajátékok birodalmában. Eszes gyerek voltam, ezt is könnyen megtanultam, sőt nagyon szerettem kártyázni. Édesanyám üldögélt távolabb, kötögetett, közben bennünket figyelt, a mi játékunkat. A kötésre oda sem kellett néznie, olyan gyorsan mozgottak

az ujjai, hogy alig tudtam a szememmel követni, s közben jól mulatott rajtunk.

Édesapám sosem hagyott nyerni, legalábbis kegyelemből nem. Anya olykor szóvá is tette, a védelmemben. De ő mintha meg sem hallotta volna, csak tanított, magyarázott, mindig újra és újra. Akkor haragudtam rá néha, hogy mindig megver, már-már ott tartottam sokszor, hogy feladom, nem kártyázom többé, úgysis mindig kikapok...

Most így utólag látom, milyen bölcsen tette az apám, hogy nem hagyott nyerni, csak úgy. Mert így is elérkezett egy napon a nagy pillanat, amikor apa kikapott, én nyertem a partit. No, az volt a felhőtlen boldogság! Most már tudom, hogy nem csak nekem, apa az én győzelmemnek nálamnál is jobban örült. S közben bölcsen arra is megtanított, hogy mindig, mindenért meg kell küzdeni az életben is, semmit sem adnak ingyen, csak úgy.

Később már magam ragaszkodtam hozzá. Semmi sem kellett ingyen, mindenért meg akartam dolgozni, küzdeni. Így tanultam, nagyon hálás voltam neki ezért.

Az édesanyám által gyártott kártyák csakhamar elkoptak, meggyűrődtek, szakadoztak, letörött a sarkuk. Egyszerre csak magam is észrevettem, hogy a hátlapjáról is felismerem a lapokat, melyik mi. Fel is róttam az apámnak, hogy ő bizony ezt már régen tudja, csak nekem nem szólt, talán ezért tudott annyiszor nyerni. Akkor édesapám elérkezettnek találta a pillanatot, hogy kell venni egy új kártyapaklit, méghozzá igazit. Na de miből?

Élelemből be volt készítve, a padláson a kenyérnek való, a pincében a krumpli, s egyéb zöldségek, az istállóban a tehén, ellátott bennünket friss tejjel,

tejtermékekkel, volt baromfi, disznó az ólban... nem szenvedtünk semmiben hiányt, de pénzünk, az nemigen volt.

Apa először azt vetette fel, hogy anya ne vegyen fonalat, hanem ahelyett veszünk egy pakli kártyát. Édesanyám azonnal harci támadásba lendült, hogy hát mégis kinek a lába fagyjon le, csak azért, hogy kártyázhassunk? Apa mosolygott a nem létező bajusza alatt, természetesen számított erre a heves reakcióra. A második javaslata az volt, hogy egy hétig a felnőttek csak egyszer fognak étkezni naponta, csak a gyerek, ehét többször. Na, ez ellen viszont én tiltakoztam, és azonnal megfogadtam, hogy én sem fogok enni. Meg kell említenem, hogy nagyon csenevész, vézna kis lányka voltam. Majdnem balhé lett belőle, mert anya megint csak harciasan apára támadt, hogy is jut eszébe ilyen ostobaság, és főleg a gyerek előtt...

Igaza volt, mint ahogy már előbb említettem, az élelem be volt készítve, azzal nem jutunk előbbre, ha senki nem eszik egy falatot sem, akkor se. A vége az lett, hogy apa lemondott a vasárnapi Magyar Szóról. Ez egy napi lap volt, de csak vasárnaponként vette meg, ki is olvasta az első betűtől az utolsóig, annyira szerette. Azon a vasárnapon is elment, de újság helyett egy pakli kártyával tért haza. Annyira örültem neki, hogy örömet látva, a maga bánatáról meg is feledkezett.

Hanem a következő vasárnap nem ment a faluba újságot venni. Nem értettem, nekem is hiányzott, mert azért gyerekeknek való olvasmány is mindig akadt benne, s nem utolsósorban ebből az újságból tanultam meg olvasni alig öt évesen, mégpedig úgy, hogy a szüleim észre sem vették. Meg is kérdeztem apától, hogy miért nem megy Magyar Szóért?

Három újság árába került a pakli kártya, még nem vehetünk, mondta. Hát, ettől én is nagyon

elszomorodtam. De még inkább fájt apa szomorúsága, a magam módján próbáltam vigasztalni. Egész nap rajta lógtam, mesét kértem, mert azt is gyönyörűen tudott. Mesélni. Ha hozzáfogott, akár óraszám mesélt. Olyan gyönyörű meséket rögtönzött, saját kútfőből, azt hittem soha sem felejttem el őket.

Bizony, a meséket sajnos elfelejtettem, csak a kép maradt meg, amint apa hanyatt fekszik a heverőn, én ott kuporgok mellette, izgatottan várom, vagy hallgatom a soha véget nem érő szebbnél szebb meséket. Milyen szép volt, minden bánatom elfeledtem, s így ő is. Mesemondással, hallgatással telt a nap. Anya vigaszul mindkettőnknek madártejlet készített.

Emlékezetesek maradtak ezek a vasárnapok Magyar Szó nélkül is.

Esténként pedig jöhetett a kártyacsata. Most már igazi, eredeti magyar kártyával.

Disznópásztor és királykisasszony

Imádtam hajnalban kelni kisgyerekként, amikor még a tanyán éltünk. Gyönyörű hajnalok ékesítik az emlékeimet. A hajnali felkelésről felnőtt koromban szoktam le, amikor már városban éltem.

Ott nem volt hol keresni a hajnal varázsát, eltűnt minden, nyoma veszett. Inkább rászoktam a későn kelésre. Pedig nagyon nehéz volt, és sokáig furdalt a lelkiismeret, hogy megint nem köszöntöttem a Napot. Pedig megérdemli. Csakhogy a nagyvárosban nincsenek ilyen bensőséges nagy találkozások. Talán a városi ember nem is tudja, mi az, ami kimaradt az életéből.

Különösen a nyári hajnalok voltak varázslatosak. Miután learatták a búzát, mindennap ki kellett hajtani a disznókat a tarlóra. Akkor lehetett kicsit az etetésen spórolni. Ugyanis rengeteg letört kalász maradt kinn a tarlón, sőt olyan is előfordult, hogy szétszórták a búzát valami oknál fogva. Talán kiszakadt a zsák, vagy ki tudja mi oka lehetett, de olykor több ujjnyi vastagon volt betérítve a föld a magas tarló között gyönyörű búzaszemekkel, s azzal azután már senki nem törődött.

Több alkalommal magam találtam ilyen „éléskamrát” az állatoknak. Emlékszem a küszködésre, mire rávettem őket, hogy ide gyertek, itt aztán jóllakhattok kedvetekre!

A tarló hamar zöldülni is kezdett. Nőtt a gyom, no meg a mezei virágok. Így az állatok mindjárt zöldet is legelhettek, meg nekem is megvolt az örömöm és szórakozásom. Mindennap meglephettem édesanyámat egy csokor friss mezei virággal. Hogy azoknak a

virágoknak milyen jellegzetes, különleges és feledhetetlen illatuk volt! Szinte ma is érzem a tisztesfű, vagy a gyönyörű lila színű földimogyoró virágának kellemes édeskés illatát. Volt bársony kék szarkaláb, élénk kék búzavirág, piros pipacs, békaszáj... Ezek a disznópásztorkodások fantasztikus élményekkel töltötték a már enélkül is megrakott puttonyomat.

Emlékszem arra a kora hajnalra, amikor édesapámmal együtt hajtottuk ki a kondát a tarlóra.

Akkor még egészen frissen, aratás után volt, még a szalmabálák is ott heverték szétszórva a tarlón.

Már előző nap találtam az állatoknak „éléskamrát”, s mondtam édesapámnak, hogy egyenesen oda hajtsuk őket, hadd lakmározzanak. Így nekünk nem igen akadt dolgunk, ott volt a konda egy rakáson, nem kellett futkosni utánuk.

Édesapám mindig nagyon találékony volt. Ezúttal azt mondta:

– Gyere, hamar hordjuk össze a szalmabálákat, építünk neked várat, sőt még trón is lesz benne a királykisasszonynak! – ezen én nagyon jól kacagtam, viszont nem kérttem magam, igaz, hogy csak egyesével, de annál fürgébben hordtam a bálákat, persze édesapám hármát-négyet vitt egyszerre, de hát nálamnál az az egy is nagyobb volt, mint amekkora én magam voltam. Gyűltek a bálák, édesapám elkezdte a várépítést.

Hamar elkészült a vár, gyönyörű volt. Lépcső vezetett fel a trónig. Volt ott helye a királynak is nem csak a királykisasszonynak. Mondta is édesapám, hogy hamar üljünk fel a trónra, mert most kel a Nap, ilyenkor nagyon hideg van, s a trónon nem fogunk fájni.

Milyen igaza volt, ott a hátunkat nekitámaszthattuk a szalmának, sőt teljesen körül ölelt bennünket a

szalmatrón és melegített, de még milyen jól melegített, és a szalmának is kellemes üde illata volt.

Onnan néztük a napfelkeltét. Ahogy a vöröslő nap előbújt a horizonton, mint egy nagy vörös korong, s ahogy haladt feljebb úgy szórta szét remegő álmos sugarait... Gyönyörűséges volt...

Ekkor édesapámnak már mennie kellett dolgozni, úgyhogy egyedül maradtam a kondával, no meg a saját tulajdonú várammal. Remekül eljátszadoztam ott. Nyolc óra körül már igencsak meleg volt, az állatoknak is melegük volt, meg is szomjaztak, mert hiszen jól megtömték már a bendőjüket, így hát rőögtek néhányat, s szép sorban elindultak a tanya felé. Semmi dolgom nem volt, csak mentem utánuk. Benn várta már őket a vízzel telt vályú. Tele itták magukat, s bementek az ólba, ott elnyújtóztak elégedetten, jóllakottan, s máris horkoltak jóízűen. Nekem csak rájuk kellett csuknom az ól ajtaját, s mehettem magam is reggelizni.

Nagyon sok ilyen gyönyörűséges hajnalra emlékszem, meg persze alkonyatra is, merthogy azok ugyanilyen mesésépek voltak. Jólesik olykor előkotorni a puttony fenekéről egy-egy régi szép emléket... újra érezni azokat az illatokat, gyönyörködni a napkeltében, s hát nem utolsósorban emlékezni arra, amikor nem csupán disznópásztor, de királykisasszony is voltam, s trónon ültem!

Holdfénysonáta

Aznap este sokáig kinn beszélgettünk a verandán sötétben. Kellemes nyári este volt. Édesapám azt mondta, telihold lesz, s mire feljő, akkorra már kezd a harmat is leszállni, amitől megpuhul a széna, nem töredezik és nem hullik le a levél róla, s akkor kezdik majd a szénagyűjtést. Hát vártuk, hogy a Hold feljöjjön, addig beszélgettünk, vagy énekeltünk a sötétben. Hamarosan feltűnt a Hold nagy kerek tányérja az égen és egyre világosabb lett. Édesapám kiment a kapun, hogy megnézzze a lucernát, puhult-e már valamicskét. Nagyon jó, újságolta, amint visszatért, ideális idő a szénagyűjtésre.

Édesanyám küldött aludni, rám zárják az ajtót, ők viszont munkához látnak. Dehogysis akartam én aludni menni, már nehogy ebből a jóból kimaradjak... Édesapám is helyeselte, így hát maradhattam. Segíteni nem sokat tudtam, olyan hat-hét éves lehettem, de boldogan tartottam szüleimmel a lucernamezőre. Ők munkához láttak. Egy ideig mentem utánuk, hallgattam a tücskök ciripelését, gyönyörködtem a csodálatos élő hangversenyben.

Aztán felfedeztem a csillagos eget. Hogy az milyen gyönyörű szép volt! A sötét égbolt ráborult a földre, s mintha milliárdnyi kis lámpás borította volna be az eget, merre csak a szemem ellátott... Még soha nem láttam ilyen szépet! A Hold szórta ránk sápadt sugarát, rám mosolygott, én visszamosolyogtam rá. Nem tudtam betelni ezzel a csodával. Édesapám megmutatta a Göncölszekeret, a Tejutat, amin én azonnal szerettem

volna végigmenni, merthogy az valami csodaszép lehet. Édesapám elmagyarázta, hogy az iszonyú messze van, csak innen gyönyörködhetek benne. Édesanyám már nagy gereblyével gereblyézte össze a szénát, hozzá futottam, s nála is próbálkoztam.

– Anyu, úgy szeretnék a Tejúton sétálni, hogy lehet odamenni? – érdeklődtem. Nála sem jártam szerencsével, azt mondta, hogy akik meghalnak azon az úton mennek fel a Mennyszigetbe. Milyen jó lehet nekik, gondoltam, s követtem itt lenn a tejutat... gyönyörködtem a csillagokban, és kábító volt a széna illata. Gyönyörű este volt.

Azután édesapám talicskára rakta a szénát, betologatta a fészker elé, mondván, hogy hajnalban felkel, ha már virrad, még puha lesz a széna, s akkor felrakja a fészker padlására, s onnan etetheti télen az állatokkal a finom szénát.

Visszafelé menet felülhettem a talicskára, s apa futott velem vissza a lucernamezőre, én meg kacagtam boldogan bele a néma éjszakába.

Mikor már elfáradtam, felültem a pince tetejének domborulatára, onnan gyönyörködtem a csodálatos holdvilágos éjszakában, a csillagokban, a tücskök hangversenyében, s mélyen beszívtam a szénaillatot, elraktározva jól a lelkem legmélyére, a drága élményt, az édes illatot, hogy soha, de soha ne feledjem el ezt az éjszakát.

Azt hiszem, hogy ez az álmom valóra vált. Azóta, ha a Holdfény szonáta akkordjait hallom, mögöttem elillan néhány évtized, gyermek vagyok újra a holdfényes réten, csillagos ég alatt s olyankor a széna illatát is újra érzem.

Az éjszaka varázsa

Esténként, amikor már elnémult a határ, a házi állatok jóllakottan álomra hajtották fejüket, a madarak is elcsendesedtek, álomba szenderültek, ebben a hirtelen beállt csendben, még sokáig üldögéltünk a verandán a sötétben. Csak az illatok nem tértek nyugovóra. Akácvirágzáskor este még erőteljesebben ontotta illatát a fehér fürtös akác, ami körülvette a tanyát. Beszélgettünk, vagy csak hallgattuk a csendet a kellemes illatos estében. Olykor egy elkésett szekér kotyogása hallatszott a távolból, majd, amikor már egészen sötét lett, elkezdődött a tücsökszerenád. Ha éppen beszélgettünk, suttogóra fogtuk, nehogy megzavarjuk a hangversenyt. Elképzelttem, a sok apró tücsköt hegedűvel, vonóval – hiszen így ábrázolták őket a mesekönyvek – s elbűvölve hallgattam gyerekkorom első, csodálatos szabadtéri hangversenyét.

Aztán feljött a Hold és lámpást gyújtott. Előbb gyér fény világította sápadtra arcunkat, aztán egyre erőteljesebben kúszott felfelé, s mintha ezüstport hintett volna a tájra, titokzatos tompa fényesség váltotta fel a tanya körüli fekete sötétséget. Az ég tele volt csillagokkal, a levegő illatokkal, és ebben a fantasztikus közegben lenyűgözött a tücskök muzsikája. Maradtam volna reggelig talán, ha édesanyám nem küld ágyba. Hangja ellentmondást nem tűrő volt. Alig tudtam elszakadni a hirtelen reám zúduló varázslattól.

Amikor bementem a szobámba, azonnal megvigasztalódtam. Gyorsan ágyba bújtam az ablak felé

fordulva. A Hold teljesen bevilágította a kis helyiséget, egy csellengő szellő gyengéden meglebegtette a függönyöket, csak úgy tódult be rajtuk az akácillat. A csoda, a varázs az ágyamba is elkísért...

Aztán bejött anya és becsukta az ablakot.

– Ne, még ne!– kérleltem – Majd ha elálmosodom becsukom.

– Megígéred? Csak akkor maradhat nyitva, ha biztosan nem felejtéd el becsukni! Nehogy még valaki elraboljon itt a nyitott ablakon keresztül...

Hogyne ígértem volna meg, hiszen még nem voltam álmos, persze hogy becsukom, ha elálmosodom. Anya még a széket is odakészítette, hogy elérjem az ablakot.

Az akácillat betöltötte a szobát, a Hold odajött, benézett és rám kacintott. Sokáig gyönyörködtem ebben a varázslatos éjszakában, és az álom is lábujjhegyen jött és pille könnyű leplet borított rám, úgy, hogy észre sem vettem. Az álmom is mesés szép volt. Bizonyára az öreg Hold mesélte.

„Régi, régi történet ez már, talán nem is hallottál róla. Itt történt, ezen a helyen. Élt itt egy káprázatos szépségű pásztorlányka. A haja szőke volt, mint az érő búzakalász, a szeme kék, akár az ég. Bele is szeretett nyomban a királyfi, amikor éppen erre járt hófehér lován, és megpillantotta a szépséges leányt.

Sokszor láttam őt, amint suhant a kertek alatt, csak úgy lobogott utána hosszú szőke haja. Ott találkoztak az akácsor alatt. Éppen akácvirágzás volt, s a királyfi mindig a leány hajába tűzött egy fűrtöt a virágból.

Hanem a következő napon hiába várt a királyfi a leányra, így hát oda osont az ablaka alá, hátha tudna szót váltani vele.

A leány nagyokat sóhajtott odabenn. Egyedüli vigasza a holdfény az akácillat és a tücsökszerenád volt.

Oda ment az ablakhoz és kitárta, hátha gyógyírt hoz az éjszaka a bánatára. Gyönyörködött a varázslatos estében, amikor hirtelen megjelent a királyfi.

– Miért nem jöttél ma éjjel? – kérdezte suttogva.

– Nem mehettem, és sajnos többé nem tehetem...

– De miért?

– Mert megígértem édesanyámnak – sóhajtott a leány – azt mondta, szájára vesz a falu, s azt ő nem élné túl. Ha megígértem, azt be is kell tartanom – mondta a leány, s látszott rajta, bármennyire fáj is neki, a szavát meg nem szegi.

A királyfi le sem hunyta a szemét aznap éjjel. Gondolkodott. Még alig pitymallott amikor felkelt, rongyos, piszkos ruhába öltözött, a fejére szalmakalapot tett, vállára vett egy kaszát s elindult.

Egyenesen a szegény ember házához tartott, ott aztán megkérdezte, lenne-e szüksége egy dolgos legényre? Nem kell őneki fizetség sem, csak koszt, meg egy szalmazsák az istállóban.

A szegény ember úgy gondolta, hát üsse kő, jól jön a segítség, ha már fizetség sem kell... majd szól az asszonynak, hogy ezentúl négy főre főzzön. Aztán kimentek a mezőre kaszálni. Gyűrte is a legény, csak úgy dőlt róla a veríték, meg is érdemelte a vacsorát, s aztán jóízűen aludt az istállóban a szalmazsákon.

Aztán egy szép napon feleségül kérte a leányt. A szegény ember áldását adta rájuk.

Akkor történt, hogy valami készülődés folyt a házban. Nagy volt a sürgés-forgás egész nap, meg aztán itt táncoltak az udvaron a kút körül. Éjszaka magam is láttam, amint kijő az ifjú pár az ajtón. Hát az a leány fényesebb volt a ragyogó csillagnál. Hosszú fehér menyasszonyi ruha volt rajta. És a fején akácvirág-fürtökből volt a koszorú. Bele is néztem a szemébe, de úgy ragyogott az, hogy az én fényem kismiska volt

hozzá. Egy felhő mögé bújtam íziben, gondoltam, táncoljanak csak a sötétben, de aztán láttam ám, hogy a királyfi itt maradt, és ezen a helyen éltek boldogan, még meg nem haltak.

Május volt. Azóta ilyenkor mindig virágba borulnak az akácok.”

Amikor felébredtem, nem mertem kinyitni a szemem, nehogy elszálljon ez a szépséges álomkép.

Végül, mégis rászántam magam. Tekintetem azonnal a nyitott ablakon akadt meg. Megrémültem. Gyorsan kipattantam az ágyból és becsuktam csendesen, nehogy lebukjak. Aztán visszafeküdtem, és eltöprengtem a mesén, amit a vén Hold mesélt nekem.

Akkor nyitott be Anya, és megdicsért, mert csukva látta az ablakot. Azt mondta, mennyire örül, megbízható vagyok, betartom az ígéretem...

Én csak néztem rá némán, megszólalni sem mertem...

Csak évekkel később értettem meg szavai jelentését, és súlyát. Akkor töredelmesen bevallottam, hogy azon az éjszakán, nyitott ablak mellett aludtam. Csak nézett könnybe lábadt szemmel, majd szótlánul megölelt.

Este az ablakba könyökölve hosszan bámultam ki az éjszakába. Akkor már tudtam, többé nem jár erre, hófehér lován a királyfi. Május volt. Akácvirágzás.

A nyúlcipő

Tavas. Húsvét... Húsvét. Tavasz... Mindig összetartoztak. Úgy kezdődött az életem, hogy tavasz volt. Aztán úgy folytatódott, hogy Húsvétra mindig tavasz lett, különösen a gyerekkoromra igaz.

Akkor még voltak igazi tavaszok. Vagyis, csak igazi tavaszok voltak. Nem ilyenek, mint most. Egyik nap ragyogó napsütés, enyhe idő, végre fellélegezhetünk, hogy megjött a várva-várt... itt van... hurrá!

Aztán másnap vad szél tombol, csakhogy fel nem lök bennünket, talán az eső is zuhog, imitt-amott havazik... aztán újra szelídül... majd megint támad... napokig nem látjuk a Napot, ilyen-olyan frontok ütnek, vágnak bennünket kupán... egyszer a fejünket fogjuk, másszor a csontjainkat fájlaljuk...

Hová lettek a régi tavaszok? Az igazi tavaszok? Már csak az emlékeinkben élnek.

Gyönyörű tavasz volt akkor is. Kellemes meleg, langyos szellő cirógatott, a fákon a lomb friss, üde volt, a gyümölcsfák virágba borultak, a búza erőre kapott, hiszen dédelgette a hótakaró eleget, aztán amikor megszabadult tőle, nőni akart! Nőtt, és gyönyörű zöldbe borította a határt. A füves rész is szépséges volt a tanya körül. A zöld fű imitt-amott már a térdemig ért, de teli volt virágokkal. Nyílt a pitypang, a százszorszép, gólyahír, és valami apró kék virág, ami olyan volt mint a nefelejcs, csak az éppen vadon nőtt, és amilyen apró virágocskák voltak, olyan pazar színben pompáztak.

Ezen a szép tavaszi napon a Húsvétra készülődtünk. Azonban ezúttal, dupla ünnep volt nálunk, mert a Húsvét

éppen a születésnapomra esett, március huszonnyolcadikára. Ez volt a harmadik születésnapom.

Édesanyám egész nap süttött, főzött, én meg természetesen ott tébláboltam körülötte a konyhában. Nem mintha sokat segítettem volna, viszont nagyon sokszor megkérdeztem, mikor jön már a nyuszi?

Estefelé apával mentem fészket készíteni, hogy legyen hová rakni a tojást a nyuszinak.

Füvet téptünk, azután én kiválasztottam egy nagy akácát, hogy annak a tövében helyezzük el a fészket.

Apa megmutatta hogyan kell a fészket csinálni, és azt mondta, készítsék minél többet, hátha akkor több ajándékot rak bele a nyuszi. Biztatott, hogy ott arrább a búzában is legyen fészek, hátha nem merészkedik ilyen közel a házhoz az a nyuszi. Belejöttem a fészek készítésbe, s mire besötétedett, legalább tíz fészek várta a nyuszit. No meg én...

Engem anya ágyba dugott. Azt mondta hagyni kell a nyuszit, nem állhatok őrt a fészeknél, mert akkor nem merészkedik oda és nem hoz semmit. Persze, elhittem, miért is ne hittem volna, úgyis korom sötét volt már, nem is láthatnék semmit... Vajon miért éjjel jár a nyuszi? Ezen töprengtem, amíg álomba nem merültem.

Reggel, még alig virradt, már talpon voltam, látni akartam mit hozott a nyuszi.

Kis kosarammal indultam, hogy összeszedjem a piros tojást. Közben csatlakozott anya és apa is, amint észrevettek.

Egyenesen a búzába futottam, ami nekem térdig ért már, és a harmatos búzától csupa víz lett a lábszáram. A reggel hűvös volt, de ki törődött most azzal, csak gyűjtöttem a szebbnél szebb színes tojásokat, egyik fészekben piros volt, a másokban kék meg sárga, a harmadikban zöld, és persze maradtak fészek üresen

is. Hanem a nagy akácfa alatt volt a fészekben egy csokinyuszi és csibe is a tojások mellett. Meg is telt a kosárkám, indultam volna be a házba, de anya megkérdezte.

– Miért csináltál ilyen sok fészket?

– Apa mondta, ha sok fészek lesz, több ajándékot kapok. – Anya lesújtó pillantást vetett apára.

– Apa, ugye ebből a tojásból kelt ki a kis csibe? Apa, miért vette el a nyuszi a tyúktól a tojást? Apa, miért a nyuszi hozza az ajándékot? – tettem fel a kérdéseket egymás után, nagyon komolyan.

Apa benne volt a pácban. Egyfelől anya nézett rá sandán, másfelől én ostromoltam kérdésekkel. Azonban, ezúttal is kivágta magát.

– Azért kislányom, hogy ha apa nyakán szorul a hurok, akkor fel tudja venni a nyúlcipőt! – s ezzel futásnak eredt a gyepes úton. Álltam, néztem utána, majd elkiáltottam magam.

– Apa, mi az a hurok? Mutasd, milyen a nyúlcipőd...

Évtizedekkel később, amikor a kisfiammal együtt vártuk a húsvéti nyuszt, édesapám megkérdezte:

– Felkészültél, mit válaszolsz a fiad kérdéseire?

– Követem a példádat, Apa! Maradok a nyúlcipőnél. Az legalább emlékezetes marad.

Gitár

Abban az évben alig vártam a nyarat. Nagy eseményre készülődtünk, én nagyon türelmetlenül, de szív-repesve vártam. Ugyanis, apa bejelentette, hogy júniusban kis csikó születik nálunk. Határtalan volt az örömöm, és minden gondolatom a születendő kis csikóra irányult. Szerettem én a kis bocikat is. De az szinte minden évben volt, már megszokottá vált. Csikó viszont, így visszanezve öt évtized távlatából, csak az az egyetlen egy.

Tervezgettem, álmodoztam, hogyan fog kinézni. Azt nem tudtam, az apa milyen, de az anya sötét színű, még sötétebb sörénnyel, a csikónak azonban, fehérek lesznek a lábai ott lenn, a pata felett, és egy fehér csillagot képzeltem a homlokára. Csillag, ez az! Csillag lesz a neve, az tökéletesen megfelel akár fiú lesz, akár lány. Csillag, Csillag!... És már repültem is, hogy elmondjam a szüleimnek, milyen fantasztikus nevet találtam a csikónak.

Apa éppen akkor fordult be a kapun a szekérrel. Futottam elé, mint mindig. Égtem a vágytól, hogy elmondjam neki...

– Apa!... Apa!... – Apa leugrott a bakról, felkapott, a magasba dobott, majd magához ölelt, és ment tovább, kifogni a lovat. A vályúhoz vezette, megitatta. Akkor már nagyon kímélte a „kismamát”, nagy volt a pocakja, szinte mindennapos. Már nem is terhelte apa, csak éppen befogta mindennap a szekér elé, és sétáltatta egy órán át. Azután bekötötte az istállóba.

Éppen jött kifelé, akkor már anya is ott termett, nálam az izgalom a tetőpontjára hágott, amikor apa váratlanul megszólalt, a szemei csak úgy ragyogtak.

– Fantasztikus nevet találtam a csikónak. Ez jó lesz akkor is ha fiú lesz, akkor is ha lány. Csak úgy mondom meg, ha nektek nincs ötletetek.

– Eszembe sem jutott, ezen törni a fejem – mondta anya, s már fordult is vissza a konyhába.

– Mondd Apa, mit találtál? – unszoltam.

– Gitár! – volt a válasz, s csak úgy csilingelt a szó ahogy kipréselődött az ajkai közül.

– No, mit szóltok?

– Nekem jó! – szólt hátra anya, s már ott sem volt. Apa rám nézett várakozón. Bennem rekedt a szó, hiszen apa annyira szeretné, ha Gitár lenne. Csak bólogattam nagyokat szótlanul, amikor apa nekem szegezte a kérdést:

– Neked tetszik?

Megszületett a csikó, fiú lett és a Gitár nevet kapta. Gyönyörű kiscsikó volt, sötét színű, a lábai fehérek voltak a pata felett, és a homlokán is volt egy fehér folt.

Azt a nyarat teljes egészében a csikó töltötte be. Ő szabadon járkált az udvar és az istálló között. Bemutattam neki sorra az állatokat, a fákat, minden kis zegzugot, s ő kíváncsian mindenre rácsodálkozott. Sokat futkároztunk, kergetőztünk az udvaron. Amikor utolért, szájával megbökte a kezem, mintha mondta volna: megvagy, te vagy a fogó! Egy ilyen alkalommal, ahogy megfordultam, döbbenet vettem észre homlokán a csillagot. Az a bizonyos fehér folt, ahogy a csikó nőtt, úgy formálódott szabályos csillaggá. Akkor átöleltem a nyakát, megpusziltam.

– Csillag lettél!... Mégis, csillag lettél! Az én csillagom. Ez a mi kettőnk titka. – súgta a fülébe és sokáig elvászathatatlanok voltunk.

Csak hogy megnőttünk. Előbb ő, azután én is.

Hatalmas ló lett belőle, húzta az igát az anyjával együtt. Aztán amikor városra kerültem, már nem igen volt időm foglalkozni vele. Egyszer édesapám azzal fogadott, amikor hazamentem, hogy sok neki a két ló. Nem is bír már velük. Gitár lusta, mindig hagyja, hogy az anyja húzza az igát helyette is, az viszont, már kiöregedett az igavonásból. A legszívesebben megválna tőlük, csak hát miattam nem teszi, csak úgy, ha beleegyezem.

Azt mondtam neki, tegyen belátása szerint, úgy, ahogyan neki jó.

Így történt, hogy mire újra hazalátogattam, Gitár már nem állt az istállóban. Eltűnt az életemből örökre. Sohasem kérdeztem meg mi lett a sorsa, s szüleim is bölcsen hallgattak róla.

Az viszont, hogy egy gyereknek milyen eszményi, sőt tökéletes játszótárs lehet egy kiscsikó, az a tény nem halványult azóta sem. Felejthetetlen élmények kötnek ahhoz a nyárhoz, amit Gitárral töltöttem.

Tapsi, a rókaképű

Két kutyánk volt, legalább kettő, de előfordult, hogy több is, gyerekkoromban, amíg tanyán éltünk. Kellett a házőrző, és jól jött olykor a segítségük az állatok terelgetésekor is.

Tapsi volt a legszebb. Ő volt a kutya-szépségideál, és az is maradt. Vörös volt a bundája, a pofája, szügye fehér, és a lábai térd alatt úgyszintén. Hosszú lompos farka volt. Úgy nézett ki, mint egy róka, csak éppen azok a fehér foltok különböztették meg a ravaszdi rokontól. Szép, okos fejét mindig magasra emelve hordta, és a járása is olyan előkelő volt.

Ősz volt, hideg, lucskos ősz. A fák már elvesztették lombjukat, a határból betakarították a gabonát. Ilyenkor sokat ácsorogtam az ablak előtt, a meleg szobában, és néztem a kinyílt határt. A sík vidéken messzire lehetett látni, s oly jó volt egy-egy távoli képet megfigyelve bámulni a messzeségbe. Ilyenkor már a vadászok is megjelentek. Akkor édesapám is az ablakban állt, szerette nézni a vadászatot. Én nem, mert a lelkem nem bírta el, hogy lelövik a nyulakat, és nem bírtam a látványt, amikor egy-egy vadász akár három-négy nyúlhullával a vállán távozott a vadászmezőről.

Azon a napon is hideg őszi idő volt, de száraz, nem esett az eső, és a földek is szárazak voltak. Ilyenkor a vadászok is könnyebben járták a mezőt.

Ebéd után vittem a kutyáknak a maradékot, hadd ebédeljenek ők is. Tapsi rendkívül jámbor jószág volt, így ő mindig szabadon járt, míg a másik kutya meg volt kötve, nehogy szétszedje a hozzánk betévedő látogatót.

Ketté osztottam az ebédet, de Tapsit hiába szólongattam, nem volt sehol. Előfordult máskor is, hogy elkóborolt kicsit, éppen ezért, nem izgattam magam különösebben.

Estefelé volt már, amikor észrevettem, hogy Tapsi ebédje még mindig érintetlen. Hihetetlen, ha el is csavargott, ebédre mindig hazatért. Körbe futottam a tanyát, szólongattam, mindhiába. Szóltam édesapámnak, hogy eltűnt Tapsi. Mire a legapróbb részleteket is közöltem vele, izgatott lett, és láttam rajta, hogy sejti már mi történhetett.

Míg én újra meg újra körbe jártam minden zegzugot, addig apa kijebb ment a földekre, s egyszer csak eltűnt egy mélyebb völgyben. Amikor újra megláttam, karjaiban hozta Tapsit. Futott. Láttam, a kutya csupa vér, amint apa letette az udvaron, akkor látszott, hogy ő is csupa vér lett a kutyától.

– Tépjetek szét egy lepedőt. Gyorsan el kell kötni a sebeket, nehogy elvérezzen! Igyekeztek, addig én megnézem hol kapott lövést.

Minden igyekezetünk hiábavaló volt. Tapsi négy lövést kapott, nem élte túl. Apa azt mondta, hogy haza akart jönni, és biztos benne, hogy hazaér a saját lábán akkor is, ha ő nem siet a segítségére, mert hazafelé tartott, pedig már alig vonszolta magát.

Ott térdeltem előtte, egy halk nyüszítést hallottam, még rám emelte szép szemeit, ahogy a fejét simogattam, majd lezárta örökre.

Akkor hirtelen édesapámat szólongatta valaki.

– Gazduram, meglőttünk egy rókát, a vérnyomokat idéig követtük, talán itt húzta meg magát valahol a tanyán.

– Itt van, nézzék! A kislányom kutyája volt, nem róka.

Ahogy sűrű bocsánatkérések közepette mentegetőzött az egyik vadász, ráemeltem könnytől ázott szemem, s tudtam, hogy azt az arcot sohasem fogom elfelejteni.

Évekkel később láttam viszont azt az embert, egy tanárom személyében. Biológiát tanított, remek tanár volt. Mégsem tudtam megkedvelni sem őt, sem a tantárgyát. Nem tudtam neki megbocsátani Tapsit.

Gürci megpróbáltatásai

Egészen véletlenül találtam rájuk, ott a szénapadláson. Valami nyávogásra lettem figyelmes. Másztam fel a létrán, azt hittem Cirmi, mert napok óta nem láttam, nem jelentkezett a vacsoránál sem, hát mentem a hang után, gondoltam beteg lehet. Aztán egy egész kosár kiscicára bukkantam. Azt sem tudtam, honnan jött az áldás, egy egész kosár kiscica!... Hatan voltak. Próbáltak kimászni a félig már korhadt kosárból, de mindig visszacsúsztak. Egynek sikerült végül, egy kis cirmosnak. Ő bizonyult a legkitartóbbnak, benne volt a legnagyobb élni akarás, nem adta fel a küzdelmet.

Azután szóltam apának, nem értettem mi a reményvesztett nyávogás oka.

– Éhesek! – mondta apa – Azt hiszem Cirmi kölykei lehetnek. Valami érhetne az anyjukat, láttam én rajta, hogy nagyon sovány, azt sem hittem volna, hogy ennyi kölyköt hoz a világra...

– Lehet, hogy elpusztult valahol, Apa?

– Valószínűnek tartom. Ki vannak éhezve a kiscicák. Pedig már nem is olyan picik, hogy csak úgy...

– Ne, Apa! Majd én etetem, gondozom őket.
– Ennyi kiscicát? És ugyan mit kezdünk ennyi macskával?

Mégis sikerült meggyőzőnöm apát. Talán azért is, mert tudta, mi lesz a végkimenetele. Nem akart vitatkozni velem, belement, hogy etessem, gondozzam őket, azután meg találjak nekik gazdit.

Keltem hajnalban, mire anya megfejte a tehenet, már ott álltam a sorban. Azután futottam vele a kiscicákhoz. Csakhogy ők még nem tudtak enni, még inni sem. Csak az a kis cirmos, amelyik kimászott a kosárból, ő nem adta fel. A kisujjamat a tejbe mártottam, és azt kezdte szopogatni, aztán a másik kezemmel adagoltam a tejet a kisujjamra... Nehezen ment, és csak kevéske tej jutott a pocakjába, de kérte, tovább kérte rendületlenül. A többiekkel is próbálkoztam ezzel a módszerrel, de úgy látszott már feladták, aludtak csak a kosár mélyén.

A kis cirmos harmadnap már a tenyeremből lefetyelte a tejet, pár nap elteltével a tálkából, mint a nagyok. A többi akkor már nem élt, csak ő egyedül gürkölt az életben maradásért. El is neveztem Gürcinek, és a szüleim beleegyeztek, hogy megtartsuk, tehát gazdit sem kellett keresnem neki.

A nevére viszont alaposan rászolgált a továbbiakban is.

Mire felnőtt, nagy erős kandúr lett belőle, és remek vadász. Jó erőben volt, és nem volt a háznál egyetlen egér sem, arra szorgosan ügyelt, de azért reggelente, és esténként is, sorba állt egy kis friss tejért. Azután ha beengedtem a meleg szobába, hideg téli estéken, elnyújtózott a kemencekuckóban és hálásan dorombolt órákon át. Nagyon szerettem Gürcit, talán azért, mert

engem ismert anyjának, és mindig ragaszkodó, hűséges állat volt.

Aztán történt valami, amikor már városon folytattam tanulmányaimat. Szüleim beköltöztek a tanyáról a falusi házba. Amikor hazalátogattam, már ott vártak rám. Mindent megnéztem sorjában. Ott álltak a lovak az istállóban, a tehén is a kis bocival együtt, disznók az ólban, a baromfinak is meg volt a helye, sőt Buksi is ott csaholt örömeiben, hogy újra lát, no de hol van Gürci...

– Még Gürcit nem láttam, hol lehet? – észrevettem édesapámon, mintha ettől a kérdéstől kissé megrettent volna.

– Őt nem hoztátok ide? – kérdeztem ijedten.

– Dehogynem! Már hogyan hoztuk volna – siettek a válasszal mindketten.

– Zsákba tettem és fel a szekérre. Macskát úgy érdemes, akkor nem tud visszamenni, – mondta apa mentegetőzve – legalábbis eddig azt hittem. Itt aztán bezártam őket az istállóba két napra. Vagyis másnap este, amikor nyitottam az ajtót, úgy ugrott neki, olyan erővel, hogy kiszakította kezemből, az ajtó sarkig tárult, és mind kifutottak rajta. Ez a kettő itt van, látod? De Gürci eltűnt. Hívtuk, hívogattuk, aztán kerestük mindenfelé, de nem volt sehol, nem jelentkezett sem reggeliért, sem vacsoráért...

Nagyon elszomorodtam, tehát Gürci nincs többé, ez mégsem lehetséges. Nem tudtam belenyugodni.

Legközelebb azzal fogadtak a szüleim, hogy megvan Gürci. Kinn van a tanyán. Ott látták többször is, tejet is vittek neki. Aztán apa próbálta megfogni, de Gürci nem hagyta magát. Elfutott. Apa azt mondta, hogy az esetleg csak nekem sikerülne. Hogyan talált vissza a tanyára, arra senki sem tudott magyarázatot adni. Hiszen

zsákban hozták, és egy macskának tíz kilométer sem kutya ám. Apa szerint engem keresett. Mivel itt a falusi háznál nem voltam, hát megkereste a régi otthonát, hátha ott talál. Megbeszéltük, hogy kimegyünk a tanyára egy hétvégén és újra ide hozzuk.

Nem került rá sor. Valahogy mindig sok volt a munka, a tennivaló, nem volt rá idő sohasem. Csak jöttem, elrepült az idő, s már futnom kellett vonatra, buszra. Apa mindig vitt tejet a tanyára Gürcinek.

November vége volt már, fagyos, ködös őszi idő. Szomorúan bámultam ki az ablakon és Gürcire gondoltam. Mi lehet vele? Apa azt mondta nincs már ott a tanyán. Nem jön a tejért, de különben sem talál már ott ennivalót. A kukoricát is betakarították, ilyenkor szoktak az egerek menedéket találni a tanyákon, hogy átvészeljék a telet. Tehát egeret sem tud fogni, és hamarosan leesik a hó...

– Hátha befogadták valahol egy tanyán – tűnődtem az ablakban állva, néztem a szürke, átláthatatlan ködbe, amikor valami nyávogásféle ütötte meg a fülem. Gürci! Ez volt az első gondolatom, amikor a szürke köd alján, ott lenn az udvaron, valami mozgást észleltem. Újra hallottam a gyengülő nyávogást, és akkor megláttam egy girhes cirmos macskát. Láttam erőtlén lépteit, láttam, amint a konyhaajtó felé vánszorog, egyre erőtlenebbül, egyre gyengülő miákolással...

– Gürci! – sikoltottam fel, s rohantam ki a ködös, dérepte udvarra, s szinte a karjaimba ájult a macska, úgy hoztam be a konyhába. Apa azonnal futott, azt mondta hoz egy dobozt, és tegyük ide a tűzhely közelébe, hogy felmelegedjen. Anya tejet melegített, kis tálkáért futott...

Már a tűzhely mellett feküdt a dobozban betakargatva órákon át, amikor felnyitotta a szemét. Csupán halk

nyöszörgést tudott produkálni, de már mozdulni is képtelen volt. Akkor szólalt meg apa.

– Tudod mit tettél, amikor nem hagytad elpusztulni a többivel? Hát most megint szüksége van rád!

Hálásan rámosolyogtam, és hoztam a tálkába készített meleg tejet. Úgy csöpögtettem bele a félig nyitott szájába, mindig újra és újra, míg egyszer megmozdult és nyelni kezdte. Adagoltam a tejet tovább, egy ideig még nyelte, aztán elaludt.

Estefelé már megmozdult, ült a tálka előtt, és enni kért. Vittem a langyos tejet, aprítottam bele egy kis kenyeret, s csak néztem a csontsovány macskát, néztem, mivé lett az a nagy erős kandúr, néztem, amint lassan lefetyeli a tejet, majd a kenyérből is csippent egy picit, s ereje fogytán újra elnyúlik a takarón... Még hallottam, dorombolni próbált, de nem sikerült neki, elaludt újra.

Másnap már többnyire üldögélt a dobozban, és egyre többet evett. Már biztos voltam benne, hogy életben marad. Mielőtt visszautaztam, elmondtam neki, hogy ezentúl itt az ő otthona. Én ugyan, nem leszek mindig itt, de jövök és akkor szeretném, ha itt találnám őt is. Legyen jó és szófogadó.

Mintha megértette volna minden szavamat, mert betartotta, úgy ahogy kértem. Felépült és ugyanolyan szép és erős lett, mint régen, az egerek menekültek is a háztól, ha nem akartak áldozatul esni ennek a kőkemény, rendíthetetlen vadásznak.

Később már azt is megtanulta mikor megyek haza. Ott üldögélt a kapu mellett a kerítés tetején, s amikor meglátott, futott elém, körbehízelegtek egymást, s azután ment mindenki a maga dolgára és eszébe sem jutott többé elhagyni a házat.

A pokol tornácán

Elmondani, leírni azt, ami elmondhatatlanul és leírhatatlanul szép, megoldhatatlan paradoxon.

Ahogy megpillantottam, le sem tudtam venni többé a szemem róla. Elképesztő volt!

Elképesztően szép, elképesztően irreális, és kétségbeejtően magányos.

Az Adria parti Budva városkában kószáltam. A várfalat jártam körbe, majd a várfalra könyökölve gyönyörködtem a kilátásban. Akkor láttam meg. Szemben a tengerparton húzódó függőleges sziklafalon. Egy satnya kis fa. Eltűnődtem, hogyan kerülhetett oda a kőrengetegből kiálló csenevész kis fácska. Talán a szél hozta az apró magot, s beültette egy sziklahasadékba. Vajon, hány millió magot tékozolt el a természet, mire megfoghatott egyetlen apró mag egy hajszáltrepedésben. Vajon mi ösztönözte, mi készítette arra, hogy hajtson, növekedjen a fény felé, micsoda mostoha sors jutott neki. A kérgén, s a csont vékony kis gallyakon látszottak a mindennapi küzdelem nyomai, apró hegek, kificamodott tagok, tarjagos daganatok. A gyötrelmek minden fájdalmával feleselt a nádszál karcsú kis gally, gyökerei hajszáltrepedéseken, szövevényes hasadékokon át csavarodtak, furakodtak tovább, kiszívni a sovány sókat, a kevés nedvességet, ami a sziklasivatag repedésein át eljutott hozzá. Mily gyönyör, hogy táplálhatta vékonyka ágait, fejletlen leveleit, s most ott feszült az űrben, alatta mélyen a tenger habzó

hullámai csapkodtak, s fölötte még messze magasan voltak a társai. Ő ott árván, magányosan, egyedül a sziklafalon.

Tovább sétáltam, már benn jártam a keskeny sikátorokban, amiket annyira kedveltem a tengerparti városokban. De most valahogy nem érdekelt. Folyton az árva kis fa járt a fejemben, s nem értettem, ez büntetés számára, vagy ajándék, hát hiszen élt, de hogyan? Nem hagyott nyugodni, visszatértem a várfalra, s azt szemlélgettem, vajon máshonnan meg lehet-e jobban közelíteni valami fortéllyal.

Reménytelen volt a helyzet, oda út nem vezet, annyira bátor viszont mégsem voltam, hogy kötélhágcsón ereszkedjek a mélybe.

Mindennap kimentem a várfalra, meglátogattam. Nem tudtam szabadulni a látványtól, nem tudtam eldönteni, szenvedjek-e vele, vagy örüljek, hogy él.

Egy napon nagy vihar kerekedett. Haragos fekete felhők közeledtek, azután vad, örvongó széllel üzent, hogy érkezik. Felkorbácsolta a tengert, sűvített a szél, vadul vágatva közeledtek a félelmetesen fekete felhők is.

Esőkabátba bújva álltam a várfalon, egy lélek sem volt látható sehol. Csak ő, és én. Mi ketten. Érezni akartam azt, amit ő is érez, látni azt az életen át tartó küzdelmet, és érteni, megéri-e? Kisvártatva az eső is zuhogott, mintha dézsából öntötték volna. Az orkán a tengert is felkorbácsolta. Dübörögtek, zúgtak a hullámok, majd felcsaptak több méteres magasságba a parton. Jó magas volt a várfal, veszély nem fenyegetett. A várfal sarkába húzódtam, hittem, ott nem eshet bajom.

Csak hogy az eső úgy zuhogott, hogy semmit sem láttam, az esőfüggöny minden látványt eltakart előlem.

Majd szinte megmarkolt a szél, s odább dobott a várfal másik sarkába. Ott összehúztam magam, vártam amíg csitult a vihar, közben sajgó csontjaimmal voltam elfoglalva, meg sem próbáltam újra felállni.

Nem tudom meddig ülhettem ott a zuhogó esőben mozdulatlanul, hallgatva az őrült vihar robaját, tűrve, hogy a szél letépázza rólam az esőkabátot, lökdössön, közben éreztem már a bőrömön az eső hidegét. A fogaim vacogtak, összehúztam magam a sarokban, amilyen kicsinyre csak tudtam.

Az eső szűnt, már át lehetett látni rajta, a szél is csillapodott. Megpróbáltam felkelni, fájt a csípőm, fájtak a térdeim, a várfalba kapaszkodva próbáltam talpra állni. Őt kerestem, hol van? Alig találtam meg, a szél még galádul birkózott vele ott a pokol tornácán. A gyenge kis törzset hol jobbra, hol balra tekerte, ingázott vele, játszadozott, azután neki vágta a sziklának, gyenge, vézna kis karjait mind hátracsavarva.

– Ne, ne gyötörd, ne kínozd már! Nem szégyelled magad? Mennyivel erősebb vagy nála! – kiáltottam fel magam is kínomban, tehetetlenül, s már a könnyeim is folytak, de édes mindegy volt, úgyszólván víz voltam, bőrig áztam a széttépett esőköpenyben.

Hirtelen állt el a vihar, a szél elinalt, az eső elállt, a fekete felhők tovább száguldottak. Talán hatásos volt a kérésem? Nem tudom, de pillanatok alatt sütött ki a nap, s akkor néztem újra a fácskára. Ott állt megtépázott levelekkel, mégis diadalittasan, számlálgatva ágait, majd megrázta magát... túlélte ezt a förtelmes halált.

Akkor néztem végig magamon, az esőkabátom megtépázva, bőrig ázva, a hajamból az arcomra csorgott a víz, lehorzsoltságomtól imitt amott csorgott a vér, álltam ott vacogva és kacagva, kinyújtottam a kezem felé – Nem vagy egyedül! – suttogtam csak úgy magam elé,

érezni véltem ujjaimon az érintését, a néma hálát...
Boldogan rohantam le a várfalról...

Végtelen öröm járta át a lelkem, mert akkor már tudtam, hogy ugyanezt érzi nap mint nap gyötrelmes kínjai közepette a kis fa a sziklafalon.

Mielőtt haza indultam, elköszöntem tőle. Nehéz búcsú volt. Azóta sem tudom feledni!

Begolyózva

Már két napja ki sem mozdultam a konyhából. Szemeim előtt piros golyók ugrándoztak. Attól tartottam, ha sokáig így megy, begolyózik...

Bő termés volt az idén meggyből. Hát persze, hogy elrakom! Válaszoltam a férjem fel sem tett kérdésére. Csak nem hagyjuk kárba veszni? No, lehet, hogy itt követtem el az első hibát, mert ettől kezdve ő csak hordta, hordta a ládákat.

Dolgoztam magam is szorgalmasan, készült a szörp, a befőtt, a lekvár, de került a mélyhűtőbe is bőséggel. A legnagyobb munka mégis a magok eltávolítása volt. Előkerült a kis magozógép. Kattogott ő szorgalmasan, közben fröcskölt, mintha most egy évre előre ki akarná élvezni minden örömét, tudván, hogy azután egy évig a kutya sem törődik vele. Csupa „vér” volt már a csempe, az asztal, a járólap, és természetesen jutott bőven az arcomba is.

Csöngettek! Gyors kézmosás, ajtónyitás. A postás visszahőkölt, majd gyorsan átadta a küldeményt. Nem is köszönt el, mintha menekülne...

Visszafelé jövet a tükörbe pillantottam. Magam is meglepődtem, hát hiszen, csupa vér vagyok! Én balga, fehér kötényt kötöttem. Most inkább meg sem próbálom leírni milyen volt. Megfogadtam: nem nyitok ajtót senkinek!

Bekapcsoltam a számítógépet. Van bő tíz óra zene letöltve, a gép maga váltogatja a zeneszámokat, tehát semmi dolgom vele, majd feldobja a hangulatom ilyen unalmas munka közepette. Jól felerősítettem, hogy a konyhában is élvezhető legyen.

Az Olasz capricciót már dúdoltam, egészen felhangolódtam. Azután Smetanával andalogtam a Moldva partján. Hallgattam amint locsog, fecseg a folyó, a part menti fák lombusogását élveztem, ábrándoztam.

Dvořák Szlovák tánca! Hát, ez egyszer táncra nem perdültem, de egészen felélénkített. Gyorsabban püföltem a magozót. Fröcsögött a vér szerteszét, már úgyis mindegy, fő a meggy, meg, hogy a munka megy! Már semmivel sem törődtem...

Jött a férjem, az utolsó ládával. Kikergettem a konyhából, vigye el innen még szépen mondom.

Jobbnak látta nem vitatkozni velem, majd reggel elviszi az alkalmazottainak, biztosan lesz aki kapva kap érte. Ebben megegyeztünk...

Beethoven: Emperor! Mi tagadás, levett a lábamról. Egy székre rogytam, a könnyem is csorgott.

Elég már mára, fáradt vagyok, látni sem bírom a vértócsákat...

Ezt a vérmezőt még feltakarítom. Mint gyilkos, a nyomokat eltüntetem, lemosok, felmosok... már sehol

egy vérfolt, sehol a tetem, a bizonyítékot eltüntettem. Kicsit megkönnyebbültem.

Már a zuhany alatt álltam, amikor beszűrődött Mozart zongoraversenye. A huszonegyedik! A kedvencem. Olyan léleksimogató dallam, nagyon rám fért. Minden rendben van, holnapra kipihenem magam.

Az álmom? Az már igazi horror. Sikítok hangosan... ez véresen komoly. Miért nem hagytam bekapcsolva a gépet? A zenétől talán visszatérek a valóságba, ami nem véres, hiszen fekszem az ágyban... a magozógép zakatol az agyban...

Zene nélkül nem megy. Bekapcsolom a gépet, beállítom Brahms altatódalát.

Visszafekszem. Jó éjszakát!

Mami, aludj!

Akinek volt kisgyereke, annak vannak kellemes, vagy mulatságos történetei is a tarsolyában, abból az időből.

A kisfiam olyan kettő és három éves kora között lehetett, már ovis volt, nekem dolgoznom kellett.

Délután, amikor hazaértünk, mindig beszélgettünk kicsit, elmesélte az óvodai élményeit, esetleg játszottunk együtt, s azután fogtam hozzá a vacsorakészítéshez.

Ezen a délutánon is kettesben voltunk otthon, vacsorát kellett főzöm, de – kivel ne fordult volna elő – iszonyúan fáradt és álmos voltam. Úgy éreztem, ha nem fekszem le azonnal, álltomban, vagy akár jártomban, de nyomban elalszom. Kisfiam játszott a szobában az építőkockákkal, mélyen elmerülten. Gondoltam, szundítok egyet. Gondosan bezártam az ajtót, ne tudjon senki bejönni míg alszom, de a gyerek se tudjon kimenni, nehogy elkószáljon.

Azután szépen megbeszéltem vele.

– Mami nagyon álmos, szundít egyet, jó lesz? – bólogatott.

– Na, figyelj, most fél hat van, látod itt van lenn a kis mutató is, meg a nagy is. A kicsi itt marad, de a nagymutató halad felfelé, s ha ide felér – mutatok a 12-re, – akkor szóljál, ébressz fel. Jó? –

Bólogatott. Kérdezem, értetted? Ismét bólogatott. Mondom neki, ismételd el. Elismételte, a pici ujjacskájával mutatta a mutatókat, meg, hogy hová kell érkeznie a nagymutatónak.

– Jól van, te szépen játsszál, csak itt a heverőn szundítok egy kicsit – mondom megnyugodva.

– Te csak aludjál mamikám, majd szólok – mondja ő együtt érzően.

Gyorsan elnyúlok a kanapén, csukódik is le a szemem, mintegy parancsszóra, még egy utolsó erőfeszítéssel kinyitom, látom ott ül az építőkockái mellett, tehát minden rendben, máris lecsukódik a szemem... mintha még hallanám apró lábdobogását, de az álom már erősebb nálam... és egyszer csak... a hangocskáját hallom, suttog a fülemben.

– Mamikám, aludj, messze van még a nagymutató, csak aludjál nyugodtan.

– Jól van kicsim – mondtam alig hallhatóan, mert a szám már nem engedelmeskedett, a fél szememmel még láttam, amint leült a játékaikhoz, majd az órára nézett.

Végre elaludtam. Arra ébredtem, hogy kicsi keze simogatja az arcom, suttog a fülemben.

– Aludjál még mamikám, még nem ért oda a nagymutató, csak te aludj nyugodtan – hát mit mondjak, ez valóban megnyugtató. Ő máris rohant a játékaikhoz, én nem tértem magamhoz, zuhantam újra álomba... de kisvártatva már megint ott suttogott a fülemben.

– Még alhatsz mamikám, még mindig nem ért oda a nagymutató, csak aludjál nyugodtan...

Erre már csak kipattant a szemem. Most már figyelni kezdtem, mit művel ez a gyerek.

Újra a játékaiknál guggolt, kézbe vett egy építőkockát, majd az órára nézett, aztán felállt, odament az órához, nézte, felém indult, lehunytam a szemem, ne vegye észre, hogy figyelem. Jött és suttogott a fülemben.

– Mamikám, aludhatsz még...– vissza a játékaikhoz, majd újra az órát nézte, s ismétlődött minden újra.

Akkor értettem meg, hogy milyen nehéz feladat elé állítottam. Hát hiszen, ha belefeledkezik a játékba, elfeledkezik az óráról, tehát állandóan az órát kellett figyelnie, hogy ne feledkezzen meg róla. Ó, szegénykém,

micsoda nehéz feladat ez neked. Szóltam, hogy ébren vagyok, már kialudtam magam, csak játsszál nyugodtan. Leguggolt a játékaikhoz, még ellenőrizett, látta nyitva a szemem... belemerült a játékba, megfélemedkezve a világról.

Én meg felkeltem, bár ugyanolyan fáradtan, álmosan indultam a konyhába vacsorát készíteni, de némi büszkeséggel: lám, kicsi fiamra mindig számíthatok.

Amikor az égiek is sírnak

Ahogy kilépek a kapun, látom szemerkél az eső. Sebaj, a posta nincs messze, aztán majd útközben veszek valami harapnivalót, későig benn kell ma maradnom. Remélem nem lesz tömeg a postán, mindössze fél óráam van. Sietek. Még jól is esik a szitáló eső, feltartom az arcom, élvezem, hogy hűsít.

A postán alig vannak várakozók, milyen meglepő, így hát gyorsan végzek. Már kényelmesebben sétálok, egy gondot leráztam. Betérek egy pékségbe, két sajtos kiflit kérek. Még tíz percem van.

Az utcán nagy a tömeg, főleg itt, ahol olyan keskeny a járda. Valamiért nem is halad a sor, zúgolódnak az emberek, lökdösődnek. Csak hangfoszlányok jutnak el a fülembe, valami részegről esik szó. Nem értem, nem is érdekel. Sodor a tömeg. Egyre nagyobb a zúgolódás. Most érek oda, ahonnan a forrás ered. Itt reked meg a tömeg, mert egy idős bácsi ül a járdán, mellette bot, meg

valami motyó. Ahogy sodródok el előtte, akkor látom, hogy fél lába van. Az arcán tompa kín. Megviselt, fáradt lehet, vagy beteg. Tehát róla beszélnek. Nem, nem látszik részegnek.

A tömeg már tovább sodor, de nem hagy nyugodni a lelkiismeret. Éhes! Igen, éhes lehet, ezt láttam meggyötört arcán. Sarkon fordulok. Úszok szemben az árral. Most már rám is dühösek az emberek, lökdösődnek, morgolódnak. Kihúzódok egészen a járdaszegélyre, s elszántan megyek szembe a tömeggel. Már itt kell lennie, gondolom, amikor egy rendőrön akad meg a tekintetem. Igen, jól gondolom, ott van a bácsinál. Mondja neki, hogy el kell innen mennie, nem tudnak az emberek közlekedni tőle a járdán.

Igen persze, jut eszembe, a hajléktalanok meg a koldusok ki vannak tiltva a belvárosból. Rontják a városképet. Milyen könnyen meg lehet oldani a problémákat, mintha nem is emberekről lenne szó. Várok egy kicsit, hátha a rendőr mégiscsak elmegy. Mire végiggondolom, éppen indul, csak még visszaszól, hogy mire visszajön, ne találja itt!

Éppen ritkul az emberáradat, most könnyebben oda jutok a bácsihoz. Megkérdem nem éhes-e?

Mintha nem értené amit mondok, kezemben zacskóban a két kövér kifli, arra siklik a tekintete, le sem bírja venni a szemét róla.

– Azt nekem adja? Elfogadom, ha nekem adja. – mondja szinte kiguvadt szemekkel, amit azóta sem tud levenni a kifliről. Szó nélkül nyújtom neki a zacskót. Elveszi, hálálkodik, majd azt mondja, hogy mindjárt visszajön a rendőr, el kell mennie innen, de már ereje sincs hozzá, olyan éhes.

– Egye csak meg nyugodtan – mondom, közben szétnézek. – Nem látom a rendőrt a közelben.

Hozzálát, hálálkodik tovább, így én jó étvágyat kívánok neki és elköszönök.

Visszanézek. Ott a rendőr. Megállok. Mi lesz ebből? Csak hangfoszlányok jutnak el hozzám.

Látom a bácsi mond valamit, mutatja a kiflit. A rendőr bólogat, majd elindul. Követem a tekintetemmel egészen a sarokig. Ott eltűnik. Tehát elment, ne legyen a közelben, nehogy bajba kerüljön, hogy hagyta enni a bácsit... Az Isten áldja meg érte! Könnybe lábad a szemem, lám, a rendőrnek is van szíve...

Az órára nézek. Az idő múlásáról teljesen megfeledkeztem. Futva teszem meg az utat az iskoláig. Az ég is egyre jobban hullatja könnyeit. Csaknem lekésem az órák.

Mindennapi kenyerünket...

Amikor kászálódok le a buszról a Szabadság híd pesti hídfőjénél, már a lépcsőről észreveszem a csoportosulást, ami szinte már a megállónál kezdődik, s aztán folytatódik egészen le a partig.

Micsoda tömeg, nézek körül, s kutatok gondolataimban, nem szerveztek-e mára valami tüntetést, demonstrációt, de nem ugrik be semmi. Persze, attól még lehet, úgyhogy odafordulok egy közelben álló fiatalemberhez és megkérdem, mi van itt?

– Nézzen fel a hídra! – próbál lerázni, s hát amikor arra irányítom a tekintetem, szinte a lábam is a földbe gyökerezik. Először a tűzoltóautót veszem észre a magas létrával, csak azután látom, az innen már parányinak tűnő embert, aki felmászott a híd pilonjára. A hidat lezárták a forgalom elől, keresztbe álltak rajta a mentő-, tűzoltó- és rendőrautók. Döbbenetes volt a látvány, nem tudtam a szemem levenni róla. A tűzoltók mentőkosárral igyekeztek megközelíteni őt, míg a férfi, világos nadrágban, fehér, feltűrt ujjú ingben állt ott sziklaszilárdan, megingathatatlanul.

Mennem kellene, valami mégis visszatart. Nem hagy nyugodni, reménykedem, elérik a tűzoltók mielőtt ugrana. Mi késztet egy fiatalembert ilyen rettenetes lépésre? Hamar rájöttem, hogy még csak gondolkoznom sem kell, az is elég ha csak figyelek a körülöttem állókra.

– Biztosan lakáshitele van, elveszítette a munkáját, kilátástalan helyzetben van a családja, hajjaj, de sokszor

vigasztalom én is az én Albertemet, hogy ne búsuljon, amíg nekem van munkám, nem élünk valami fényesen, de még fizetem a hitelt, meg kis ennivalóra is telik. Igaz, csak egy gyerek van, no de ugyan nem szülök többet, minek, hogy aztán nézzem, hogy éhezik, vagy, hogy engem nézzenek, hogy ott mászom a hídra?... Biztosan az a szerencsétlen sem bírja látni, hogy a gyerekei éhen halnak – mondja egy kerekded arcú, kissé dundi hölgy, s néhány könnycseppet töröl ki a szeméből.

Arrább lépek néhány lépést, túl sokat nem enged a tömeg. Ott egy idős néni morgolódik, bot van a kezében, azzal fenyegetőzik a híd felé.

– Ha öngyilkos akar lenni, legyen! Csak ne itt, hanem szépen csendben otthon a szobájában. Ne az adófizetők pénzén. Tudják mennyibe kerül ez? A mi pénzünkből – s újra a botjával fenyegetőzik a híd felé.

– Maga már nem is fizet adót, mit dühöng itt? – szól egy fiatalember kissé keserűn, de a néni rákontrázik.

– Mi az, hogy nem fizetek? Négy gyerekem van, abból csak egynek van munkája, a többit én tartom el a vállalkozásomból, pedig már 74 éves vagyok, és igen, adót is fizetek becsülettel, ahogy egész életemben tettem... bár meg kell hagyni, nem vagyok normális...

A néni motyog még magában, de ismét tovább lépek, araszolgatok, hogy kijussak valahogy a tömegből.

Egy középkorú férfi hangjára figyelek fel. Eléggé hangos, bosszús. Azt ecseteli, hogy az öccse is öngyilkos lett a közelmúltban. Elvált tőle a felesége, azután az ő tudta nélkül külföldre költözött a gyerekekkel. Az öccse nem tudta elviselni, hogy ne láthassa a gyerekeit, munkája nem lévén, abban sem reménykedhetett, hogy majd utánuk megy, legalább meglátogatni őket... megölte magát.

– Ilyenek a nők, azt hiszik, hogy ők mindent megengedhetnek maguknak. Biztosan az a fickó ott

fönn, azt is így kicselezte a neje. Ép ésszel nem tudja az ember elviselni – mondja, s egészen átengedi magát fájdalmának.

Tovább lépnék, de majdnem beleütközök egy karonfogva jövő fiatal párba. A hölgyön széles karimájú szalmakalap, hosszú, lenge selyemruha, a férfi mellette világos, krém színű öltönyben. Ráérősen sétálnak. Magam is megbámulom őket, valahogy nem illenek a képbe, mintha kétszáz évről a múltból tévedtek volna ide. Úgy festenek, mint valami földbirtokos úr és neje. Régi képekről pottyantak ide a jövőbe. Talán nem is valós személyek, megdörzsölöm a szemem jól látok-e, akkor szólal meg a hölgy.

– Honnan itt ez a nagy tömeg? Jaj, mucikám, nézd, ott a hídon... mi történik ott emberek, mi..., hogy valaki le akar ugrani? Kinek jut eszébe ilyen ostobaság? – mondja, s jóízűen kuncog.

– Annak, akinek nincs mit a tejbe aprítania – szól oda gorombán egy idősebb úr – csakhogy, azt magácska úgysem érti, ahogy elnézem... – a férj rászól nejére, hogy fogja be, és lépjenek le innen minél előbb, nem bírja látni ezt a csúrhét. Az asszonyka szaporázza lépteit, az öregúr még utánuk kiabál, hogy talán nem bírnak szembenézni a nyomorral, az éhínséggel, vagy esetleg a lelkiismeretük nem tiszta, mi másért ijednének meg egy öngyilkosjelölttől.

Magam is megpróbálok tovább menni, mert itt most már szó, szót követ, egy egész csapat összeáll, politizálnak, szidnak mindenkit, aki ezt az átkot hozta az országra...

Lassan araszolgotok tovább, már nincs kedvem a tömeget hallgatni, mindenki a saját bajával van elfoglalva, azt ruházza rá az öngyilkosjelöltre, bár meg kell hagyni, kemény problémákkal küzdenek az emberek.

Megrekedek, nem tudok tovább menni. Itt éppen egy idős néni sopánkodik, körülállják néhányan, azoknak meséli, hogy elvették a fiától a rokkant-nyugdíjat, az eddigi 87 ezer helyett, most 27-ből kellene megélnie, de azt mondták munkaképes, csak éppen lába nincsen, egy sem, és még hány betegsége azon felül... hová menjen dolgozni, amikor az ép, egészséges emberek sem kapnak munkát, az ő nyugdíja is kevés, de mi lesz a fiával, ha már ő nem lesz, hogyan éljen meg 27 ezerből?...

Már nekem is kicsordul a könnyem, egérutat nyerek, megyek tovább, közben felnézek a hídra, a tűztókosár már egész közel van, most már biztosan elérik...

Megnyugszom, ideje haza mennem. Még egyszer felnézek a hídra, abban a pillanatban már csak a lefelé zuhanó testet látom. Eláll a lélegzetem. Most már sírva rohanok, s csak azt hajtogatom magamban, hogy lenn várja a mentőcsónak, meg búvárok, megmentik... egészen biztosan megmentik...

Haladni a korral...

Hát hiába, bizony öregszem, morfondírozok magamban. A fiatalok beszélgetéséhez már hozzá sem tudok szólni. Ez mégsem járja, duzzogok tovább, haladni kell a korral, ne üljek itt mint a sült hal.

Ebédelünk, a két ifjú felnőtt gyermekem és én. A férjem valahol úton van, így hát hárman vagyunk az asztalnál.

Évés közben a két gyerekből folyik a szó. Zenéről, énekesekről, dalokról... Csak úgy röpködnek az ilyen-olyan angol nevek, dalcímek. Olykor-olykor feltűnik egy ismerős név, mint Whitney Houston, de többnyire olyanok, amiket életemben először hallok. Nézem, hallgatom őket. No ne, csak nem hagyom magam? Hát persze, hogy nem! Már is azon agyalok, hogy járjak túl az eszükön. Kutatok az emlékezetemben, s összeillesztek egy angol kereszt- és vezetéknévét.

– És mit szóltok Steve Mckenziehez? Én nagyon bírom! – mondom csak úgy két falat között, félvállról. Hirtelen csend lett. Összenéztek. Láttam, nem tudják, komolyan vegyenek-e...

Eszem tovább, s mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, kérdezem.

– No mi van, nem ismeritek?

– Hááát... dehogyne`...ja, ja, jó, jó... – ilyen vegyes a reakció, látom az arcukon a tanácstalanságot, s folytatódik az előbb beállt hirtelen csend. Hehehe, most jól átvertelek benneteket!

Amint befejeztük az ebédet, gyorsan eltűntek, egyiket az egyik ajtó, másikat a másik nyelte el. Hihíhi, még mindig kuncogok magamban, tudom, hogy most ott ülnek a gép előtt s vadul keresgélnek. Nekiállok a romeltakarításnak...

A fiammal futok össze először az előszobában.

– Mi tetszik neked annyira azon a Steve Mckenzien? – kérdezi, de már a lányom szobájának ajtaja is nyílik, s én most ott állok két tűz között.

– Csak nem találtatok?... és még zenész is?... – kérdem hirtelen megszeppenve. Azonnal rájönnek a turpisságra, hogy csak átvertem őket.

– Ja, hogy blöff volt? – kuncognak – Valami harmadrangú zenészcseke, azért nem értettem mit eszel rajta? – Akkorra már mindhárman dőlünk a nevetéstől.

Eltelt néhány év azóta, de előfordul gyakran hogy ebéd közben valakinek beugrik Steve Mckenzie.

Sohasem gondoltam volna, hogy ilyen gyakori vendég lesz nálunk az az általam kreált, mégis „létező” személy.

Csak a férjem nem érti, hogy min röhögünk. Első alkalommal a gyerekek, egymás szavába vágva, röhögve próbálták elmesélni neki, de vajmi keveset értett belőle. Így, most már, elégedetten hátradőlve, rajta kuncogok.

Hát, haladni kell a korral!

Szállni, lebegni

Ilyen gyönyörű október végi napra nem igazán emlékszem. Szinte hihetetlen, nyári meleg van, ragyog a nap, kék az ég, az emberek egy szál pólóban, strandpapucsban rohangálnak. Csak éppen az egyre csupaszabb fák jelzik, hogy már rég vége a nyárnak, no meg a tarka levélszőnyeg, amit az október a fák alá terített. Bár a fák még nem engedték el minden gyermeküket, fogják a kezüket, szorosan tartva, amíg csak lehet.

Sétára indultam a domboldalra. Vittem magammal egy kosárkát, hogy színes leveleket gyűjtsek. Ez a mániám. Családtagjaim már tudják, hogy őszi színeket varázsolok ilyenkor a lakásba, sőt az ősz illatát is becsempészem a szobába. Máris megállít a gesztenyefasor. Nyújtogatják ágaikat, szinte megszólítanak, kiabálnak felém zöldessárga, rozsdabarna levelei, mintha mondanák:

– Engem is vigyél magaddal, úgyis lehullok hamarosan, talán jobb helyen leszek nálad. Vigyél el kérlek!

Levelei mint óriás tenyerek integetnek felém. Válogatok a gyönyörű tarkabarka levelekben, szaporodnak, sokasodnak a kosaramban.

Tovább ballagok, mert ott, kicsit arrább, aranyárgán bólogat egy öreg hársfa. Alig simogatom meg a leveleit, a kezemben maradnak. Ha jön egy fuvallat teljesen csupasz marad a fa. Igyekszem is, szinte telhetetlenül rakom a kosárba a szebbnél-szebb leveleket. Ezek az aranyárga levelek pompás díszei lesznek a lakásnak.

Az öreg platán is hívogat, kínálja leveleit, bár még sok a zöld levél, majd lepréselem őket, és a sárga között a zöld is nagyon megnyugtató szín a tél kellős közepén. Tehát ebből is szedek bőséggel.

Aztán rábukkanok egy kis vadkörtefára, aminek szép bíborszínű levelei is vannak, meg persze még zöldek, és a vegyesek, amikben oly sokáig gyönyörködök, ahogyan a zöldből átváltozik előbb barnássá, aztán a levél hegye már egészen bordó, no, ilyenből is rakok a kosaramba.

Aztán leülök egy kis juharfa alatt. Hátam neki támasztom a fa törzsének. Bámulok felfelé, gyönyörködök a sárga, narancs, piros színekben. Levelei tenyeresen osztottak, ötkaréjúak, szíves vállúak, s a színük egészen káprázatos. Észreveszek egy kis levelet, amint himbálózik az ágon, szinte már csak a szentlélek tartja ott. Egészen lenyűgöz, csodálom hosszasan.

– Jó hintázni, levélke? – kérdezem, szinte önkéntelenül.

– Várom a barátom! – hallani vélem a választ.

– Igazán, és ki a te barátod? – kérdezem hitetlenkedve.

Azonban a válaszra már nincs ideje, mert jön egy könnyű fuvallat, s elkapja a kis levelet. Röpíti egy darabon, aztán lebegve hullik alá. Még hallom a kacaját.

– De jó, repülsz! Látod? Érzem a lebegést. Juhé, de boldog vagyok!

Csak ámulok, bámulok, s megértem kire is várt ő. A szellő már tova suhant, messze jár. Ám a kis levélke lebegve éppen felém tart, majd az ölembe pottyan. Gyönyörű arany-sárga színe van, csak úgy ragyog a boldogságtól.

Forgatom, gyönyörködök benne, s mintha hallanám cérnavékony hangocskáját.

– Vigyél magaddal, ha itt hagysz, meghalok. Ugye magaddal viszel? – simogatom a kis levelet, majd a fára nézek. Jön egy újabb fuvallat, s hullanak a levelek a kezembe, a fejemre, egészen beborítanak. A kis levélkét még mindig a kezembe szorongatom, aztán összeszedem a testvérkéit is, majd a kosaramban landolnak.

Jól megtelt kosárral, elégedetten indulok hazafelé. Útközben még bekéredzkednek kosaramba a szomorúfű levelei, a nyírfa aranyló levélkéi, útszéli bokrok csodás színben pompázó lombozata, bogyói. Otthon aztán egymás után kreálok a levélkompozíciókat, az asztalra, a komódra, az ebédlőszekrény polcaira.

Aztán előkerülnek a nagy szótárak, lexikonok. Gondosan két papírlap közé bele rakom a szebbnél-szebb színes leveleket, s lepréselem őket. Így megőrzi eredeti színüket. Ha majd ezek itt a szobában már színüket veszti és elszáradnak, akkor előkerülnek a préselt levelek, így az őszi színekavalkádból, és varázslatos illatából még a zimankós téli időkre is elraktározok egy kicsikét. És emlékezem majd a kis juharfa levelének utolsó, boldog lebegésére.

Egy ősz hajtincs

Milyen különös, ez a tincs itt a jobb halántékomon... Mintha melírozva lenne. Hmm, egy ősz hajtincs. Tincs, ami nincs... Próbálom magamban tréfával elűtni a dolgot. A baj éppen az, hogy van... Miért is lenne baj?... Sosem követtem a divatot, sosem volt melírozott hajam, hát elintézte a természet helyettem. Még festésre sem kellett költeni, fodrásznál ücsörögni, időt pazarolni rá... Az idő, lám, az idő, ide varázsolt egy ősz tincset. Na, most legalább divatos a frizurám. Elégedetten igazítom el ősz hajtincsemet a barna haj tetején. Hát igen, ötven felett már számíthat az ember ilyesmire. Panaszra semmi okom, hát hiszen, csak egy kis melírozás...

A következő napokban azért kicsit jobban megfigyelem kortársaimat. Hmm, mások miért nem őszülnek? Érthetetlen.

Julinak, a barátnőmnek most is gyönyörű szőke haja van. Éváé sötét barna, ősz haj, egy szál se... Magdié is... Hmm, vajon miért olyan vörösbe forduló? Mintha valamikor nem ilyen lett volna... Na, hát ennek komolyan utána nézek. Csütörtökönként úgyis összejövünk egy presszóban... Milyen nap is van ma? Vasárnap? Hogy bírom ki csütörtökig?

Alighogy helyet foglalunk az asztalnál, mintha Juli a gondolataimban olvasna, rácsodálkozik:

– Nahát, te is őszülsz? Milyen helyes ősz tincs van a jobb halántékodon. De tényleg, mintha csak melírozva

lenne, nem igaz lányok? – most már mindenki engem néz, nem csak ők hárman, hanem az egész presszó.

– Megbolondultál? Mit rikácsolsz ilyen nagy hangon? És egyáltalán mit bámultok, nem láttatok még ősz hajat?

– Ne haragudj drágám, – mondja Juli – csak úgy megörültem, amikor megláttam az ősz tincsedet, na végre, csakhogy te is őszülsz már!

– Mi az, hogy én is? Még ki? – kérdezem értetlenül. Összenéznek, röhögnek...

Kiderül, hogy Juli a harmincas éveiben kezdett őszülni, azóta festi a haját szőkére. Azelőtt ő is barna volt, csak akkor még nem ismertem, ő meg mindig irigyelte az én szép barna hajamat. Éva azt állítja, hogy több volt már az ősz hajszála mint a barna, évek óta festi. Magdi már teljesen ősz, nem akart annyira idősnek látszani, ő ilyen sötétvörösén érzi jól magát. Ez közel áll az eredeti hajszínéhez.

Láttam én már festett haját, akár több színben pompázót, csak úgy kiabált a festék róla. Sőt, láttam platina szőke haját, akinek egészen biztosan felrobbant a fején egy hidrogénbomba... Az meg sem fordult a fejemben, hogy a barátnőim is festik a hajukat... Mindannyian megcsodálják az ősz hajtincsemet, s örülnek, hogy már nem lógok ki a sorból.

Másnap, egészen véletlenül nem tettem le az olvasószemüvegem, s bele néztem a tükörbe. Mondom, tiszta véletlen... Hát volt is mit látnom! Egészen közel hajolok, felemelem barnának hitt hajamat... s igen... jól látom... sőt, csodálkozom, mennyi ősz hajszaal vegyül már a barnába... Körbefordulok... mindenütt ezüstösen csillogó hajszaalak vihognak rám a barna közül. Egészen letaglóz a látvány. A francba ezzel a szemüveggel, mi a csudának kell nekem szemüveggel a tükörbe nézni?

Barátnőim jutnak eszembe, s kárörvendve elnevetem magam. Majd odafigyelek, hogy ne felejtsek magukon a szemüvegüket, ha legközelebb találkozunk. Hadd irigykedjenek még egy kicsit...

Egyszervolt unokabátyám

Ők is tanyán éltek, mint mi, csak jó nagy távolság volt a két tanya között. Irén néni, édesanyám nővére, ennek ellenére, gyakran megfordult nálunk. Különösen nyáron, amikor kerékpárral lehetett közlekedni. Hozta két kisebb gyereket, egyik elől ült, másik hátul a csomagtartón, Feri, az unokabátyám pedig már maga hajtotta a kerékpárt. Irén néni csak belökdöste gyerekeit a kapun, édesanyámra bízva őket, mondván, csak szétnéz a heti piacon. Általában jó hosszúra nyúlt az a nézelődés, mert mindig csak estefelé érkezett értük.

Édesanyámnak volt dolga a még alig tipegő unokaöcsémmel, amellet még ebédet is kellett főznie a sok gyerekeknek.

Az unokahúgom egy évvel volt fiatalabb nálam. Őt rám bízta: menjetek játszani!

Nekem nem volt mehetnékem. Irigykedve, majd féltékenyen figyeltem, anya milyen jól elvan az öcsivel. Nagyokat kacagott, miközben óvta, vigyázta minden csetlő-botló lépését. Tényleg aranyos kis krapek volt, még fel is ajánlottam, hogy vigyázok rá, amíg anya az

ebédet főzi. Azonban, édesanyám elhárította a segítségem, azt mondta, megoldja. Játsszani küldött.

Elindultam megkeresni Ferit. Vele jobban szerettem játszani, sőt, vele már beszélgetni is lehetett, komoly és okos nagy fiú volt. Három évvel volt idősebb nálam. Meg is találtam gyorsan, de nem örültem neki. Ott ment apa sarkában, követte mindenhová, mintha csak az árnyéka lenne. Aztán hallottam, amint apa szólt neki:

– Hozd ide a kalapácsot, fiam! – és Feri futott a kalapácsért, és boldog örömmel leste apa minden szavát.

Ez mindig az én dolgom volt eddig. Én adtam apa kezébe a szerszámokat, nekem szólt, engem kért meg, hááát mi történik itt? Nem, ilyen nincs. Az öcsém anyát sajátította ki, a bátyám apát, és az én nyakamba varrják a retkes unokahúgomat. Nem, és nem! Csak azért sem játszom vele. Állandóan ott visszhangzott a fülemben apa szava: Fiam!

Nagy szomorúságomban leültem egy farönkre, s egy gallyal rajzolgattam a porba.

– Gyere mááár játszaniiii! – kezdett el nyafogni az a rusnya kis béka. Nem is szóltam hozzá, csak azért sem. Előbb anyához futott bepanaszolni engem, hogy nem akarok játszani vele.

– Dehogynem akar, csak menjél szépen, s játszatok! – hallottam anya hangját. S akkor jött ő.

– Gyere játszani! Anyukád is azt mondta, muszáj velem játszanol!

Muszaááj? Hogy nem szakad az ég erre a kis varangyra? Csak azért sem szóltam hozzá. Tovább duzzogtam. Ő viszont, futott apához árulkodni. Egyszer csak apa hangja harsant a levegőben:

– Kislányom, miért verekszel? Ne bántsd a kisebbet!

Meg voltam döbbenve. Tudtam, hiába is mondanám, hogy nem verekedtem, csakis neki hinnének. Forrt bennem a düh. Akkor megfogadtam, hogy sohasem fogom szeretni az unokahúgomat, s titokban abban is reménykedtem, egyszer megfojthatom ezt a kis kígyót...

Aztán, amikor Irén néni megérkezett, kicsit helyre rakta a lelki békémet. Hozott cukorkát, s én is ugyanannyit kaptam belőle, mint az ő gyerekei.

Egyébként is, Irén nénit szerettem. Nagy darab, molett asszony volt, nagyokat és nagyon harsányan tudott kacagni. Amikor megjelent, hamarosan rengett az egész ház a nevetéstől.

Így ment ez egy ideig, aztán történt valami.

Egész nap nagy munkában voltunk édesanyámmal. Túrót készítettünk, vaját köpültünk. Előfordult, – különösen nyári időszakban – olyan sok tejet adott a tehén, hogy nem tudtuk elfogyasztani. Ilyenkor a feleslegből túró, vaj készült, amit édesanyám elvitt a heti piacra eladni.

Nagyban folyt a munka, másnap kora reggel ment anya árulni a piacra. Ilyenkor, ha apa is ráért, mindig ott sündörgött körülöttünk, tréfákozott velünk, vagy vicces történeteket mesélt. Szerettem az ilyen harmonikus, közös családi munkát, együttlétet. Amikor minden kész volt, akkor anya a túrót feldarabolta, félkilós csomagokat mért ki és gondosan zacskóba zárta. A vaját is kimérte, szép kis téglákat formázott belőle, majd zsírpapírba csomagolta. Édesapámra az a munka hárult, hogy előkészítse a vödröt. Hosszú kötelet kötött rá, akkor gondosan bele raktuk a túrót, vaját, s leengedte azt a tizenkét méter mély kútba, majd a kötelet kikötötte a

kútoszlophoz. Ez volt ugyanis a hűtő. Olyan jól megkeményedett a vaj reggelig, olyan frissen, hidegen tartotta a túrót a kút friss vize, hogy annál jobb hűtőt szerintem, azóta sem találtak fel.

Másnap, anya már kora hajnalban elment a heti piacra. Olyan nyolc óra körül pedig, beállított Irén néni a gyerekeivel. Apa kerek perec megmondta neki, hogy viheti őket oda, ahonnan hozta, mert ő ugyan nem vállal ennyi gyereket, különben is dolga van. Irén néni úgy megharagudott, hogy azon a nyáron nem is jöttek többé. Én tulajdonképpen nem bántam, különösen akkor nem, amikor olyan két hét múlva, Feri beállított, egyedül. Azt mondta, hogy elengedték, és ezentúl gyakrabban fog jönni hozzánk. Mindenesetre, estefelé apa hazakísérte Ferit, hogy biztos legyen benne, a szülei engedélyével járhat hozzánk.

Ezentúl a nyarakat mindig együtt töltöttük. Feri többet tartózkodott nálunk, mint otthon, már családtagnak számított. Néha még összeszorult a torkom, amikor észrevettem, nem csak Feri szereti apát, hanem apa is őt. Tudtam, hogy fiút várt helyettem, és biztosan csalódást okoztam neki azzal, hogy lány lettem, de nem volt mit tenni, hiszen Ferit én is szerettem. Apa viszont, Feri személyében megkapta a rég áhított fiút.

Azon a napon is nálunk volt Feri. Kora nyári nap volt, éppen akkoriban kezdődött a vakáció. Feri már ipari tanuló volt, tizenhat éves, a kovács mesterséget választotta.

Barkácsoltak valamit egész nap apával, én viszont anyának segítettem a konyhán.

Aztán ebéd után azt mondta Feri, hogy majd együtt kihajtjuk a kondát délután. Nemrégén kezdődött az

aratás, de a földünkkel határos búzatáblát már learatták. Oda hajtottuk a kondát, s boldog voltam, hogy Feri velem tartott. Örültem, hogy most mégis engem választott, nem apát.

Előzőleg a vihar ledöntötte a búzát, s ott, ahol teljesen földre fektette, ott nem tudta a kombájn learatni. Letaposva bár, de a kalászek is a száron maradtak. Egy ilyen helyre hajtottuk a kondát, hadd lakmározzanak. Feri viszont, szalmabálákból, épített egy lépcsőzetes, magas falat, s aztán felültünk a szalmafal tetejére, hogy belássuk a terepet, rálássunk a kondára, és beszélgettünk. Még soha annyit nem beszélgettünk előtte, mint akkor. Csak ültünk ott a szalmabálák tetején, az alkony pirja befestette az eget, nem tudtunk betelni vele. Ma is bennem él a kép, olyan elevenen, bármikor előhívhatom és csodálhatom. Fájdalmasan szép volt az az alkony, nem is felejttem el soha, mert akkor láttam Ferit utoljára.

Másnap kaptuk a hírt, hogy meghalt a nagymamám. Délután viszont, jött Irén néni, Feriért. Azt mondta elment reggel otthonról, ugyanúgy, mint mostanában minden nap, azt hitte itt találja. Ha nem ide jött, akkor hová mehetett?

Feri másnap sem került elő. Irén néni őrjöngve zokogott a temetésen, úgy, olyan hangosan, ahogy korábban kacagni szokott. A nagymamámhoz túlságosan nem kötődtem, de Feri miatt, majd meghasadt a szívem.

Feri keresésében édesapám is részt vett. Felkutatták az osztálytársait, a falusi kovácsot, akinél a szakmát tanulta, szomszédokat, ismerősöket, meg ismeretleneket is, mégsem akadtak a nyomára. Múltak a hetek s kezdett bennünket elhagyni a remény.

Talán három hét múlt, vagy négy, amikor a rendőrség behívatta Feri szüleit. Ismertették velük a nyomozás eredményeit: Újvidéken leszállítottak a vonatról egy kamasz fiút a kerékpárjával együtt, mert nem volt jegye. A fotó alapján azonban nem sikerült beazonosítani. A dátum viszont stimmelt, azon a napon tűnt el Feri. Aztán, Szlovéniában a hegyekben próbált átkelni a határon néhány suhanc, a határőr rájuk lőtt, de nem találták őket, valószínűleg átjutottak a határon. Semmi konkrétum nem áll a rendelkezésükre, de tovább kutatnak.

Ezek az információk újra felkavarták a lelkeket. Aztán, újabb hét elteltével ismét hívatta a nyomozó hatóság Irén néniüket. Találtak egy kerékpárt elhagyva a szlovén hegyekben, ott, ahol a határsértés történt. Újvidékre hozatták, oda kellett utazniuk, hogy beazonosítsák.

Apa is velük ment. Apa is látta. Ferié volt.

Apa örült, hogy legalább életben van. Azzal vigasztalt engem, hogy Feri ügyes gyerek, lám sikerült neki átjutni a határon, megcsinálja a szerencsáját bizonyára. Láttam apán, hogy lassan belenyugszik, várta még ugyan az újabb információkat, de hiába, nem történt semmi.

Bennem a fájdalom akkor már haraggal párosult, majd teljesen úrrá lett rajtam. Feri készült a szökésre, ki tudja mióta. Hogyan tudta megtenni, hogy egy szót sem szólt? Hogyan tudott elmenni búcsú nélkül? Miért nem jelentkezett azóta sem? Sorjáztak bennem a kérdések, amire nem tudtam a választ. Haragudtam rá! Haragudtam, mert átvert bennünket... mert elhitette velünk, hogy szeret minket... mert fájdalmat okozott az édesapámnak...

Tíz év telt el. Én már Újvidéken éltem, dolgoztam. Szüleim házat vettek a faluban és beköltöztek a tanyáról. Hamarosan a földet is elvették tőlük, a faluhoz közelebb kaptak egy ugyanakkora parcellát.

Egy alkalommal, amikor hazalátogattam, anya azzal fogadott, hogy levél jött Feritől. Előbb nem jelentkezhetett, mert visszatoloncolták volna. Tíz év elteltével azonban, elnyerte az ottani állampolgárságot. Franciaországban él, s a Francia Idegenlégióban teljesít szolgálatot.

Az Idegenlégiót, addig hallomásból sem ismertük, de miután szüleim elolvasták a levelet, apa elment a szomszéd faluba, felkereste azt az embert, aki húsz évet szolgált a Francia Idegenlégióban.

Nekem Anya mesélt annak borzalmairól, amit az egykori légióstól apa megtudott. Könnyű volt becserkészniük a hajléktalan, éhező fiatal srácot, akinek nem volt senkije, semmije, a parkokban aludt, s alamizsnáért könyörgött...

Apa hallgatott, a végén csak annyit tett hozzá, végtelen szomorúsággal:

– Hát, Feri is megtudta, ki a magyarok Istene.

Apa is katonaviselt ember volt, harcolt az orosz fronton a negyvenes években, magam is tudtam milyen borzalmakon ment keresztül... Akkor értettem meg, tizenhat évesen, Feri nem számolhatott azzal, hogy mi mindenre kell keresztülmennie, milyen veszélyek leselkednek rá, milyen borzalmakat kell átélnie, s végül a Légión csapdájába esett...

Szántam-bántam már, hogy képes voltam tíz éven át haragudni rá, holott azt sem tudtam, milyen borzalmakat kellett ez idő alatt átélnie. Mondhatnám, maga

választotta ezt az utat... de mit tudhatott ő tizenhat évesen a világról, az életről?...

Akkor bocsátottam meg Ferinek.

Most azon tűnődöm, vajon Feri lelkébe is beleégett akkor, ott kinn a tarlón, az az utolsó közös naplemente?... Minden bizonnyal, gyakran eszébe jut, ahogyan nekem is, mert mindegy hová tartunk, vagy hová érkezünk, azt nem lehet, és nem is szabad elfelejteni, kik voltunk, és honnan indultunk.

Három nyírfa

Régi fotót tartok a kezemben. A régi ház udvarán készült. A gyerekek még kicsik rajta... igen, egyik kicsi, másik pici... Mosolyt csal az emlékezés az arcomra. Látom fiam kis szősi haját... Sokáig szőke volt, talán tíz éves kora után váltott át barnára. Pici lányom haja, már akkor is sötét volt, és ma is sötétebb árnyalatú a bátyjáénál. Gyönyörködöm bennük. Azóta már felnőttek...

Aztán hirtelen elkomorodom... feltűnik a háttérben három nyírfa... összeszorul a torkom...

Gyerekkoromban nem ismertem, nem is láttam nyírfát. Nem tudom pontosan, mikor találkoztam vele először, de azt biztosan tudom, hogy szerelem volt első látásra.

Aztán, amikor megvettük a telket, máris tervezni kezdtünk. Férjem a ház tervrajzával foglalatoskodott,

jómagam meg a rendelkezésre álló maradék területet osztottam fel, hogy mindennek legyen helye.

Majd leadtam a megrendelést: hat darab gyümölcsfa a konyhakertbe, a parkrészbe három nyírfa, egy szomorúfűz, két fenyő és még néhány díszcserje.

A férjem intézte a bevásárlást, munka után viszont, boldog örömmel mentünk a telekre fákat ültetni.

Amint leszedte a csomagtartóról a facsemetéket, máris rohantam ellenőrizni, megvan-e minden.

Már első ránézésre gyanús volt a dolog. Aztán sorba vettem a gyümölcsfákat. Azoknál minden rendben volt. Ott volt a fűzfa is, de sehol a három nyírfa. Azonnal reklamáltam. Hol vannak a nyírfáim?

Máris, egy kisebb oktatási tanfolyamon vehettem részt. Mivel azokat, az épülethez közel, a gyerekszoba és az ebédlő ablaka közé, csokorba ültetve terveztem, így azok ültetésével még várni kell. Előbb fel kell építeni a házat, munka közben útban lennének a fák, és sérülhetnének is, tehát csak akkor lehet fákat oda ültetni, ha már tető alatt van a ház, hangzott az ítélet!

Hát, szóhoz sem jutottam a meglepetéstől, de azonnal világos lett, hogy miért hiányoznak a fenyők is, no meg azt is tudtam, hogy igaza lehet. Bizonyára furcsán nézhettem rá, mert azonnal érkezett egy javaslat is.

– Tudod mit, ha ragaszkodsz a nyírfákhoz, akkor ültessük ki őket az utcára, a járdaszélre, s ott nőhetnek kedvükre. Ide viszont, ha elkészül a ház, ültetünk valami mást, ami esetleg gyorsabban nő.

Az utcára? Oda nem lehet csokorba ültetni őket, csakis egyenként... Egy világ omlott össze bennem, de nem sokat hezitáltam, belementem. Úgyhogy, pár nap múltával, már a nyírfákat is ültettük.

Néhány év elteltével, amikor már tető alatt volt a ház, a három nyírfa, karcsú fehér törzsével, kecsesen lehajló ágaival igen mutatóssá tette a házunkat. Addig is, ahányszor mentünk a telekre, s amint megálltunk a még nem létező kapu előtt, őket láttam meg elsőnek. Hozzájuk futottam, s megöleltem minden alkalommal a szépen cseperedő fácskákat.

Kicsi fiam, oviból hazafelé menet, már messziről felfigyelt a fehér törzsű fákra, s pici ujjacskájával mutatta: az a mi házunk, ott lakunk! Aztán, amíg én a kapunyitással babráltam, ő átölelte a legközelebbi nyírfát, s amikor unszoltam, hogy menjünk be, akkor még elfutott a másik kettőhöz is, megölelte azokat is, csak azután ment be a kapun. Elméláztam rajta, mi jut eszébe ennek a gyereknek?... Aztán magamba szálltam, s már nem is csodálkoztam rajta, hogy mitől nőnek, fejlődnek ilyen szépen ezek a fák.

A parkba, ahová a három nyírfát eredetileg terveztem, végül három akáccsemete került, aminek különösen akácvirágzaskor örültünk, mert illatukkal betöltötték a lakást, meg az egész kertet.

Mire hintát kellett felkötni a gyerekeknek, akkorra az akácok ágai jól megizmosodtak, tehát ez sem okozott gondot, repülhetett a hinta... A fűzfa is szépen fejlődött, alatta a pázsiton sokat játszottak a gyerekek, már kellemes árnyékot biztosított számukra.

Még csak a földszintet laktuk, ugyanis a manzárdszobák, - anyagiak hiányában, - nem készültek el. Téglával befalazva álltak az ablakai, sorsukra várva. Elfértünk még lenn is, gondoltuk, mire nagyobbak lesznek a gyerekek, majd csak tudjuk tovább építeni.

Nem így történt. Közben megérintett bennünket a háború szele. Gondolkodásra nem volt túl sok idő.

Eldöntöttük, hogy áttelepülünk Magyarországra. A döntést tett követte. A gyerekeket a nagymamához vittük falura. Mi viszont csomagoltunk, egy álló hétig. Túl sok bútort nem vihettünk magunkkal, hiszen albérletbe költöztünk. Csak két szobáskára valót, és a konyhát, de a könyveimről nem tudtam lemondani.

Mindenről pontos listát kellett írni, a könyvekről is: író, könyvcím, kiadó. Ezer darab könyvről... Hát, nem kis munka volt. Miután mindent kamionba raktunk, elmentünk a vámra, ott alaposan átnézték a listát, leellenőrizték a dobozokat, majd lezárták pecsétekkel a kamiont. Csak lepecsételve mehetett át a határon.

Miután ezt elintéztük, mi is kocsiba ültünk, s elhagytuk újvidéki házunkat. Nem köszöntem el tőle, a fáktól sem... nem néztem vissza, hogy búcsút intsek a nyírfáknak, csak nyeltem némán a könnyeimet.

Új haza, új otthon, új élet... két kisgyerekekkel a nulláról kezdve. Nem kívánok kitérni a részletekre, annyit mondok csupán, igen küzdelmes volt. Az éveket sem volt időnk számlálni, de lett új otthon is. Igaz, csak egy panellakás, de nagyon örültünk neki, mert végre a miénk volt.

Hanem, váratlanul felkínáltak, egy közeli kis falu külterületén egy zártkertet, kis házzal, potom pénzért. A férjem nézte meg először, elragadtatva mesélt róla.

Én tiltakoztam, egy hektár, túl nagy terület, ennyi munka mellett nem tudjuk megművelni, kisebb kert kellene...

Aztán kiruccant az egész család háztűznézőbe. A gyerekek visítogtak: Ez a miénk?... Vegyük meg, vegyük meg!...

Itt lehet fára mászni, labdázni, fűben hemperegni...

Ezen üdvívalgások közepette magam is szétnéztem. Gyönyörű kilátás a Mecsekre, a kert tele termő

gyümölcsfával, lesz konyhakertem, virágos kertem, tér, határtalan tér... Ez már majdnem olyan, mint a tanya, ahol felnőttem, és most éppen én legyek a kerékkötője?... Kimondtam rá az áment!

Amint hivatalosan is a miénk lett, első utam egy faiskolába vezetett, s vettem három nyírfacsemetét.

Hétvégén, ásóval, kaszával, kapával felszerelkezve mentünk a kertbe, kicsit rendet rakni.

Amikor meg volt a beosztás, kijelöltük minek hol lesz a helye, akkor a majdani pázsit sarkára ültettem a nyírfacsemetéket egy csokorba...

Megkapaszkodtak gyorsan, de nehezen indultak növekedésnek. Már-már aggódtam, hogy talán a talaj nem megfelelő számukra, féltem, hogy kivesznek.

Már javában berregett a fűnyírógép a pázsiton, a konyhakertből kosárszámra vittük haza a finomabbnál finomabb zöldségeket, a fákon érett a gyümölcs, volt ott gyerekzsivaj, kacagás, amikor felfigyeltem rá, mekkorát nőttek a nyírfák. Azontúl nőttek folyamatosan, szorgalmasan, nyúltak az ég felé...

A gyerekek viszont lassan elmaradtak. Kamaszkorukban már nem találták olyan jó bulinak, mindig más programjuk akadt. Néha még kijöttek, segíteni felszedni a krumplit, vagy diószüretkor, de lassan végleg elmaradtak. Amióta dolgoznak, azóta meg végképp nincs rá idejük. Így hát magunkra maradtunk.

Amikor megállunk a kapu előtt, mindjárt a nyírfákon akad meg a szemem. Hát igen, ők is felnőttek már, vagy tíz méter magasból integetnek le az ágaik. Ha elfáradok, ott kötöm fel a nyugágyat, a karjaikban oly jót szoktam pihenni. Gyönyörködöm a lombokon átszűrődő fényekben, a levelek játékában, a suttogásukat is hallani vélem. Aztán álomba ringatnak, s felébredve frissnek,

pihentnek érzem magam, nem is csoda, három ifjú dalia karjaiban könnyű újjászületni.

Nem is értem, mitől van mégis, hogy oly gyakran látni vélem, emlékeim tündérekön át, ott a régi ház előtt azt a három nyírfát.

Elveszett mesék

Már egészen kicsi koromban szerettem hajnalban kelni. Kiosontam a házból. Aztán a kertkapun elhúztam a reteszt, s máris futottam a ház sarkán lévő kis kerek szilvafához. Alacsony volt a törzse és egyenesen szerteágazó ágai már simára voltak koptatva. Ott üldögéltem, és meglestem az ébredő mezőt. Jobbra volt a lucernás, ami mindig elkápráztatott, mert gyönyörű zöld volt. Ha viszont le volt kaszálva, akkor a széna fűszeres illata bűvölt el. Balra volt a veteményes. Ilyenkor hajnalban ott dolgozott anya és apa. Kapálták a krumplit, zöldségeket, meg a dinnyést. Aztán mentek etetni az állatokat, észre sem vettek, azt hitték, még az igazak álmát aluszom.

Mély álomból ébredezett a mező, lomhán, lustán nyújtózkodott. Sőhajától szédülten bólogattak a fűvek, gyomok, s a már zsendülő búzakaralások. Amikor az éj utolsó árnyalakja is elfeküdt a tájon, hirtelen zsongás támadt. Pacsirtaszó hangzott az égi karzatról, gerlék turbékolnak a szomszédos akácfa tetején, méhek, legyek és ezernyi más bogár dongása töltötte be a teret. A hajnal végig bandukolt a mezőn, ügyesen gyöngyöt fűzött minden fellelhető pókhálóra, a maradékot meg szétszórta, jusson belőle fűnek, fának, virágnak.

Néztem csak a kanyargó, tekergő gyalogutat, ami elfeküdt a mezőn, hogy puha hátán járjon, akinek kedve van. Követtem tekintetemmel a számomra ismeretlen kis falu irányába, s egy megfáradt szellő mellém ejtette a távoli harang halk kondulásait.

Aztán egyszer, amikor már jól ismertem a természetet, amikor már kevésnek bizonyultak apa csodálatos meséi, amikor már az öreg kalendáriumot kiolvastam az első betűtől az utolsóig, de hajtott tovább a tudásszomj, elindultam azon az ismeretlenül is ismerős végtelenbe futó ösvényen.

A csillogó harmatgyöngyöket meztelen lábamra sírták a mezei járda fölé hajló, ébredező fűvek. Tekergett, kanyargott a gyalogút, és én öntudatlan léptekkel mind közelebb kerültem, ahhoz a tudáshoz, amire annyira vágytam. Az iskola kapuja tárt karokkal fogadott.

Sok-sok hajnalon jártam végig azt az utat. Láttam a Napot tűzpiros arccal kúszni felfelé, majd megült a kis tanyák tetején egy-egy pillanatra, aztán láthatatlan létráján mászott tovább egyre magasabbra. Láttam a rügyező útszéli fákat örömmámorban fürödni, a zsenge tavaszi vetés kurjongatását is hallottam.

Azonban, láttam ugyanazokat a fákat könnyeket hullajtani, majd ködkabátba bújva vacogni. Láttam a szelet, amint ördögszekeret hajt a mezőn, a bús sötét fellegeket, amelyek alig várták, hogy megszabaduljanak terhüktől. Hallottam az ég haragját, láttam, amint villámokat szórt a világra.

Aztán láttam apró, bodor bárányfelhőket kergetőzni az égen, szellő simogatta az arcomat, tarka pillangók röpködtek a fejem felett, amíg csokorba gyűjtöttem a mező virágait, aztán az útszéli kereszt előtt Jézus

lábaihoz tettem, elmondtam egy imát, s vidáman tovább mentem, s szívtam magamba ezt a csodálatos látvány-szimfóniát.

Hosszú éveken át tartott ez az utazás, egyszer pacsirták dala kísért, máskor varjak károgása. Egyszer mosolyogva szórta rám sugarait a Nap, máskor az ég a könnyeiben füröszött, de nem szegte kedvem semmi. Aztán otthon újra a tenyerembe simult a kis szilvafa simára koptatott ága, kényelembe helyeztem magam ágai között és folytattam a meseolvasást, ami később már regénnyé nőtte ki magát, majd egyre vaskosabb regényekkel másztam fel a fára, no meg a tankönyveimmel, ott fogott a fejem a legjobban. Onnan kémleltem a távolban kéklő hegyeket és oda vágytam, hogy megismerjem őket.

Sor került rá egy osztálykirándulás alkalmával. Akkor láttam először hegyet, erdőt. Elbűvölt. Akkor láttam először nagyvárost, Újvidéket. Szerelem volt első látásra. Már tudtam, hogy ott vannak egy helyen, csak a Duna, a hatalmas bölcs folyó választja el őket egymástól, Újvidéket, és a Fruška Gorát. Ezután még sávárabban néztem a távoli hegyvonulatok kékségét, a kis kerek szilvafáról.

Amikor utoljára kapaszkodtam fel a szilvafára, s belesimultak tenyerembe a simára koptatott, gömbölyű ágak, akkor kíváncsian fürkésztem a kék hegyvonulatokat, kutattam a jövőben, milyen lesz a nagyvárosi élet? Nagyon távoli volt és ismeretlen. Mélyen a gondolataimba merülten ültem ott hosszan, s képzeletem képeket vetített elém.

Képeket, amelyeken:

... kanyargós, hosszú út vezetett a Tündérrétre, ahol tündérek táncoltak, kis manóik pedig kíváncsian várták, milyen jó cselekedetekben kell segédkezniük...

... magas, büszke paloták, fényes termeiben vigadtak, akik vigadhattak, és a völgyekbe szoruló falvak apró házaiban, igazat álmodtak egyszerű, őszinte emberek...

... könyvek megsárgult lapjain, csaták dúltak, sárkányfejek hulltak...

... a Nyár tűzvándorai küzdöttek a Tél zúzmara-vitézeivel, és a Szél nevetett hiábavaló, végtelen harcukon, hiszen – valamikor régen – neki köszönt a szegény ember...

... az erdő mélyén tévelygő árvák, végre éhüket olthatták a mézeskalácsház cserepeivel...

... vándorok ballagtak úttalan-utakon, csizmájukra csillagport szitált az élet...

... miközben cseresznye csengett, barack bólogatott, alma halma kacagott a szegény ember legkisebb fiának...

Oda telepedtek mind körém, az egyszervolt mesék, odabújt a mezők bódító illata, az esők jó szaga, a Nap mielőtt legurult volna, betolakodott sugaraival az ágak, levelek sűrűjébe, s ott ültünk mind együtt a szilvafa szívemhez nőtt ágain, ahol oly sok éven át repültem a képzelet szárnyán.

És aztán megint ott találtam magam a gyalogúton, amin elindultam másodszor is, immár a nagyváros felé.

Akkor még nem tudtam, hogy nem lesz visszaút. Akkor még nem tudtam, hogy nem kapaszkodhatok fel többé a szilvafára. Nem tudhattam, hogy az elveszett meséket nem lelem többé. Mindennek nyoma veszett, azzal a csodálatos hellyel együtt.

Göröngyökbe zárt gyerekkor

– Anya, van kedved holnap kimenni a tanyára? – kérdeztem egy kora nyári napon édesanyámat, amikor még nála töltöttem két hetet nyaranta, hogy rendezzem ügyes-bajos dolgait, bekészítsem a tüzelőjét, s amikor végre úgy éreztem, hogy egy szabad napot talán megengedhetnék magamnak.

– Milyen tanyára?

– Hát a miénkre!

– Jaj kislányom, nincs ott már semmi, minek mennénk oda?

– Ha kölcsön vehetem a biciklidet, én kikerekezem – mondtam, s titokban örültem, hogy nincs kedve jönni, talán már fárasztó is lenne az út számára.

Még egy ideig évődött velem, ugyan minek mennék, úgyszincs ott már semmi, meg messze is van, minek fárasztanám magam, de én hajthatatlan voltam, látni akartam legalább a helyét, újra élni azt a hangulatot, érezni a föld szívdobbanását...

Így hát másnap biciklire pattantam és elindultam. Madarat lehetett volna velem fogatni, végre viszontláthatom gyermekkorom helyszínét, négy évtized után.

Mindjárt kiérek a falu szélére, s ráfordulhatok a széles országútra, amin annyiszor végigmentem gyerekként, gyalogosan, biciklivel, vagy éppen szekéren...

Amikor elértem, a falu végét, megtorpantam. Csak két keréknyomnyi keskeny, poros út vezet a vágyva-vágyott irányba. Sebaj, gondoltam, majd kiszélesedik bizonyára.

Ráfordultam az útra, jó vastagon por borította, még a kerékpárt is jócskán lefékezte. Tekertem, de alig haladtam. A nap egyre melegebben sütött, éreztem, hogy kipirult az arcom, sehol egy fa...

Hol vannak a fáim? Itt valamikor széles út vezetett, két oldalt fasor, ismertem minden fáját, de most sehol egy régi ismerős...

Már-már azt hittem, nem jó úton járok, de csak ez az egyetlen vezet ebbe az irányba. Az út mindkét oldalán búzablák hosszú sora, azaz két búzamező között evickéltem a keskeny, poros úton.

A jókedvem is elszállt már, amikor hirtelen kiszélesedett az út, s megpillantottam az útszéli keresztet. Igen, ez az, a régi kereszt, itt a semmiben, az Isten háta mögött. Itt a kereszttel szemben két tanya állt régen, rengeteg fával. Mindig megálltam, elrebegtem egy imát...

Most is leszálltam a kerékpárról, belegázoltam a poros útszéli fűbe, s egészen közelről vizsgálgattam a keresztet. Talán a keresztet is lecserélték, de a rá szegezett Krisztus a régi. Ráismertem. Sokszor néztem tövissel megkoszorúzott, fájdalomtól elgyötört arcát. Bádogból tető is készült föléje, talán nem is olyan régen újították fel. Csodálkoztam rajta, hogy egyáltalán itt van még, hiszen, nem jár erre egy lélek sem. Nincs itt már sehol egy tanya, még egy fa sem, csak a kereszt a múltból. Hihetném azt, hogy csak úgy itt felejtették, de fel van újítva, egészen meglepett.

Folytattam az utam, hiszen még a felénél sem tartottam. Aztán azon gondolkodtam, honnan tudom

majd, hol kell elfordulni a dűlőútra. Hiszen egyetlen dűlőút sincs, erre nem is figyeltem fel eddig, csak végeláthatatlan, összefüggő búzatáblák vannak...

Kezdtém kétségbeesni, ezen a poros, keskeny, egyenes úton akár a világból is kimehetek. Honnan tudhatom hol kell lefordulnom az útról, amikor másik út nincs is, csak ez, ami a végtelenbe visz. Fák! Régi jó barátok, hol vagytok? Csak egyet látnák közületek, rátok ismernék, s ti utat mutatnátok!...

Hirtelen villant be a vasútállomás, ami olyan három kilométer távolságra volt, de éppen szemben a tanyánkkal, s azt mindig lehetett látni. Emeletes épülete kimagaslott, meg az őt körülvevő óriásfák, és ha csak a távolból is, de sokszor csodáltam az ott elfüstölgő vonatokat. Balra tekintettem, vajon megvan-e még?

Kissé távolabb láttam valami épületfélét, néhány fával... Talán az lesz az, tehát még előre! Amikor az épület irányába értem, akkor vettem észre a dűlőutat, ami odavezetett. Megvan! Óriási. Az az épület viszont, mintha összement volna, vagy csak én láttam óriásnak, én voltam nagyon kicsi? Jobbra nincs út. Minek is lenne? Ugyan hová vezetne? A semmibe? Pedig nekem arra kell mennem. Sebj, most már tudom, hol volt egykor, tehát elindulhatok. Az a bökkenő, hogy a búzán át kell gázolnom, tehát gyalog tudok tovább menni, mi legyen a kerékpárral? Láttam rajta egy számszámot. Igen ám, csak hogy nem kérdeztem meg édesanyámtól a nyitját, nyilván ő sem tudja már, ki tudja mikor használta utoljára. Nem maradt más hátra, becipeltem néhány méterre a búzába és ott lefektettem. Csak reménykedhettem benne, hogy visszafelé jövet is ott találom. A szemközti dűlőúthoz beállítottam az irányt, s elindultam.

A búza jó magas volt, legalább a derekamig ért, szép dús kalászokban végződött, nem volt könnyű átverekednem benne magam. Elértem a kis dombtetőt, amott lenn a völgyben volt a kis gyeves út, ami a tanyához vezetett.

A domb tetején megálltam, lábamban az erő elfogyott, éreztem talpam alatt, mennyire ismerős ez a föld, éreztem a szeretetet, mi belőle jött. Álltam a dombtetőn, nézelődtem, van-e valami ismerős?

Szemben velem, az egykori dűlőút végén, egy nyárfa nyújtózott az égbe, ugyanúgy, mint ahogy gyermekként csodáltam régen. Sikítottam örömben, már biztos, hogy jó helyen járok. Lementem a völgybe, ott balra fordultam, láttam a kis utat, min gyermekként futottam...

Gázoltam a búzában, sehol egy emlék... Itt kell lennie a három akácfának, arrább a tanya, az istálló a kút... kezdtem elérzékenyülni, innen nincs kiút... Nincs itt semmi, ami megfogható, ami megmaradt, a földre rogytam, cserép, vagy tégladarab után kutattam... csak egy göröngy, mi kezembe akadt, egy száraz göröngy, ez az enyém, az én földem, a gyerekkorom, a szüleim, Apa már a föld alatt... nem bírtam tovább, elsírtam magam... csak ez a göröngy, a göröngy, mi megmaradt!...

Erősödött a szél, hűsítette arcom, báránylehők kúsztak, mint egykoron. Akkor figyeltem csak a búzamezőre, hullámozott, ringott körülöttem, a szél gyengéden játszott vele, kizárólag az én gyönyörűségemre. A kalászok együtt hajlongtak a szélben, mintha a tenger hullámozását látnám éppen... kár, hogy nem vethetem magam a habokba, talán itt lelhetnék örök nyugalomra... de eszembe jut, valaha mennyit gyönyörködtem benne, ez volt az én tündérkertem, a napfény játszadozott a kalászokon, pillangók röpködtek, színesek, szépek, tücskök ciripeltek,

a zenét csakis nekem szerezték... S ebben a hullámvásban kábán álltam a szélben, port kavart, lassan belepte a szívem... nem fáj már semmi... ideje hazamenni...

Akkor megláttam apát. Jött ki az istállóból, kezében hozta a halott madarat. A macska megfogta az egyik fecskét, a másik meg párját gyászolta a fészekben, amíg meghalt. Sírtam, zokogtam, eltemettem, kis keresztet faragtam, azt írtam rá: Itt nyugszik a hűség maga!

Most felrémllett hol a sír, kapartam ki az elporladt madarat, majd anya szólt, kínálta a bögre friss tejet, kinyújtottam érte a kezemet... sóvár álom, délibáb játszott velem... nem volt semmi, csak a göröngy a tenyeremen...

Elült a szél is, oly szép volt az alkony, mint egykor, ismerős, bársonyos, otthonos.

Alkonyodott, jó ízű volt az alkony, mint régen. Átölelt, nem eresztett engem... pedig tudtam, még haza kell mennem... Ott messze a Nap a horizonton, most bukik le éppen... de sokszor néztem...

Aztán észbe kaptam, ideje mennem, még sötétedés előtt a falut elérjem.

A göröngyöt ma is itt őrzöm a tenyeremben.

Születésnapomon

Ilyenkor már mindig tavasz volt, amióta az eszem tudom. Finom, zsenge zöld ruhába öltözött tavasz, illatos virágfelhőbe burkolózó fák. Erre a napra már a fecskék is mindig megérkeztek, csak hogy köszönthessenek.

Édesanyám ajándékát láttam meg mindig elsőnek, ujjongva, amikor felébredtem. Ott volt az ágyam mellett pohárban egy nagy csokor gólyahír. Úgy ragyogott, mintha a Nap költözött volna be a szobámba. Ó, mennyire szerettem azt az aransárga, bársonyos kis virágot, hiszen március 28-ára már mindig kinyílt, hogy örömet szerezhesen nekem. A szellő meglengette a könnyű függönyt, csak hogy betolakodhasson kicsit, és üdvözljön.

Aztán jött Apa, aki gyengéden meghuzigálta a fületem, majd magasra emelt s nevetett boldogan.

Az udvaron a fecskék köröttem röpködtek, megtették a születésnaposnak kijáró tiszteletköröket, hangosan, kedvesen csivitelve. Nem kellett nekem ennél szebb ajándék. Úgy éreztem, hogy enyém a világ...

Most, bámulok ki az ablakon, kellenlenül nézem a hóesést. Egyébként mindig gyönyörködtet, no de a születésnapomon? Hát köszönöm, nem kérek belőle.

Szemlátomást nem kíváncsi rám, sőt, ügyet sem vet rá, hogy morgolódom, kitartóan havazik, egész nap, sőt másnap is... Most úgy érzem, ez valami bosszú. Szándékosan teszi, csak hogy kedvem szegje. Ilyen

hóviharra nem emlékszem március végén. Hol az én ajándékom? Hol az én tavaszom, a gólyahír, a fecskék?

Mindent vastag hó borít. Belepte a zöldülő mezőt, a már rügyeket bontó faágakat, a kevéske hóvirágot, aminek volt mersze kinyílni, mindent, de mindent vastag hótakaró borít.

Hiába minden kedveskedés, hiába vitt a családom színházba. Csehov Cseresznyéskertjéről mi is juthatott eszembe? Az, hogy az én cseresznyefám nem borulhatott virágba, hogy köszöntsön engem, vad hóvihár tombol körülötte. Mit nekem most Csehov Cseresznyéskertje, amikor az én óriás cseresznyefámban nem gyönyörködhetek. Sőt, minden bizonnal cseresznye sem lesz, pedig egyetlen ága ellátja a családot gyümölcssel egész éven át.

Csakis valami bosszú lehet, mi másért időzítette éppen az én születésnapomra ezt a rút időt az ég. Még jó, hogy nem érkeztek meg a fecskék, jut eszembe a színházban. Szegénykék megfagynának, éhen halnának... Honnan tudták, hogy nem kell útnak indulniuk? Ki érti ezt? Vajon nekik hiányoztam-e, hogy nem köszönthettek a születésnapomon?

Kifelé jövet jól belebújok a kabátomba, a kapucnit is a fejemre húzom, sállal még körbe csavarom, hogy ne dobja le a szél a fejemről. Merthogy tombol, erősen havazik, de én dühösen szembeszállok vele.

Jó messzire parkoltunk, nem volt hely már a közelben, s most kitombolhatom magam ezzel a bolond idővel együtt.

Semmi sem a régi már... Talán magam sem vagyok az...

Ördög és angyal

Útra készen állok. Ragyogó kora tavaszi nap van. Fényárban úszik a város, a fákon pattannak a rügyek, a kertekben nyílnak a kora tavaszi virágok.

– No, mire vársz? Indulj már! Előtted az egész nap, gyönyörködhetsz a hirtelen jött tavaszban, nézheted az éppen kipattanó rügyeket, meglesheted, ha kinyílik egy virág, láthatod, amint nő a fű... Hát, nem erre vártál mindig? Meglesni a természetet, látni a csodát... Persze, sohasem volt rá időd, hát, most van. Indulj!

– Miért perlekedsz velem? Dehogyan érek rá, ezer a dolgom... Be kell vásárolnom az ebédhez szükséges alapanyagokat. Van fogalmad az mennyi időt vesz igénybe? Aztán meg is kell főzni azt az ebédet, mit szól a család, ha üres asztallal várom haza őket? Tudod, hogy az mennyi időbe telik? Különösen így, hogy két bal kezem van. Jaj, dehogyan van kettő, abból is csak egy, így háromszor annyi időt kell fordítanom mindenre, mint amennyi idő alatt egyébként elkészülnék vele.

A lakás is már kész lepratelep. Mert mindenki mindent szétdobál, aztán ez az egyetlen, szerencsétlen bal kéz nem elég a rendrakáshoz... mert az már egyáltalán nem is fér bele az időmbe. Mire hasonlít ez a lakás? Olyan mint egy disznóól...

– Ne zsörtölődj. Olyan, amilyen. Ha szétdobálják a holmijukat, akkor úgy kell nekik. Ott találják majd ahová

tették, akarom mondani, dobták. Nem kell emiatt izgulnod. Fogd magad és indulj! Előtted az egész nap!

– Hm, van benne valami. Mégis, mi vagyok én, robot? Ettől az állandó rendrakástól is égnek áll már a hajam. Ki törődik azzal? Ha ma rendet rakok, holnap újra kezdek. Különben is, rám fér a pihenés olykor-olykor. Nem ám a semmittevéstől dagadt most is a duplájára a jobb kezem... Nem attól, hogy a manikűrösnel ücsörögtem végig a fél életem... Most sem kímélhetem? Igenis elmegyek! Egész napra. Bele a gyönyörűséges tavaszba...

Ha nem leszek itthon, nem látom ezt az ordító rendetlenséget. Ebéd sem lesz ma. Elvégre nem vagyok cseléd. Keríték egy papírlapot, bal kézzel ráírom, nagy betűkkel: Ebéd: K M T!

Oda teszem az ebédlőasztal közepére, hogy mindenki észrevegye. Becsapom magam után az ajtót.

Előbb megcsodálom a város parkjait, aztán felsétálok a Tettyére, onnan felfelé az erdőn át a Mecsekre, egészen az állatkertig, azután, lefelé menet, a Niké szobornál van egy kis pihenőpark, arra felé tartok.

Egész nap, szinte lépten-nyomon a Tavasszal találkozom. Hol szembe jön velem, hol egy leheletnyi finom, kis virágos ág formájában nyújtózik elém, hol a szellőt küldi, hogy cirógassa az arcomat... hát mit mondjak, remek útitárs. Utoljára, így szemtől-szembe, gyerekkoromban találkoztam vele. Akkor volt időm együtt lenni az évszakokkal, a természettel. Megcsodálni minden apró rezdülést, minden megújulást, meg az elmúlást is. Most újra élem ezt a csodát. Érezni akarom minden cseppnyi lüktetését, gyönyörködni a megújuló természetben, gyermekké lenni újra... gondtalan gyermekké, feledni, hogy milyen gonosz a világ...

A pihenőparkot elérve leheverek a fűben, megeszem a maradék hamuba sült pogácsámat, amit útközben vettem, a víz is elfogyott az utolsó kortyig. Ideje hazamennem.

Hú, majdnem rám sötétedett. Kutyául elfáradtam, de remek napom volt.

Arra gondolok, lezuhanyozok, azután kirámolom a hűtőt, mert igencsak megéheztem.

Aztán arra, hogy megfordítom a sorrendet. Otthon aztán, amerre nézek, mindenhol kíváncsi szempárok merednek rám.

– Te, hol jártál?

– Kicsit kószáltam, de képzeljétek, összetalálkoztam a Tavasszal... tudjátok, hogy az mennyit locsog-fecseg.. te jó ég! Hát jól feltartott... – mondom mentegetőzve – vacsoráztatok már?

– Már délben kifosztottuk a hűtőt, vacsorára semmi sem maradt...

Aha, a vacsora elmarad...

– Elárulnád, hogy mi az a K M T?

– Mit ebédeltetek?

– Hááát, ki mit talált...

– Na ugye, hogy tudjátok! Ezután gyakrabban számíthattok rá.

A zuhanyozás után, már azt sem bánom, hogy korgó gyomorral kell lefeküdnöm, örülök, hogy elnyúlhatok az ágyon. Pillanatok alatt mély álomba merülök.

Arra ébredek, hogy bekapcsolt a tévé. Előbb meglepődök, azután eszembe jut, hogy már évek óta ez az ébresztőórám. Bár, még szívesen maradnék, mégis felkelek. Bal lábbal, mint mindig. Aztán el is sikítom magam és visszarogyok az ágyra. Ez meg micsoda?

Nem bírok lábra állni. Akkor látom, hogy a bal lábam, bokában a duplájára dagadt... Hm, ki érti ezt? Ez többet járt tegnap, mint a másik? Hát jól nézünk ki. Bedagadt jobb kéz és bal láb. Óriási! Most már nem csak hogy nem tudok semmit csinálni, de sétálni sem mehetek. Kis híján elbőgöm magam.

– Jó reggelt öregség! Hát megérkeztél?

Tanárnő, én készültem!

A közelmúltban osztálytalálkozón voltam. Egy kis faluban jártam általános iskolába, a nyolcadik után szanaszét futottunk a nagy világban. Negyven év után találkoztunk ismét ugyanabban az iskolában, ugyanabban a tanteremben. Sajnos, az osztályfőnökünk már nincs az élők sorában, így a feleségét hívtuk meg helyette, aki szintén tanított bennünket egykoron.

Nagyon vártam a találkozót, hiszen én magam sem maradtam a faluban, így azon kevesekkel, akik ott maradtak, azokkal sem igen volt módomban találkozni. A többiek meg, szinte kivétel nélkül, csak gyerekként éltek az emlékezetemben. Előkerestem a tablót, fürkésztem az arcokat, Istenem, mennyire gyerekek voltunk még, vajon ráismerünk-e egymásra?

Az elsővel már az iskolakapuban összefutottam.

– Te is ide? – néztünk egymásra csodálkozó szemekkel. Azonnal megtorpantunk és fürkésztek a másik arcát. Aztán nevettünk...

– A mosolyod ismerős... szólalj már meg, hátha a hangod elárulja ki vagy... – szólaltam meg végül.

A hang is ismerős volt, valahonnan a messzi gyerekkorból csengett vissza, de nem tudtuk megfejteni egymást. Amikor végre elárulta, hogy ki ő, akkor mindjárt annyira egyértelmű lett.

– Hát persze, Éva! Hiszen éppen olyan vagy mint voltál, még a hangod is, a mosolyod... hihetetlen, hogy nem jöttem rá...

Együtt indultunk tovább a tanterem felé. Némi csalódást éreztem, ha azt sem ismerem fel, aki szinte alig változott, akkor mi lesz itt még? Már csöppet sem voltam olyan bizakodó, mint ahogy azt eddig hangoztattam: ugyan már, én bizony mindenkit fel fogok ismerni. Alig várom, hogy lássam őket, mivé lettek az egykori gyerekek, s az idővel megszépült együtt töltött évek, s a közös csínytevések emléke rohamozott meg gondolatban.

A padsorok a tanteremben már félig megteltek. Zsibongás volt, mint annak idején. Indultam volna a helyemre, de szinte mindenki felpattant és sietett elénk, hogy köszöntsön bennünket.

– Szia, megismeresz?

– Jenő, hát hogyan ismernélek, évekig padtársak voltunk! Pista, ugyanolyan vagy mint voltál, gyerekként. Ági, na hát, tudod, hogy te voltál az egyetlen duci kislány az osztályban, most meg te vagy a legkarcsúbb közöttünk. Jani, alig vártam már, hogy lássalak. Berta, ugyanolyan vagy, mint akkor voltál...

Gyerekké lettem újra, olyan volt, mintha tegnap hazamentem volna órák után, és ma itt vagyok ismét.

Újra a helyemet kerestem, de nem volt sehol. Mind együtt próbáltuk megoldani a rejtélyt, sikertelenül, míg valakinek fel nem tűnt, hogy most csak három padsor

van a tanteremben, míg a mi időnkben négy volt. Csak az a hely hiányzott csupán, és néhány „igazoltan” távol maradt osztálytársam.

Bejött a tanárnő a naplóval, mosolygott, sehol sem volt az a vasszigor, ami az egykori kémiaórákat jellemezte. Kinyitotta a naplót és belelapozott. Mari azonnal felállt.

– Tanárnő, én készültem! Nemcsak most, hanem akkor is, azon az emlékezetes kémiaórán...

Hihetetlen erővel elevenedett meg előttem az a nap. Január volt, első óra kémia. Pisszenés sem volt az osztályban úgy vártuk a tanárt. Amikor megjelent a naplót az asztalra tette, felnyitotta és lapozni kezdett benne. Szinte megfagyott a levegő.

– Akiket szólítok, jöjjenek ide! – A dermedt csendben vészjóslóan hatottak e szavak.

Az osztály két legnyurgább fiúja kinn állt már a táblánál. Azután Ági, a duci kislány indult fogvacogva, szomorúan, s végül engem szólított.

Jókedvűen indultam a táblához, úgy éreztem, nincs olyan, amit ne tudnék kémiából, és egyébként is, csak ötöseim voltak.

– Ti négyen, menjetek, segítsetek Margit néninek leszedni az újévi fenyőt! – Hallottam, amint kövek hullanak le a szívekről, társaim máris lódultak az ajtó felé, én maradtam utolsónak, hátha a tanárnő meggondolja magát, s mégis maradhatok.

Mire lebontottuk a fenyőt, már alig öt perc maradt hátra az órából. Mari felelt kinn a táblánál. Amikor megszólalt, érződött a hangján, hogy azonnal elsírja magát, annyira feszült. Csak akkor néztem a táblára. Tele volt azokkal a fura egyenletekkel, amit még szeptemberben tanultunk egy órán, de senki sem értette.

Azután elfelejtődött. Nem kaptunk belőle házit, feleltetéskor sem kérdezte többé tőlünk a tanárnő, hát úgy gondoltuk, talán nem is annyira fontos, felejtsük el mi is. Most meg a tábla tele azokkal a fura egyenletekkel, Mari már az idegösszeomlás határán... Összehúztam magam, amilyen kicsire csak tudtam. Mi történik itt?...

A szünetben kaptam meg rá a választ. Mari felelt egész órán, mivel nem tudta, így felszólított másokat is a tanárnő, hogy mankót kapjon Mari valahonnan, de mivel senki sem tudott segíteni, az egész osztály intőt kapott. Csak mi négyen voltunk kivétel, akik a fenyőfát bontottuk...

Most, hogy újra összejöttünk nem vagyunk olyan izgatottak, hiszen van közöttünk egy vegyészmérnök is, továbbá van orvos, nővér, gépészmérnök, tanár, varrónő, rendőr, kereskedő, cipész, polgármester, mezőgazdász és még sorolhatnám mi minden. Szétszóródtunk a szélrózsa minden irányában, sokan közülünk a nagyvárosokban találta meg a helyét, sokan külföldön, Németországban, Svájcban, sőt az Egyesült Államokban. Igen sokan voltak azok is sajnos, akiknek már csak a fejfáját láthattuk viszont, és virágot helyezhettünk a sírjukra.

Jó volt újra együtt lenni. Ott a régi tanterem falai között könnyű volt egymásra ismerni, feledni, hogy elszálltak az évek felettünk, és gyerekké lenni újra.

Büszke voltam a kis falu egykori diákcsoportára, akiket ugyan szétszórta a sors a nagyvilágban, de mindenki megállta a helyét ott, ahová az élet sodorta.

Azon a napon, talán szülőfalunk is büszke volt hajdani gyermekeire.

* * *

Kőműves Ida: Elveszett mesék - novellák